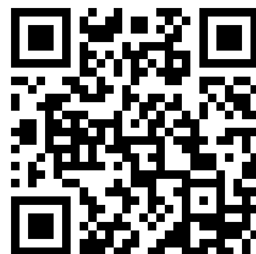
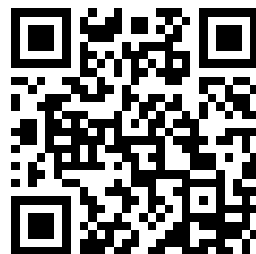

[illegible] ; 12

[illegible], [illegible], [illegible], [illegible]. [illegible], [illegible], [illegible] in the [illegible] or early [illegible].

From the Libraries of

[illegible]

and

[illegible]

PROGRAM

c. k. reálného a vyššího gymnasia

V CHRUDIMI

za školní rok 1906.

OBSAH:

V CHRUDIMI.
NÁKLADEM C. K. REÁL. A VYŠŠÍHO GYMNASIA. — TISKEM J. SCHOLLE (ST. POSPÍŠILA ZETĚ)
1906.

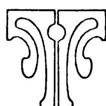
PROGRAM

c. k. reálného a vyššího gymnasia

V CHRUDIMI

za školní rok 1906.

OBSAH:

V CHRUDIMI.
NÁKLADEM C. K. REÁL. A VYŠŠÍHO GYMNASIA. — TISKEM J. SCHOLLE (ST. POSPÍŠILA ZETĚ).
1906.

SLOVNÍK

K BÁSNÍM

P. OVIDIA NASONA.

UPRAVIL

DR. FR. J. DUŠÁNEK,
C. K. GYMN. PROFESSOR.

VI. se slovesy: díti, odvětiti, odpovídati a pod. komu nač: Amnis ad haec... inquit M 8, 577. — Bez slovesa M 12, 542. — Reddidit ad nostros talia verba sonos P 3, 2, 42. — parata est [Echo] exspectare sonos, ad quos sua verba remittat M 3, 378. — ad mea verba remugis M 1, 657.

O čase.

I. vytýká dobu, až po kterou co se děje, trvá a pod.

a) pojmy časovými: Tempus ad hoc nobis hospita fida manet P 4, 14, 60 = dosud. — Tempus ad hoc nobis ... nullum profuit.. opus P 1, 5, 27. — Tempus ad hoc.. omne fuit Musae carmen inerme meae Ib. 1. — ut maneat... amicus, comprecor ad vitae tempora summa tuae P 2, 5, 74 = do posledních chvil života. — Parin Oenone summos tenuisset ad annos R 457 = až do let kmetství. — ad mea ... deducite tempora carmen M 1, 4 = až na mé časy, do mé doby. — Ve rčeních: rogabit, ne sit ad extremum Caesaris ira tenax P 1, 9, 28 = až do konce (života). — Stetit ad finem ... fides A 2, 6, 14; M 11, 750. — hospitii servasset ad ultima munus F 3, 573 = až do konce. — »Viderit« ad summum dixi P 4, 1, 15 = konečně.

b) pojmy různými: concordia.. venit ad albentes inlabefacta comas P 4, 12, 30 = potrvala ... do šedin. — pertulit intrepidos ad fata novissima vultus M 13, 478 = zachovala.. do posledního vzdechu, do skonu svého. — Solus ad extremos permanet ille [animus] rogos Aa 2, 120 = on jediné potrvá.. až k hranici. — Hinc.. initi memorantur honores ad spatium belli F 3, 148 = do doby.

c) osobou, v době té žijící: Plebis ad aediles perducta licentia talis Publicios F 5, 287 = do (doby) aedilů Publiciů.

II. vytýká dobu, v níž se co děje: coniugii tempus.. ad ipsum Persephone.. pulsat.. fores H 20, 45 = v den sňatku. — [salus] di faciant, auroram occurrat ad illam P 4, 9, 3 = pozdrav.. kéž dojde v ono ráno. — Pastor, oves saturas ad prima crepuscula lustra F 4, 735 = za ... soumraku. — Ad sua Natalis tempora noster adest T 3, 13, 2 = o dnu svém.

III. vytýká dobu, po jejímž uplynutí se co stane: faciamus ad annum.. liba Pali F 4, 775 = na (přes) rok.

adamantēus, -a, -um, [adamans = adamas] = ocelový; metaf. (o věci pevné, tvrdé jak ocel): adamanteis Vulcanum naribus efflant.. tauri M 7, 104.

adamās, -ntis, accus. -anta, *m.* [ἀδάμας (ἀ+δαμάζω) = nezdolný, neskrušitelný] = ocel (bás. symbol tvrdosti hmotné i duševní): invictus P 4, 12, 32; perennis M 15, 813. — facta ex adamante securi F 3, 805. — Meton.: carceris ante fores clausas adamante sedebant M 4, 453 = ocelovou závorou. — nexis adamante catenis Cerberon abstraxit M 7, 412 = v poutech z (článků) oceli spjatých vyvlekl K. — incisa adamante.. fata M 15, 813 = osud vryt v desky ocelové. — adamas licet alliget illud T 4, 8, 45 = pouta ocelová. — V příslovi: hoc (tempus) rigidas silices, hoc adamanta terit T 4, 6, 14 = čas kámen i železo drtí. — Ve rčeních o srdci bezcitném, neoblomném: lacrimis adamanta movebis! — Aa 1, 659 = slza i tvrdým srdcem pohne n. slza i kámen měkčí; A 3, 7, 57. — nec.. silices.. in pectore ferrum aut adamanta gerit M 9, 615 = nemá srdce z kamene ni z železa ni z oceli; — H 10, 109. — Meton.: P 4, 12, 32. — duritia ferrum ut superes adamantaque H 2, 137 = bys i tvrdším byl nad železo i ocel. — V ocel proměněn Celmis, ochránce malého Jova M 4, 281.

ad-amo, -āvi, -ātum, -are [ad+amare] = zamiluji si, oblibuji si koho, co: si filius.. Achilleos non adamasset equos T 3, 4, 28. — Sit licet antiquo Nireus adamatus Homero Aa 2, 109 = a byť i Nireem byl, v němž se Homerovi zalíbilo.

ad-aperio, -rui, -rtum, -īre [ad + aperio]: 1. odkrývám, odhaluji co.

2. (po)otevírám co: pars adaperta fuit, pars altera clausa fenestrae A 1, 5, 3. — ianua A 3, 12, 12; M 14, 740. — adaperta ... velle ora loqui credas M 5, 193 = pootevřená chtí asi ústa mluvit.

adapertilis, -e = otevřitelný: a dextra latus hoc adapertile tauri [Phalaridis] T 3, 11, 45 = otvor mající, s otvorem.

ad-c... viz **ac-c...**

ad-dīco, -dīxi, -dictum, -dīcere [ad + dicere] = pravím k čemu »ano«.

1. term. techn. v mluvě právní: (výrokem) přiřknouti, přisouditi komu koho n. co.

2. metaf.: (vy)dati koho v moc něčí: crudele suos addicere amores M 1, 617 = ukrutno svou vydati milenku.

ad-disco, -didici, -discere [ad + discere] = přiučuji se čemu: quiddam.. novi A 2, 5, 56. — addidici regimen.. carinae flectere M 3, 593 = (mimo rybaření) naučil jsem se též..

ad-do, -didi, -ditum, -ere [ad + dare] = přidávám.

I. A. dávám [kladu, stavím a p.] koho n. co k čemu:

1. předmět, k němuž co přikládám, připojuji, není vytčen: deae.. praesepibus.. quadrupedes ducunt adduntque sonantia frena M 2, 121 = bohyně od jeslí oře vyvedou a zvonivou upnou [jim] uzdu.

2. předmět, k němuž co přikládám, jest vytčen:

a) v *dat.:*

α) člověka k člověku: addidit et fratres ex me tibi H 4, 123 = k tomu i bratry [Demofoonta a Akamanta] ze mne ti dal n. zplodil.

β) člověka k věci: me fraternis adde sepulcris M 8, 505 = mě k bratřím v hrob uvrhni!

γ) věc [n. pojem odtažitý] k člověku n. k údům jeho: aut huic adde leves aut illi deme pharetras M 10, 518 = buď tomuto (Adonidovi) lehký závěs toul, aneb onomu (Milkovi) jej odejmi. — tenero soleam.. adde pedi Aa 2, 212 = k útlé nožce sandál připni! — addita collis vincula P 2, 1, 43 = okovy na šíje vložené n. (pouze) okovy na šíji. — cornua fronti addita M 3, 140 = parohy k čelu přirostlé. — hoc avus Eurytus illi addiderat nomen M 9, 357 = toto jméno děd E. jemu dal.

δ) věc [n. pojem odtažitý] k věci: addimus antennas et vela sequentia malis [var. lect.] [H 15, 113] = k stožárům připínáme rahna a na ně plachty. — cauda est mutatis addita membris M 5, 456 = ocas k proměněným jest připojen údům. — tura.. addite flammis F 1, 719 = kadidla nasypte do plamenů! — addita tura focis [H 7, 24] = vhozena zrna kadidlová na oltář. — corpora furtivis insuper adde rogis H 14, 126 = vlož tajně tělo na hranici! — digitos amentis addere tempto M 7, 788 = prsty řemenem [t. j. kličkou řemene] prostrkuji n. do řemene [do kličky ř.] vkládám. — si.. nomina rebus addere vera placet M 5, 525 = chceš-li věci pravým nazvati jménem.

b) s předl. *ad:* ad sata fontanas.. addere aquas P 1, 8, 46 = setbu [květiny a p.] zalévati vodou pramennou.

c) s předl. *in:* addite in arma manus Aa 2, 672; A 3, 8, 48 = ozbrojte pravice! — Numa.. vincla.. sopitas addit in arta manus F 3, 306 = ruce spícím pevně v pouta sepne. — adde manus in vincla meas A 1, 7, 1 = spoutej ruce mé! — Pallas.. falsos.. in tempora canos addit M 6, 27 = nepravé na skráň šediny si přiloží. — Amor.. in.. lampadas addit aquam R 552 = pochodně vodou skrápí. — tempus erit, quo se fortissimus heros addat in hunc florem M 10, 208 = přijde čas, kdy statný rek [Aias] [přidruží se k..] promění se v týž květ [hyacint].

B. metaf.: coeptis addite summa meis F 6, 798 = píseň ukončete mou!

II. dávám [kladu, stavím a pod.] co k čemu, aby zvýšeno, zvětšeno, doceleno a p. bylo; při(do-)dávám, přičiňuji, připojuji co k čemu, zvyšuji, zvětšuji, dovršuji co čím.

A. 1. s pouhým akkusativem *a)* věci: dum bibit, furtim.. adde merum A 1, 4, 52 = přilévej potají vína! — adde dapes mulctramque suas F 4, 745 = na to schystej obvyklá jídla a dížku [mléka]. — addidit et fontes et stagna M 1, 38 = dále stvořil i zřídla a rybníky. — parat Caesar, domito quod defuit orbi, addere Aa 1, 178 = chystá se C. toho ještě dobyti, co scházelo k pokoření všehomíra. — addidit et

lacrimas M 6, 471 = i slz přičinil. — tumulumque super gravis addit harenae M 4, 240 = a na ni hromadu těžkého ještě nahází písku. — addit et exceptas luna pernocte pruinas M 7, 268 = přidá [Medea do kotlíku] též [krůpějí] rosy za měsíční noci nasbírané. — e murris pinguibus adde cubum Md 88 = přidej [do směsi v. 85—87] kostku n. kousek.. myrrhy. — addita de querulo volucrum medicamina nido Md 77 = [do utlučené směsi v. 75] přidán-li n. přimíšen-li lék z hnízda kvílících ptáčat.

b) pojmu odtažitého: haec mihi ferre parum! peregrinos addis amores H 9, 47 = není na tom dosti, že tyto útrapy snáším! Ty je láskou k cizím dívkám ještě veličiš. — adde fidem, nulla parte pigendus [error] erit H 7, 110 = připoj [k důvodům] věrnost [Aeneovu] = být on ještě věrným a nebudu ji [chyby své] vůbec litovati. — additus et pavor est M 3, 198 = i plachost jest vštípena [Aktaeonovi] n. i plachým jej učiní. — addunt cum clamore animos M 8, 388 = mysl nítí n. odvahy si dodávají. — addis spectatrix animos H 17, 93 = tvůj hled mně mysli dodává n. svým pohledem mně mysli dodáváš. — minas .. conviciaque insuper addunt M 6, 362 = nad to hrozí ještě.. a jí spílají. — dolor addidit iram M 12, 532 = bol dodal hněvu n. zvýšil hněv. — [Cynthia] addidit aetatem [mihi] M 15, 539 = přidala let [mi] n. zvýšila věk [můj]. — deficiam, parvi temporis adde moram H 18, 8 = prodli jen krátce ještě a sejdu n. schřadnu. — poenam ... addit exilium M 3, 4 = připojí [hned usoudí] trestem vyhnanství.

2. k akkusativu připojen dativ

a) prospěchový: deme meis annis et demptos adde parenti M 7, 168 = vezmi z mých let a přidej je otci! — addiderant animos Crassorum funera genti F 5, 583 = zmužilosti dodala národu smrt Krassů. — fulmen, cui dextra Cyclopum .. minus addidit irae M 3, 306 = blesk, jemuž pravice K. méně (při)dala hněvu. — Ve vazbě osobní: est quoque per matrem Cyllenius addita nobis altera nobilitas M 13, 146 = též matkou (s matčiny strany) dostalo se nám ještě druhého vznešeného praotce — Cylleňana [= Merkuria].

b) účelový: pollicito testes quoslibet adde deos Aa 1, 632 = k slibu svému bohů.. se dovolávej n. bohy se dosvědčuj! — addita [esse] praeterea vitae quoque multa tuendae munera P 4, 5, 37 = k tomu že i k záchraně života ještě mnoho darů bylo dáno.

3. k akkusativu připojen dativ předmětu, k němuž co přidávám, připojuji:

a) dativ osoby: addidit .. fidicen miseris sua funera natis Ib. 583 = citerník [Amfion, manžel Niobin] nad smrtí ubohých dítek smrt i sobě učinil. — Akkus. doplň v M 4, 536 dis adde tuis = [miláčky mé] mezi bohy vřaď své! — Ve vazbě osobní: additur his Dorylus M 12, 380 k těmto [Flegraeovi, Hylovi... v. 378—379] připojen [smrtí] D. n. dále sklán jest D.

b) dativ věci: factis prati de flore coronis.. violas addere F 1, 346 = do věnců vitých z lučního kvítí přiviti fialek. — profuit et marathos bene olentibus addere murris Md 91 = dobře jest [při přípravě líčidla] též fenyklu k vonné přidati myrrze. — quibus insuper addit ova [var. lect.] caputque .. cornicis M 7, 273 = a k tomu ještě přidá vejce a hlavu ... vrány. — muneribus nati sua munera mater addidit Aa 1, 70 = k darům synovým své dary matka připojila. — H 3, 33. — T 5, 1, 2. — turris erat vocalibus addita muris M 8, 14 = byla věž k zvučným přistavěna hradbám n. byla věž na zv. hradbách. — mille foramina tectis addidit M 12, 45 = na sta otvorů zavedla k příbytku. — ut .. solet.. cancer.. illaesas vitiatis addere partes M 2, 826 = jako rak(ovina) neporušené k porušeným přibírá části. — nubila, quis nimbos.. fulgura.. addit M 3, 301 = mračna, k nimž připojí liják a blesky (blýskání). — longis versibus adde brevis A 3, 1, 66 = s delším krátký snub verš! — Eoas Latio dux meus addat opes Aa 1, 202 = kéž poklady východu.. připojí k L. n. kéž obohatí.. poklady L. — quem [avum]

virtus addidit astris P 4, 8, 63 = jejž cnost vznesla ku hvězdám. — Srovn. F 5, 544 (= vřadila). — adde sonum cerae, Protesilaus erit H 13, 156 = jen řeč vosku ještě dej a Protesilaem bude n. jen promluvit ještě a vosk P. bude. — Nominativ spojen s dativem: siqua fides rebus tamen est addenda probatis M 15, 361 = avšak třeba-li k věcem dokázaným ještě důkazu. — aequoreis additur Hister aquis T 5, 7, 2 = vlévá se do vod n. snoubí se s vodami.

Přísloví a úsloví: Mittere ad hunc carmen, frondes erat addere silvis P 4, 2, 13 = nositi dříví do lesa — torquet enim fortuna parum, nisi Lissus in Hebrum confluat et frondes saltibus [var. lect.] addat Atho? P 1, 5, 22 = není dosti totiž na mukách osudu — a ještě přilévati v kalich útrap a zvětšiti břímě starostí? — A 2, 10, 14. — velo remigis addat [ancilla] opem Aa 1, 368 = ať k plachtě [k žárlivosti paní] přičiní veslařovu pomoc [své našeptávání, by člun lásky její tím spíše plul k novému milenci].

c) dativ pojmu odtažitého: vim.. minis addit M 4, 651 = násilí ku hrozbě přičiní. — viribus addidit iram Hal. 56. — adde fidem dictis H 12, 194 = dostoj slovu svému! — pollicitam dictis.. adde fidem F 3, 366 = dostoj slovu, jak jsi mi slibil n. dle slibu svého. — illa [mens] fidem dictis addere sola potest H 20, 136 = srdce jen může slovům platnosti dodati n je potvrditi. — servitio.. nominis addis onus H 3, 102 = jménem [tím] přitěžuješ jen robství [mému]. — fama, quae veris addere falsa gaudet M 9, 138 = jež k pravdě nepravdu ráda přidává. — addebat veris multa faventis [tui] amor T 4, 3, 58 = [přízeň milující ku skutečným mým přednostem mnohé přednosti přidávala] láska viděla více než v skutku bylo. — incipe pollicitis addere facta tuis A 2, 16, 48 = plniti n. uskutečňovati sliby. — ingenii dotes corporis adde bonis Aa 2, 112 = dary ducha k tělesným přičiň přednostem n. krásu těla zvýšuj dary ducha. — addere tantis dotibus et meritum.. tempto M 4, 701 = k tak vzácným přednostem pokusím se ještě zásluhu připojiti n. si zjednati. — addidit et vultum verbis F 5, 503 = ke slovům družil [vlídný] hled. — addimus his precibus lacrimas quoque H 4, 175. — hospitiis hoc.. adde meis F 6, 536 = k pohoštění mému ještě toto připoj n. mně učiň! — genitor.. novem.. addiderat lustris altera lustra novem T 4. 10, 78 = otec.. k devíti pětiletím přežil n. dožil (se) druhých pětiletí devíti. — huic.. numero [dierum].. adde diem F 6, 726 = připoj n. připočti! — Caesar.. sacris [diebus] addidit.. dies F 1, 14. — quattuor adde dies.. nonis F 1, 317.

4. k akkus. připojen akkusativ s předložkou:

a) ad: vix ad cultus nupta quod addat, habet Md 26 = paní sotva může už čím zvýšiti svou nádheru. — addit.. ad festos hunc quoque Troia diem H 15, 92 = T. připojí k svátkům i tento den. — filius.. addiderat annos ad duo lustra duos F 4, 702 = ku dvěma pětiletím dvě přežil léta. — M 3, 352.

b) in: in scelus addendum scelus est, in funera funus M 8, 484 = zločin třeba dovršiti zločinem, vraždu vraždou.

B. v řeči, písmě a p. připojuji, dodávám, dokládám:

1. s akkusativem:

a) pouhým: multa.. ut excuteret diros, si posset, amores, addidit M 10, 427 = pak mnoho jí domlouvala, by [ze srdce] děsnou, možno-li, vyhostila lásku. — tum de te narret [ancilla dominae], tum persuadentia verba addat Aa 1, 372 = ať vypravuje [komorná paní] o tobě, ať přesvědčivá připojí slova. — M 3, 191. — forsitan addiderim.. blanditias plures M 7, 816 = snad jsem připojil ještě více slov lichotivých. — adde preces positis et sua verba focis F 2, 542 = k tomu připoj na mohyle modlitbu a slova příslušná [jako »odpočívej v pokoji« n. »spi sladce« a p.]. — nec exiguas, quisquis es, adde preces Aa 1, 440. — addidit et causam F 5, 237 = připojila i příčinu n. a dodala, proč hledá. — quattuor in partes certamina quattuor addit M 6, 85 = do čtyř [roucha] rohů ještě zápasy čtyři vetká.

[illegible] propriās ad [illegible] 2, 12 [illegible] dictis ultima [illegible] své tato [illegible] dictis altera [illegible] minitibus [illegible] 7, 4 [illegible] va cruze [illegible] addere [illegible] M 13, 586 [illegible] nois P 4, 9 [illegible] k tvýtu [illegible] dieti- M [illegible] [illegible] [illegible] ze adi [illegible] k vine ještě [illegible] dává si [illegible] ještě se tom- [illegible] M 2, 297 [illegible] rex .. addit, [illegible] falsis peritura [illegible] plas- [illegible] ko- vrší věrolomnost [illegible] addis cul- pae .. mendacia F 2, 2[illegible] vine .. ještě lžes. — addidit [illegible] hoc quoque lemmen M 11, 449 [illegible] k [illegible] [illegible] ještě [illegible] — adde peregrinis [illegible] Latinas F 2, 250 = rekni k cizí [illegible] ještě lat. — Si .. expectas [illegible] quoque rebus ut addam, moneo H 15, 9 = za- jde-li, abych, co [illegible], ještě slovy projevil, planu [illegible] — dant munera templis, addunt et titulum M 9, 793 = dají dary a [k nim] [illegible] připíší ještě nápis. — [illegible] titur his Ny- seus M 4, 13 = k tomuto [jménu] při- pojen [to jest jméno] N. [illegible] dále [illegible] N. — addita sunt poenis aspera verba meis P 2, 7, 56 = k mému trestu trpká slova byla připojena.

2. s řeč. přímou: addidit hic [Juppiter] hominis [illegible] F 3, 341 = tento [illegible]: »Lidskou« [hlavu uřezni]!

3. s neč. přímou: imperium .. peti [a [illegible]] totius Achaidos addit M 7, 504 = [illegible] že [po vládě dychti M.] jde [illegible] vláda nad celou Ach.

4. s nepřímou větou [illegible]: addidit ..., quae freta vidisset M 4, 7[illegible] Která moře viděl. — addidit [illegible] ut .. Jan[illegible] imperit [illegible] N. [illegible] [illegible] V. 6, 120 [illegible] J. Nyktea [illegible] dvojím [illegible] C. [illegible] k tomu

α) s podst. n. [illegible]: adde [illegible] Aa 3, 587 = mysli si k tomu [illegible] — adde senem [illegible] .. [illegible] liseos, quos ego Romanis [illegible] tuli F 6, 49 = a dále n. k tomu ještě že [illegible] T ... nechala [illegible] — adde preces [illegible] H 6, 5[illegible] = představ si n. primysli [illegible] — Huc adde genus [illegible] M 3, 133 = k tomu [illegible] tomstvo z manželky [illegible]

b) se spoj. [illegible] quod [illegible] 7, 23; H 6, 99 [illegible] M 2, 70; 13, 854; T [illegible] pouze obrat k tomu, k [illegible] to, dále, nad to [illegible] H 16, 199; Aa [illegible] 684; F 3, 143, 3, 235 [illegible] 79; 2, 135; 5, 12 [illegible] 47; 2, 11, 23, 3 [illegible] 45; 3, 6, 35; 4, 10, 45; 4, 11, 21; 4, 14, [illegible]

c) s akkusat. [illegible] loci faciem .., et quo [illegible] nuatur hiems P 1, 2, 25 = k tomu [illegible] stav si tvárnost kraje a jeho, že [illegible] po zimě hned zima [illegible] že zima zimu stíhá. — adde metus, et quod murus pulsatur ab hoste P 3, 1, 25 = k tomu pomysli [illegible] stálý strach a pak, že na zeď nepřítel doráží.

d) s akkus. a infinit.: adde nurus .. ceteraque Augustae membra valere domus; adde .. Paeonas .. P 2, 2, 75 = a [pomysli] dále [že] jsou .. členové zdrávi; dále [že] jsou ..

ad-duco, -duxi, -ductum, -ducere [ad + ducere].

1. přivádím [illegible]

α) s akkusativem

α) o člověku: quam [illegible] .. ad[illegible] cere iussa est M 10, 411.

β) o zvířeti: hae [virga] agit [Mercurius] .. capellas .. adductas M 1, 677.

b) s vytčením cíle: ante meos oculos adducitur advena paelex H 9, 121; F 3, 483. — dextris adducor litora [= ducor ad litora] remis [abl.] M 3, 598 = na pravo vesluje ke břehu [jsem dovezen] přistanu.

2. (o věci): táhnu, přitahuji co k sobě:

a) adducta funibus arbor corruit M 8, 775 = lany tažen jsa.. — magis adducto pomum decerpere ramo.. iuvat P 3, 5, 19 = více těší, utrhneš-li sobě s větve (ohnuté) sám ovoce. — natus.. parvis adduxit colla [matris] lacertis M 6, 625 = přitáhl si krk [její] ručkama. — Aa 1, 231. — adductos intus agemus equos F 6, 586 = zkrátka držíce jen uvnitř [dráhy; ve vnitřním, malém kruhu] poženem oře [t. j. co nejstručněji vyložíme příčinu třetí].

b) spec.:

α) při- (na-, u-) tahuji ztuha co, napínám co: viderat adducto flectentem cornua nervo M 1, 455 = an [Milek] tětivu natahuje růžky [luku] zahýbá. — volat moles adducto concita nervo M 8, 357 = letí balvan nataženou vymrštěn byv tětivou. — adducta bracchia solvit [Alcides] M 9, 52 = páže [mé přitužené a] jej svírající roztrhl. — adducta clava.. ter quater adverso sedit in ore viri F 1, 575 = [přitažený k tělu a tak] napřažený kyj.. přímo ve tvář dopadl muže. — adducta collum [akkus. vztah.] percussa securi victima T 4, 2, 5 = napřaženou sekyrou do šíje zasažená žertva. — torserat adductis hastilia.. lacertis M 8, 28 = mrštil kopím.. rámě napřáhnuv. — adductis sonuerunt pectora palmis H 10, 15 = pod tepy rukou duněla prsa. — musta sub adducto.. pede.. fluent P 2, 9, 32 = hojně mestu pod tíhou nohy poteče [při šlapání vína]. — fila per adductas saepe recepta manus H 10, 104 = [dlouhá] nit zachycováná [a propouštěná = per] rukou [jednou a zase druhou po ní] vztaženou. — est sinus, adductos modice falcatus in arcus H 2, 131 = jest zátoka poněkud srpovitě zahnutá jak napjatý luk [jehož konce nataženou tětivou k sobě jsou přitaženy].

β) stahuji, svrašťuji co: adducit... cutem macies M 3, 397. — macies adduxerat artus H 11, 27.

ad-edo, -ēdi, -ēsum, -ere [ad+edere]

1. najídám, nakusuji co, část po části něčeho stravuji.

2. metaf. o vodě: scopulus raucis pendet adesus aquis H 10, 26 = vymletý. — o ohni: cum me supremus adederit ignis [rogi] A 1, 15, 41 = až mě.. stráví.

ad-eō [ad+eō], *adverb.*

1. = až tam, o místě a čase.

2. metaf.

a) o způsobu a míře:

α) při jm. příd. a přísl. = tak: maiestas adeo comis ubique tua est T 2, 512. — adeo procedunt tempora tarde T 5, 10, 5.

β) při slovesech: tak, tak velice, do té míry, tou měrou: sed tu non adeo (var. lect.) cuncta licere puta! H 16, 164. — adeo caelestibus ambo diffidunt monitis M 1, 396 = tak málo důvěřují.. — vetitum est adeo sceleri nihil M 5, 273 = neznáť naprosto zákazu nepravost. — non adeo nostro fugit ab ore pudor T 2, 30. — Sesíleno adv. usque (jež se nepřekládá): usque adeo dulce puella malum est A 2, 9, 26. — usque adeo est properatus amor M 5, 396 = tak rychle vznícena byla láska. — usque adeo, quod tangit, idem est; tamen ultima distant M 6, 67 = tak stejným se jeví, co jest vedle, a různým, co nejdále jest. — usque adeo latet utilitas M 6, 438 = tak ukryto jest, co prospívá. — usque adeo nulla est sincera voluptas M 7, 453 = tak málo která rozkoš jest nezkalená n. neníť naprosto rozkoše nezkalené. — usque adeo mutata ferar M 14, 152 = »tak změněna!« řekne se o mně. — S větou výslednou: nec quisquam est adeo media de plebe maritus, ut dubius vitio sit pater ille meo T 2, 351 = a také není naprosto manžela v lidu, o jehož otectví by mou vinou se pochybovalo. — isque erat usque adeo populo testatus, ut esset paene magis quam tu quamque ego notus, amor T 3, 6, 5. — nil adeo validum est,... ut maneat rapido firmius igne Jovis T 4, 8, 45. — non adeo toti fatis urguemur iniquis, ut mea sit longis

mens quoque mota malis T 5, 6, 23. — Non adeo cecidi, .. ut infra te quoque sim T 5, 8, 1. — Non adeo est bene nunc, ut sit mihi gloria curae T 5, 12, 41. — Nulla dies adeo est australibus umida nimbis, non intermissis ut fluat imber aquis P 4, 4, 1. — Nil adeo fortuna gravis miserabile fecit, ut minuant nulla gaudia parte malum P 4, 4, 5. — hinc fructus adeo non cepimus ullos, principium nostri res sit ut ista mali P 4, 2, 31 = docela neměli jsme z toho (t. j. z básnění) prospěchu, naopak bylo nám zdrojem neštěstí n. nejen neměli jsme..., nýbrž spíše bylo.. n. tak málo měli jsme..., že naopak..

b) opravuje slovo, jež před ním stojí: Di, precor, atque adeo ... Caesar, ades voto.. meo! T 3, 1, 77 = či spíše ty, Caesare...

c) vytýká slovo, k němuž se přikloňuje (jako řec. *γέ*): právě, (příklonné) -ť n. se nepřeloží a nahradí se důrazem:

α) subst.: ars adeo latet arte sua M 10, 252 = umění — tají se v umění vlastním.

β) pronom.: et quaecumque adeo possunt afferre pudorem, illa tegi caeca condita nocte decet T 3, 6, 31.

ad-eo, -ii, -itum, -īre [ad + ire] perf. (8krát) vždy adiĭt, před *h*: P 1, 3, 74; před souhl.: M 14, 9; T 4, 7, 1; F 2, 605; před samohl.: M 4, 317; 9, 611; 10, 15; 15, 63. — adīt perf.? Aa 2, 496; M 4, 258; 13, 772. — adisset Aa 1, 330; T 1, 5, 20.

= jdu, přicházím ke komu n. čemu.

I. o člověku.

A. cílem jest bytost živá:

1. *intrans:*

a) [domyslím osobu sobě rovnou, příbuznou a p.] = infelix numquam prohibebor adire? A 2, 19, 53 = já nešťastný! nikdy mně nebude zabráněn přístup [k milé]? — Nec tamen ante adiit, etsi properabat adire M 4, 317 = však dříve se nepřiblížila [Salmacis k hochu], ač chvátala, aby se už přiblížila. — Ne posset adire, cursus equi fecit M 14, 353 = přístup [k Pikovi] běh oře jí [dceři Slunce = Circe] zamezil.

b) [domyslím osobu pána, vladaře, vládkyně a p.] = předstupuji, [bych ho zač prosil] siquis erit, qui te [librum].. adire timentem tradat, et ante tamen pauca loquatur, adi T 1, 1, 95. — quid trepidas et adire times? P 3, 1, 119. — tum tibi, di faciant, adeundi copia fiat P 3, 1, 137 = tehda kéž dovoleno ti předstoupiti n. kéž dovolen jest ti přístup! — [bych jej pozdravil] adeunt regemque salutant M 7, 651 = předstupujíce králem [mě] zdraví. — [jemu co zvěstoval] apta minister tempora nactus adit [fratrem] traditque.. verba M 9, 573. — non adiit [fratrem] apte [minister] M 9, 611.

c) [domyslím zvíře] mox adit et flores ad candida porrigit ora M 2, 861 = brzy [však] přibliží se [Europa k býku]...

2. *trans.:*

a) jdu, přicházím ke komu; předstupuji [řeč-li o vládci a p.] před koho:

α) bych jej potěšil: afflictum... [me] fuit tantus adire timor T 1, 8, 12 = ke [mně] sklíčenému přijíti n. [mě] navštíviti.

β) něčeho žádal: [Minyae] adeunt regem M 7, 7. — copia cum facta est adeundi prima tyranni M 11, 278 = jakmile příležitost stoupit před vládce mu dána. — Persephonen adiit (Orpheus) M 10, 15. — concilium Graiosque patres adiere [legati], darentque, oravere, deum M 15, 645 = před radu grajských otců předstoupivše prosili, by jim božstvo [Aeskulapia] dali. — Cum tibi contigerit vultum Junonis adire, fac sis personae, quam tueare, memor P 3, 1, 145 = až se ti poštěstí před tvář Junony [= Livie, choti císařovy] (před)stoupiti.. — comitum primas, Clymenen Aethramque, tuarum ausus sum blandis nuper adire sonis H 15, 258 = odvážil jsem se nedávno na přední [důvěrné] družky tvé, K. a Aeth., obrátiti se lichotnými slovy [by mně přístup k tobě umožnily]. Bohové přistupují: dryades.. Cererem... maerentes adeunt poenamque Erysichthonis orant M 8, 779 = Dryady smutně k Cereře přijdou a za (po)trest(ání) E. prosí. — quae [Fames].. ipsi non adeunda deae [Cereri] est M 8, 785 =

k němuž [Hladu] bohyně sama jíti nesmí n. k němuž přístupu nemá.

γ) něco se otázal: Sol aditus [a Cerere].. ait F 4, 583 = Slunce otázáno byvši.. dí n. S. na otaz dí.

δ) jej poučil: Hippomenen adii docuique, quis usus in illis [pomis] M 10, 651 = k H. přistoupivši poučila jsem ho...

ε) jemu pomohl: curam de coniuge agentem [Herculem] Nessus adit M 9, 108.

ζ) jemu věstil: Thrasius Busirin adit Aa 1, 649. — Telemus.. Polyphemon adit M 13, 772.

η) jemu co prozradil n. oznámil: index Procrin adit linguaque refert audita susurra M 7, 825. — illa [Lara] etiam Junonem adiit... inquit F 2, 605. — Somnia.. iube [Somne].. Alcyonen adeant M 11, 628 = poruč, by Sen k Al. šel.

ϑ) jemu lásku vyznával: Clytien.. non amplius auctor lucis adit M 4, 258 = ku Klytii dárce světla už nejde [= nemiluje ji].

ι) k oběti: A tenera quisquam sic surgit mane puella, protinus ut sanctos possit adire deos? A 3, 7, 54 = tak [jako já od své milé] někdo z rána vstává od mladé dívky, přímo že k svatyni může přistoupiti bohů? — Quisquis ades sacris,... fletu madidis Ibin adite genis Ib. 100 = přistupte k [oběti] J. s licem slzami zvlhlým.

κ) bez úmyslu: Vos modo, ne Stygios adeam non libera manes, ite procul M 13, 465 = jen vy [sluhové obětní] odstupte, bych volně sestoupila k stínům styžských.

λ) metaf.: [Pythagoras] licet caeli regione remotus, mente deos adiit M 15, 63 = duchem k bohům pronikl n. vznesl se.

b) přicházím ke komu na své pouti, bludných cestách: Ille [Hermaphroditus] etiam Lycias urbes Lyciaeque propinquos Caras adit M 4, 297 = on i do lycijských měst a... ke Karům přijde. — Magnetas adit [Peleus] vagus exul M 11, 408 = k M. se uchýlí n. obrátí se. — Nunc [Ceres] adit Hesperios Rhenum Rhodanumque Padumque teque, future parens, Thybri, potentis aquae F 4, 571.

B. cílem jest místo: jdu, přicházím kam, (s lodí) vplouvám, přistávám kde:

1. *intrans.*: »mater, adi! pompam pater« inquit [minor e pueris] »Jason ducit« H 12, 151 = »maminko, pojď!« — »Sed iubet ire deus.« Vellem, vetuisset adire H 7, 139 = (namítáš:) »Ale Bůh [Merkurius] káže [mně od e-] jíti!« Kéž by ti byl zakázal přijíti [t. j. k Libyi přistati].

2. *trans.*:

a) k místům na zemi:

α) Aeneas.. litora adit nondum nutricis [Caietae] habentia nomen M 14, 157 = Ae... [z podsvětí] jde na břeh.. — adeunt [Deucalion et Pyrrha] pariter Cephesidas undas M 1, 369. — pede velato non adeunda palus F 6, 412 = bosou nohou jen přebroditelná. — Praeterit [Ceres].. et te, verticibus non adeunde Gela F 4, 470 = víry svými nepřístupný. — Ipsa vides.. freta ventis turbida perque cavas vix adeunda rates H 17, 8 = sama zříš moře větry vzbouřené a sotva lodím dutým přístupné. — Ille [Hermaphroditus] etiam Lycias urbes.. adit M 4, 297. — Stat vetus urbs.. moenibus et positu vix adeunda loci P 1, 8, 12 = polohou (místa) stěží přístupné. — urbe.., quae iam non adeunda mihi T 1, 8, 38 = v městě, do něhož už přístupu nemám n. vkročiti nesmím. — Patroclus Opunta reliquit Thessalicamque adiit hospes Achillis humum P 1, 3, 74 = P. Op. opustiv vstoupil na thes. půdu jako host Ach. — Cui [Icaro] pater [Daedalus] »his« inquit »patria est adeunda carinis« Aa 2, 51 = k němu dí otec: »Těmto lodím [t. j. křídlům] jest vlast přístupna [t. j. po těchto lodích lze do vlasti se dostati]. — herbiferos adiit colles atque atria Glaucus.. Circes M 14, 9. — alter [Romulus] adit nemorosi saxa Palati F 4, 815 = jeden na skály hvozdného Palatia vystoupí. — in loca iam nobis non adeunda ferar T 1, 4, 18 = na místa nám nepřístupná n. zapovězená. — heu loca felici non adeunda viro! T 3, 10, 76 = ach, toť kráj, v nějž, kdo šťasten, nevstupuj! — cernere iam videor.. tem-

plaque Tarpeiae primum tibi [Pompeio] sedis adiri P 4, 4, 29 = zdá se mi, že zřím tě ku chrámu.. kráčeti. — haec [templa] quoque erant pedibus non adeunda meis T 3,1,70 = ani v tento [chrám] nesměla vstoupiti noha má n. neměla přístupu. — adeunt.. oracula Phoebi M 13, 677 = jdou [Aeneas s druhy svými] do věštírny F. (o radu). — Delphos adeunt, oracula Phoebi M 15, 631. — sacra vir intrabo non adeunda viro F 6, 450 = vstoupím já muž do svatyně, do níž muž vstoupiti nesmí n. přístupu nemá. — ausus es.. limen adire domus T 3, 5, 8 = odvážil jsi se překročiti prah domu. — T 5, 4, 34. — hunc tu, si sapias, limen adire vetes! H 19, 174 = tomu ty nedej.. vkročiti přes prah n. překročiti prah n. do domu vstoupiti. — neve gradus adeas Elpenore cautius altos Ib. 485 = a ať nejdeš opatrněji do vysokých schodů než E. — lecticam dominae dissimulanter adi Aa 1, 488 = k nosítkám své milé nepozorovaně přibliž se. — Meton.: qua.. meos adeas, est via nulla, modos P 4, 12, 6 = není cesty, po níž [= není možno] bys ty [= tvé jméno »Tūticānus«] dostal se do rozměrů mých [do verše].

β) k tomu, co na místě některém se děje (k hodům, oběti, shromáždění a p.): Sic flammas aditura pias aeterna sacerdos surgit A 3, 7, 21 = tak [jako já bez hříchu od své milé] vstává věčná kněžka [Vestálka] majíc k svatým přistoupiti plamenům. — sacrum mentita, quod uni fas sit adire viro M 6, 649 = oběť smyslivši [Prokne], při níž smí býti prý jediné manžel. — Vir tuus est epulas nobis aditurus easdem A 1, 4, 1 = tvůj muž chce jíti na touž hostinu s námi n. jako my. — nec Iliacos coetus nisi rarus adibat M 11, 766 = a jen zřídka kdy zašel do Ilia mezi davy [lidu].

b) k místům na nebi: patrios.. adit [Phaethon] impiger ortus [solis] M 1, 779 = k otnému při (do-) jde ve spěchu východu.

c) k místům v podsvětí: Tartareas ausus adire domos [Aeneas] F 3, 620 = v sídla Tartaru odváživ se sestoupiti. — Tartara iussus adit sumptis caducifer alis F 4, 605. — quae [Sibylla] me loca mortis adire.. voluisti M 14, 125 = jež jsi mi dopřála vstoupiti v říši smrti. — Thesea Pirithous non tam sensisset amicum, si non infernas vivus adisset aquas T 1, 5, 20 = .. kdyby nebyl za živa k vodám podzemním sestoupil.

Bohové přistupují, přicházejí kam:

α) intrans.: vates ille [Apollo] videndus adit [var. lect.] Aa 2, 496 = pěvcem on jevě se zrakům přistoupí [ke mně]. quo numquam radiis.. Phoebus adire potest M 11, 595 = kam nikdy paprsky svými F. proniknouti nemůže.

β) trans.: mille domos adiere [Juppiter et Mercurius] locum requiemque petentes M 8, 628 = na sta obešli domů o místo k odpočinku prosíce. — limen adit Semeles [Juno] M 3, 274 = na prahu stane S. — [Venus] per.. leves auras iunctis invecta columbis litus adit Laurens M 14, 597 = (při) stane k (na).. non medium rupisset iter curruque retorto Auroram versis Phoebus adisset equis Aa 1, 330 = [kdyby Aerope (= Cressa) hříšnou nebyla vzplanula láskou k Thyestovi] nebyl by Phoebus uprostřed dráhy stanul a oře obrátiv s vozem zpět k Zoři jel. — Illa [caelestum Mater] .. longa.. Phrixeae stagna sororis adit F 4, 278 = vpluje ona do táhlého plesa Frixovy sestry [= do Hellespontu]. — Nunc [Ceres] adit Hesperios, Rhenum Rhodanumque Padumque F 4, 571. — hinc [Ceres] Camerinan adit F 4, 477. — Zvířata přicházejí kam: nemus nullis illud aditur equis F 3, 266 = do háje onoho kůň nepřijde. — arva.. pugnaci non adeunda ferae F 5, 374 = nepřístupná zvěři. — F 4, 496. — praeda.. sis illis [canibus], quibus est Latonia Delos ante diem rapto non adeunda Traso Ib. 478 = kořistí buď těm [psům], jimž Latonin Delos jest zakázán n. kteří na D. nesmí n. přístupu nemají, poněvadž rozsapali.. T.

C. cílem jest pojem odtažitý: inque vices adita atque exhausta pericula saepe commemorare iuvat M 12, 161 =

podstoupená a přestálá nebezpečí. — Aeneas.. didicit quoque iura locorum quaeque novis essent adeunda pericula bellis M 14, 119 = seznal ustanovení míst [těch] a nebezpečí, jež mu v nových v. podstoupiti jest n. jež ho čekají.

II. o věcech a pojmech odtažitých.

a) intrans.: vix illuc radiis solis adire licet H 12, 68 = proniknouti nelze. — Quo non livor adit [var. lect.]? F 4, 85 = kam závist nesahá?

b) trans.: Et mea cumba.. illum, quo laesa est, horret adire locum T 1, 1, 86 = přistati k místu. — nec placidos portus hospita navis adit T 4, 4, 58 = a v přístavy klidné nevplouvá cizí loď. — sol Herculei terga Leonis adit Aa 1, 68 = slunce blíží se k týlu lva Herkulova [= vstupuje (v červenci) ve znamení lva]. — Bis me sol adiit gelidae post frigora brumae T 4, 7. 1 = dvakráte ke mně [na sever T 3, 10, 3] zavítalo [na své dráze] slunko po mrazech ledné zimy.

ad-f.. viz **af-f..**

ad-g.. viz **ag-g..**

ad-haereo, -haesi, -haesum, -ēre [ad + haerere] =

1. visím na čem:

a) s dat.: Conpressos utinam Symplegades elisissent nostraque adhaererent ossibus ossa tuis H 12, 122 = naše kosti byly by s tvými sloučeny kostmi.

b) s předl. *in:* vinctoque in corpore [Andromedae] adhaerent [parentes] M 4, 694 = visí na těle n. k němu se vinou n. objímají je. — summus.. in margine versus adhaesit M 9, 565 = poslední řádek [že nebylo místa už ve vosku] na kraji [desky] byl přivěšen [t. j. připevněn] n. připsán.

2. metaf.:

a) (o místě): souvisím s čím: Ityn.. clamantem.. ense ferit Procne, lateri qua pectus adhaeret M 6, 641 = kde hruď s bokem souvisí, v bok přechází.

b) (o osobě): lpím na kom (neodstupuji od něho): Quando ego non fixus lateri patienter adhaesi, ipse tuus custos, ipse vir, ipse comes? A 3, 11, 17 = [řekni mi] kdy jsem pevně k boku tvému.. se nepřivinul..?

ad-haerēsco, -haesi, -ere = zůstávám vězeti, viseti, uváznu kde: fronte... cuspis adhaesit M 5, 38 = v čele hrot uvázl. — Hic [in cacuminibus Parnasi] ubi Deucalion... parva rate vectus adhaesit M 1, 319 = zde jakmile D. na malém jeda člunu (= s člunkem) přistal. — nactus.. hoc litus, adhaesi M 14, 440 = na tomto břehu přistav jsem zůstal.

ad-hibeo, -hibui, -hibitum, -ēre [ad + habēre] = přidržuji, přikládám co k čemu:

1. *a)* s předl. *ad*: Ad mea formosos vultus adhibete, puellae, carmina A 2, 1, 37 = k mým sličnou tvář nakloňte písním! — A 2, 13, 15.

b) s *dat.*: genibus.. manus adhibere parantem [Lichan] corripit Alcides M 9, 216 = kolena obejmouti chtějícího. — adhibeto vincula captis [Pico et Fauno] F 3, 293 = chytna je vlož na ně pouta n. spoutej je!

2. metaf.:

a) o osobách: přibírám, volám, zvu koho k čemu:

α) s pouhým akkus.: quos.. pium est adhibere deos, advertite cuncti! F 4, 829 = vzývati bohy.

β) s předl. *ad*: Tu quoque, Lampetide, non hos adhibendus ad usus.. iussus eras celebrare dapes festumque canendo M 5, 111 = nezpůsobilý k takovému dílu.

γ) s předl. *in*: nec vult [Ceyx] Alcyonen in partem adhibere pericli M 11, 447 = a také Al. nechce účastnou učiniti nebezpečí n. s sebou v nebezpečí vzíti.

δ) s *dat.*: His adhibet coniunx ignarum Terea mensis M 6, 647 = k těmto hodům pozve choť Terea.

b) o pojmu odtažitém: přičiňuji co k čemu, užívám čeho k čemu:

α) s pouhým akkus.: animos adhibete! M 15, 238 = pozor dejte n. mějte, pozorni buďte! — blanditias adhibet M 10, 259 = lichotně mluví k ní. — O quotiens voluit.. molles adhibere preces! M 3, 376 = něžně prositi. — Cumque suis [viribus] fratris vires adhibebit P 1, 9, 29 = svého i bratrova vlivu užije.

β) s *dat.*: surdae.. adhibent solacia menti M 9, 654 = k srdci hluchému slova útěchy mluví.

ad-hinnio, -īvi, -īre [ad + hinnire] = řehtám na koho: femina cornipedi semper adhinnit equo Aa 1, 280 = klisna.. [z touhy] po hřebci řehce. — fortis equus visae semper adhinnit equae R 634.

ad-huc, *adv.* [ad + huc = až sem]. U Ovid. jen časově.

Vytýká dobu, až po kterou děj n. stav nějaký trvá: do(po-)sud.

I. s časem přítomným spojeno značí:

1. že děj n. stav nějaký trvá až do doby osoby mluvící: (až) do(po-)sud.

a) při slovese: adhuc tua messis in herba est H 16, 263 (přísloví) = ještě tvá žeň nedozrála (ještě nepřišel čas). — Quid sit, adhuc dubito M 6, 619 = co však to jest, dosud nevím. — Inspice maius opus, quod adhuc sine fine tenetur T 2, 63 = [Metamorfosy], jež dosud nedokončeno [neopraveno] mám. — Circus adhuc cessat T 4, 9, 29 = cirkus dosud odpočívá n. v cirku dosud jest ticho. — Severe.. cuius adhuc nomen nostros tacuisse libellos.. pudet P 4, 2, 3 = stydím se, že dosud.. mlčely o jménu.. — Juppiter hoc, ut adhue, nesciat, usque precor F 5, 230 = jako dosud [o tom neví]...

S negací: nec adhuc exacta voluntas est satis H 16, 177 = dosud není dost pevná vůle. — neque adhuc epota parte loquentem [puerum]... perfudit [Ceres] M 5, 453 = a nedopivši ještě.. — Nescit [Ceres] adhuc, ubi sit [filia] M 5, 474 = dosud o ní neví. — neque adhuc de pectore caedis excessere notae M 6, 669 = a posud jí [vlaštovce, v niž Prokne proměněna byla] s hrdélka nezmizela skvrna vraždy. — ferum.. tellure iacentem.. spectant neque adhuc contingere tutum esse putant M 8, 423 = avšak dosud nevidí se jim radno jí se dotknouti. — Quid liceat, nescimus adhuc et cuncta licere credimus M 9, 554. — florum.. coloribus almus ludit ager neque adhuc virtus in frondibus ulla est M 15, 205 = a posud není pevnosti [síly] v listí. — Nasonis... tui, quod adhuc non exulat unum, nomen ama T 3, 4, 45 = jež jediné dosud vypovězeno není. — Extat adhuc nemo saucius ore meo P 4, 14, 44 = posud nikomu neublížila ústa má. — Quos ignorat adhuc, invocat illa [Ino] deos F 6, 516 = jichž dosud nezná.

b) při adj. a part.: Solus adhuc ego sum vestris inmunis in oris P 4, 14, 53 = dosud jsem jediný.. — Colligit.. adhuc terrore paventes Phoebus equos M 2, 398 = dosud hrůzou se chvějící. — Ille ferox et adhuc oculis.. ardens T 4, 2, 31 = dosud očima jiskře.

c) při adverb. vazbě: fama tamen clara est et adhuc sine crimine lusi [Helene] H 16, 17 = dosud bez hříchu — jsem milovala.

2. značí, že děj n. stav nějaký, který dříve byl, trvá ještě nyní: ještě [nyní], stále ještě.

a) při slovese: vacca.. candidior, quod adhuc spumis stridentibus albet.. lacte A 3, 5, 13 = nad mléko, jež šumně se pěníc ještě je bílé. — Ecquid adhuc habeo facti, cur Herculis uxor credar? H 9, 149 = zda mohu ještě něco vykonati.. — Mitis adhuc fieri, si patiare, potest [Diana] H 19, 116 = ještě může se obměkčiti. — Ut Veneri, quem luget adhuc, donetur Adonis, unde habet Aenean Harmoniamque suos? Aa 3, 85 = po němž stále ještě truchlí. — Phoebus.. posita.. in stipite dextra sentit adhuc trepidare.. sub cortice pectus M 1, 554 = cítí, že pod korou ještě chvěje se srdce [Dafnino]. — Nilus.. occuluit.. caput, quod adhuc latet M 2, 255 = jež podnes se skrývá. — Finis erat dictis, sed adhuc Minyeia proles urguet opus M 4, 389 = stále ještě pilně hledí si práce. — Utque columba suo madefactis sanguine plumis horret adhuc M 6, 530 = stále ještě se chvěje. — Ostendit adhuc.. illic incola.. truncos M 8, 719; M 15, 294 = podnes ukazuje.. — Signa vides, apparet adhuc vetus inde cicatrix M 12, 444 = ještě jest viděti po ní (ráně) starou jizvu. — Siquid adhuc audax ex praecipitique petendum est M 13, 378 = [třeba-li ještě něčeho se od-

vážiti a s pokraje záhuby přinésti] třeba-li ještě jaký odvážný a nebezpečný vykonati čin.. — signum servat adhuc Salamis M 14, 760 = podnes sochu S. chová. — Siquid adhuc ego sum, muneris omne tui est T 1, 6, 6 = jsem-li ještě něčím... — Siquis adhuc istic meminit Nasonis T 3, 10, 1; P 2, 4, 3; P 4, 15, 1 = je-li kdo ještě pamětliv N. — Restat adhuc umeris fulta ruina tuis P 2, 3, 60 = ssutiny mé.. ještě trvají. — Vivit adhuc vitamque tibi debere fatetur P 4, 5, 31. — Siquid adhuc igitur vivi.. nostro restat in ingenio, serviet omne tibi P 4, 8, 65; M 2, 300 = něco-li ještě zbývá. — excepto quod adhuc utcumque valemus P 4, 14, 3 = leda že ještě jsme jakžtak zdrávi. — Saevit adhuc canamque rogat Saturnia Tethyn F 2, 191 = stále ještě zuří.. — Testes Laestrygones extant et quod adhuc Circes nomina litus habet F 4, 70 = a pak, že břeh podnes jméno má K.

S negací: Haec quoque adhuc vitae non est fiducia nostrae certa satis M 1, 356 = tato záruka života našeho ještě není dost jistá. — nec adhuc ebur esse fatetur [Pygmalion] M 10, 255 = a ani nyní ještě [ač se jí dotekl] nevyzná, že sloní jest.

b) při subst.: frater adhuc infans M 7, 53 = bratr ještě [jest] dítě. — Nec forma tangor,.. sed quod adhuc puer est M 10, 615. — O nec adhuc iuvenis, nec iam puer, utilis aetas H [15], 93.

c) při adj. a part.: corna.. adhuc nostris non satis apta cibis Aa 3, 706 = dřínky, kdy nejsou ještě dost uzralé k jídlu. — Impatiens animus nec adhuc tractabilis arte R 123 = a ještě nepřístupný umění [mému]. — tutus adhuc Parthus ab hoste fuga est R 224. — Imperfectus adhuc infans genetricis ab alvo eripitur M 3, 310 = ještě nevyspělý n. nevyvinutý [nedonošený] plod. — Alcithoe.. adhuc temeraria Bacchum progeniem negat esse Jovis M 4, 2 = stále ještě ve své zaslepenosti upírá.. — lacrimis per adhuc humana fluentibus ora M 4, 582 = po tváři ještě lidské. — Proserpina... neque adhuc interrita vultu M 5, 506 = stále ještě polekána v tváři. — Viva.. adhuc.. membra [Itys] dilaniant [Procne et Philomela] M 6, 644; M 14, 713 = ještě živé.. — Cladis adhuc Phrygiae memores [Naides] M 14, 562 = záhuby fr. stále ještě pamětlivy jsouce. — tela.. adhuc demens, quae nocuere, sequor P 4, 14, 20 = stále ještě bloud.. — [Si] caperis primis et adhuc crescentibus annis, ante oculos veniet vera puella tuos Aa 1, 61 = mladým-li poután jsi věkem, ještě se rozvíjejícím..

3. značí, že děj n. stav nějaký ještě nyní trvá, ač přeji si, aby už přestal: (s důrazem) do(po-)sud, podnes. [Diana] succenset, quod adhuc tibi pacta puella non tua sit H 20, 185* = hněvá se, že dívka ti zasnoubená dosud tvou není! — cur colitur Latona per aras, numen adhuc sine ture meum est? M 6 171 = mé [však] božstvo dosud kadidla nemá!

Sdruženo s tamen ve větách připouštěcích n. smyslu připouštěcího: Ecquid.. Hectoris umbra subit circum sua Pergama tracti? cum tamen ille ferox.. vivit adhuc.. M 12, 592 = kdežto onen zběsilec.. přece dosud žije. — H 17, 187.

4. značí, že děj n. stav nějaký trvá a přeji si, aby ještě trval: Digna quidem caelo es, sed adhuc tellure morare! H 17, 169 = ale ještě na zemi prodli! — deos, ut adhuc caeli tibi limina claudant,.. comprecor T 5, 11, 25 = by ti ještě zavírali bránu nebeskou.

II. s časem minulým spojeno značí:

1. že děj n. stav nějaký trval ještě do určité doby minulé: [do té doby] ještě. Vela dabant ventis nec adhuc bene noverat illos navita M 1, 132 = ač ještě jich řádně neznal.. — Sensit Atlas pondus. Neque adhuc Stheneleius iras solverat Eurystheus M 9, 273 = ale S. ještě nezřekl se (n. neupustil od..) hněvu.— Neque adhuc proiecerat heros virgineos habitus, cum.. dixi M 13, 166 = a ještě oblek dívčí se sebe nestrhnul... — Ilion ardebat, neque adhuc consederat ignis M 13, 408 = a oheň ještě neustal. — nec adhuc spectasse per annos quinquennem poterat [Picus] Graia quater Elide pugnam M 14, 324 = a za věku

svého nemohl ještě čtyřikráte podívati se na pětiletní zápas v Elidě grajské. — Annus erat brevior, nec adhuc pia februa norant F 5, 423 = a očisty ještě neznali.

2. značí, že děj n. stav nějaký trval ještě v době minulé: [tehdy] ještě.

a) při slovese: Matris adhuc utero.. tenebar H 15, 43* = ještě mě.. matčino jímalo lůno. — Sanctius his animal.. deerat adhuc M 1, 77 = scházel ještě tvor.. — Corpus adhuc Echo, non vox erat M 3, 359 = tehdy ještě Echo tělem byla, ne hlasem. — [Thisbe] incubuit ferro, quod adhuc a caede tepebat M 4, 163 = vrhla se na meč, jenž od krve byl ještě teplý. — conveniunt, sed adhuc regem sopor altus habebat M 7, 667 = ale krále jímal ještě tuhý spánek. — Lenis adhuc somnus placidis Erysichthona pennis mulcebat M 8, 823 = klidný spánek ještě ovíval Er. perutí tichou. — [Curia] plena.. adhuc erat illa viris M 13, 198 = tehdy ještě plna byla mužů. — Hoc ego venturum iam tum.. vidi, ferret adhuc ista cum minor aura ratem T 1, 9, 42 = kdy ještě člun [tvůj] vánek ten slabě poháněl. — »A! pereant« dicebat adhuc, onus inguinis aufert F 4, 241 = »pryč, ach! pryč!« [s údem] ještě volal a [již] tíže třísla se zbaví. — Piscis adhuc.. sine fraude natabat F 6, 173 = bez léčky ještě tehdy.. plovala ryba. — Ilus adhuc Asiae dives habebat opes F 6, 420 = tehdy ještě měl poklady Asie bohatý Ilus.

S negací: Pertimui nec adhuc tantum scelus esse putabam H 12, 141 = zděsila jsem se, ale v takovou podlost jsem ještě nevěřila. — Nullus adhuc mundo praebebat lumina Titan M 1, 10 = tehdy ještě Titan světu svých neskýtal paprsků. — Nullus adhuc erat usus equi F 2, 297 = tehdy ještě neužívalo se koně.

b) při adj. a part.: Athis.. egregius forma.. bis adhuc octonis integer annis M 5, 50 = tehdy ještě.. v plné síle.. — neque adhuc Pittheia Troezen M 6, 418 = Troezen nejsouc ještě Pittheovou = nemající ještě P. králem. — Ampycides.. sagax et adhuc a coniuge tutus M 8, 316. — Pallentem nudumque et adhuc umente capillo [Ceyca].. vidi M 11, 691 = s mokrým ještě vlasem. — adhuc crescens et rude carmen erat T 1, 7, 22 = ještě nebyla hotová a uhlazená. — puer impubes et adhuc non utilis armis F 2, 239 = nedospělý a ku zbrani ještě neschopný. — Stabat adhuc duris ficus densissima pomis F 2, 253 = obalen ještě tvrdým ovocem. — Artis adhuc expers et rude volgus erat F 2, 292 = surový ještě byl lid, umění neznal on žádné. — animi indociles et adhuc ratione carentes F 3, 119 = neučení a ještě bez vědeckého poznání.

3. značí, že děj n. stav nějaký trval v době minulé, ač žádoucno bylo, aby již přestal: stále ještě n. (s důrazem) ještě: flabat adhuc eurus redituraque vela tenebat M 7, 664 = stále ještě vanul jihovýchodní vítr vrátit se nedávaje plachtám. — pendebat adhuc belli fortuna M 8, 12 = štěstí válečné stále ještě bylo na váhách. — Pars [maris].. temptabat adhuc invadere pinum M 11, 533 = část [moře] stále ještě pokoušela se do lodi vniknouti. — Isque pudor mansisset adhuc, nisi fortibus armis Caesaris Ausoniae protegerentur opes F 5, 587 = a ta hanba byla by stále ještě trvala...

III. s časem budoucím spojeno značí, že stav nějaký potrvá ještě do budoucna: subducta.. sitos manes tellure videbit vivus adhuc vates M 9, 406 = svůj vlastní stín spatří — ještě živ [za živa] — věštec. — Quisquis is est — nam nomen adhuc.. tacebo Ib. 9 = jméno [jeho].. ještě zamlčím.

ad-iaceo, -ui, -ēre [ad+iacēre] = ležím při čem: adiacet his [locis] Pleuron M 7, 382 = na blízku těchto míst leží P. — adiacet antiquus Tiberino lucus Helerni F 6, 105. — adiacet undis facta manu moles M 11, 728 = přiléhá k vlnám [moře] hráz rukou zdělána lidskou.

ad-icio, -iēci, -iectum, -icere [ad + iacere] = přihazuji.

I. házím [kladu, dávám a p.] co k čemu:

a) věc: (v úsloví) dicta Jovis pars voce probant stimulosque frementi

adiciunt M 1, 244 = ještě ho.. popichují n. dráždí.

b) pojem odtažitý: s dat. cíle: tu dictis adice mentem! M 14, 319 = ke slovům zřetel n. pozornost obrať!

II. házím [kladu, družím a pod.] co k čemu, aby zvýšeno, zvětšeno, doceleno a p. bylo; přihazuji, přidávám, připojuji, přičiňuji co k čemu:

A. 1. věc:

a) s pouhým akkus.: adice narcissi bis sex sine cortice bulbos Md 63 = přidej k tomu [k prosité směsi].. — adice de flavis Attica mella favis Md 82 = nakapej do toho [do směsi] medu.. — qui.. sub hac lateant furtim dulcedine, sucos adicit [Circe] M 14, 276 = k tomu [směsi] šťávy ještě přileje.. — Adicit [Medea] extremo lapides Oriente petitos M 7, 266 = přihodí [do kotlíku k bylinám] kamení přinesené z dálného východu. — adicit [Morpheus] et vestes et consuetissima cuique verba M 11, 637 = a i šat dává [Spánek podobám ve snu]. — [Byblis dí:] »Ut nihil adiciam, non possum innoxia dici« M 9, 628 = ať ničeho již nepodniknu.. — Srovn.: adiecto.. cavae supplentur corpore rugae [Aesonis] M 7, 291 = naroste na těle maso a hluboké plní se vrásky.

b) s dat. na otázku k čemu:

α) věci: (úsloví) remis adice vela tuis! R 790 = [k veslům svým připoj plachty] žeň loď plachtou i veslem n. vší mocí a silou! [t. j. spěchej, co síly máš.]

β) osoby: plus est.. Pontum populo adiecisse Quirini M 15, 756 = více jest [důležitější jest].. P. přivtěliti n. připojiti k říši národa Q..

c) s předl. *in*: (úsloví) quid virus in anguis adicis? Aa 3, 8 = proč hadům ještě jedu přidáváš?

2. osobu:

a) s akkus. a dat. osoby: Adice servatis unum, pater optime, civem T 3, 1, 49 = k zachráněným.. ještě jednoho zachraň!

b) s předl. *ad*: quos [mores] adiecti.. probent genetiva ad nomina Cottae P 3, 2, 107 = k nimž s chloubou hlásí se i Kottové, připojení k rodnému jménu.

3. pojem odtažitý:

a) s pouhým akkus.: Minyae clamoribus augent adiciuntque animos [Jasonis] M 7, 121 = Minyové hlučným jasotem sílí hrdinnou jeho odvahu a nové mu dodávají. — consilium sapiens [fuisset], sceleris nisi praemia magnas adiecisset opes [Priamus] M 13, 434 = kdyby nebyl velikých pokladů — odměny zločinu — připojil (s sebou dal Polydorovi). — et discam Getici quae norunt verba iuvenci, adsuetas illis adiciamque minas P 1, 8, 56 = a připojil bych hrozby jim obvyklé [a hrozbou jim známou bych je poháněl]. — Srovn.: quod [munus] meus adiecto fenore reddet amor P 4, 12, 18 = jejž ti láska má i s úroky dá.

b) s dat. pojmu odtažitého na ot. k čemu: luctibus adicit iram M 2, 384 = k smutku přičiní hněv. — adicis huic animo momenta potentia M 11, 285 = [k tomuto našemu citu na vážkách ležícímu ty závaží těžké přidáváš] k tomuto citu ty důvody mocné dodáváš. — adicit his [verbis] vocem [coniugis] Morpheus, quam coniugis illa crederet esse sui M 11, 671 = tím pak děl to hlasem M., že.. — qua.. ierit [Tiberius], felix adiectum plausibus omen P 2, 1, 35 = [uslyšel jsem zvěst] že kudy jel.. s hlučným potleskem snoubilo se blahopřání n. k p. připojeno bl.

c) s dat. *commodi*: adieci [Venus] sublato pondera malo M 10, 677 = zdviženému [od Atalanty] jablku jsem přidala váhy.

Přeneseně o věci a pojmu odtažitém:

a) s pouhým akkus.: adicit ornatus proxima quaeque dies Aa 3, 152 = každý den přinese novou úpravu [vlasů] n. účes. — adiciunt animos iuveni clamorque favorque M 10, 656 = dodávají odvahy...

b) s dat. na ot. k čemu: Pandite nunc, Musae.., unde Coroniden [= sacra Coronidae] insula Romuleae sacris adiecerit urbis M 15, 625 = [Kult] K. připojil k bohům v městě.. uctívaným.

B. v řeči n. písmě připojuji, dodávám, dokládám co k čemu:

a) s pouhým akkus.: stipis adice causam F 1, 189 = i příčinu dárku mi vylož! — adiciam titulum »servata Naso Corinna«. A 2, 13, 25 = [na dary] připojím nápis: »Naso za záchranu Korinny.«

b) s dat. na ot. k čemu: diro convicia facto Tantalis adiecit M 6, 211 = ku hroznému skutku ještě T. lála n. hanlivá družila slova. — Adiectura preces erat his Latona relatis M 6, 214 = k těmto Latona slovům připojit chtěla ještě i prosbu. — auditis aliquid novus adicit auctor M 12, 58 = k tomu, co slyšel, něco přidá.. — adice praeceptis hoc quoque R 558.

c) s řečí přímou: dixit et adiecit [Byblis] longo post tempore »fratri«. M 9, 570 = řekla — a po dlouhé chvíli dodala »bratru«. — »Vivat [uxor].. consumatque annos.. suos«. Adicerem »et nostros«. T 5, 5, 25 = dodal bych: »i naše«.

C. v myšlenkách připojuji, přimyšluji si co k čemu:

a) s pouhým akkus.: Adice Troianae suasorem Antenora pacis F 4, 75 = k tomu připoj i A. n. [přišel] dále A., jenž k míru vždy radil. — Adice Maeoniden A 3, 9, 25 = a dále Maeonovic...

b) s adv. na ot. kam: huc natas adice septem et totidem iuvenes M 6, 182 = k tomu připoj, přimysli si..

ad-igo, -ēgi, -actum, -ere [ad+agere]:

1. ženu koho n. co k čemu, přiháním koho n. co k čemu, kam:

a) bytost živou [člověka, zvíře].

b) [U Ovid. jen] věc [zvl. zbraň]: vháním, v[za-]rážím do čeho:

α) cíl není vytčen: vidit frondescere Romulus hastam, quae radice nova, non ferro stabat adacto [in terram] M 15, 562 = oštěp, jenž stál na kořenu čerstvém, nikoli na hrotu [v zemi] tkvícím. — Nata.. ut Aeacidae [= Laodamia] iaculis [populi] moriaris adactis Ib. 305 = pod oštěpy.

β) s dat. cíle: Surgentibus obstitit ensis, alterius costis, iugulo Phorbantis adactus M 5, 78 = v hrdle tkvící. — collo fraxinus... adacta est M 12, 324 = jasan(ové kopí) v hrdlo mu vletěl n. vnikl.

γ) s předložkami: harpen.. Acrisioniades adigit.. in pectus [Lycabantis] M 5, 70. — M 12, 452. — Amphion ferro per pectus adacto finierat moriens pariter cum luce dolorem M 6, 271 = ocelí prsa si protknuv..

2. metaf.: doháním, donucuji koho k čemu. S inf.: Quid? non Alpheon diversis currere terris virginis Arcadiae [Arethusae] certus adegit amor? A 3, 6, 30.

ad-imo, -ēmi, -emptum, -imere [ad + emere] = [k sobě beru; druhému] odnímám co:

1. (ve smyslu dobrém) snímám co (tížícího) s koho: vincula pars adimunt canibus M 8, 332 = se smečky jedni pouštějí ohaře.

2. (ve smyslu špatném) odnímám komu co, zbavuji koho čeho, připravuji koho oč:

a) [člověk odnímá]

α) věc: per.. deos [signum.. Minervae v. 337] oro, quos hosti nuper ademi M 13, 376. — huic [Atalantae] adimunt munus [= terga et ora apri], ius muneris illi [Meleagro] M 8, 436 = této odejmou dar, onomu právo daru [= právo dávati dary]. — insuper accedunt, te non adimente, paternae.. opes T 2, 129 = a nadto ještě majetku mi neodnímáš. — precor, ne sit cum patria pax quoque adempta mihi T 2, 202; P 1, 2, 16. — rapta.. sint, adimi quae potuere mihi T 3, 7, 46. — sola viro mulier spoliis exultat ademptis A 1, 10, 29 = jediné žena jásá nad lupem odňatém muži. — tellus.. sucis aret ademptis M 2, 211 = jest šťav pozbyvši [zbavena jsouc vláhy] vyprahlá.— quidam.. torquis adempti.. titulos habent F 1, 601 = slávu mají za odňatý řetěz (nepříteli). — dubitanti [Parrhasidi] vestis adempta est M 2, 461 = bylo jí svlečeno n. sňato roucho.

β) pojem odtažitý: animas tibi reddere ademptas fas erit (život) M 2, 644.— adimam tibi.. figuram M 2, 474; M 8, 615. — Pentheus.. cladem lucis ademptae obicit [Tiresiae] M 3, 515; M 14, 197 = ztrátu zraku. — pater omnipotens.. pro lumine adempto scire futura dedit [Tiresiae] M 3, 337 = za ztrátu zraku. — Ib. 271. — lumen [mihi] ademptum T 4,

4, 45 (život). — huic ego virgineum dilectae nomen ademi M 8, 592 = panenství jsem odňal. — reditum crudelis [Ascalaphus Proserpinae] ademit M 5, 542 = návrat jí odňal n. zamezil. — hanc [spem] tibi res adimit M 9, 750. — nec vitam, nec opes, nec ius mihi civis ademit T 5, 11, 15; P 1, 7, 47; P 1, 2, 108.

γ) bytost živou [člověka, zvíře] násilně odnímám, vy-, u-chvacuji, vyrvu komu: socer.. [Menelaus], nuptae [Helenae] repetitor ademptae H 8, 19. — [Orestes] quoque, ni pro se pugnat, ademptus erit H 8, 102. — patriae frater [Tydeu] adempte tuae H 9, 166. — [Andromedam] tibi non Perseus.. ademit M 5, 16. — invenies aliquem, qui me suspiret ademptum T 1, 1, 27; P 4, 6, 49 = že byl jsem mu (vám) odňat n. mé ztráty. — siquis.. meminit Nasonis adempti T 3, 10, 1 = vyhnance N. — taurus vacca furibundus adempta M 13, 871 = zuřící [že byla mu odňata kráva] pro ztrátu krávy.

b) přeneseně o pojmu odtažitém: ars.. adimit.. fidem.. Aa 2, 314. — dolor vires adimit M 3, 469; P 1, 10, 33. — pavor attonito rationis ademerat usum P 3, 6, 47. — Taurus.. visus erat, somno vires adimente ferendi [capitis] .. terra deposuisse caput A 3, 5, 19 = [poněvadž spánek odnímal jemu síly hlavu unésti] že přemahán spánkem těžkou na zemi položil hlavu.

Zvl. o smrti: quis casus te mihi ademit? M 4, 142 = který osud mně tebe vyrval. — Odtud *ppf.* ademptus = smrtí odňatý, vyrvaný, mrtvý: H 1, 99; 13, 95; (15), 115; M 11, 331; 11, 273; T 4, 10, 79; P 1, 9, 41; F 4, 852.

ad-ipiscor, adeptus sum, adipisci [ad +apiscor = sahám po čem].

1. [již již po někom sahám] dostihuji, dohoňuji koho v chůzi, v běhu.

2. metaf.:

a) docházím, dosahuji toho, po čem toužím: multas palmas.. adeptus.. equus T 4, 8, 19 = často dobyv (si) palmy vítězné.

b) dostávám co bez snahy své n. proti vůli své: Trinacris a positu nomen adepta loci F 4, 420. — Ciris.. a tonso est hoc nomen adepta capillo M 8, 151. — nullum crimen adeptus eram [var. lect.] [T 2, 92] = výtky jsem si neutržil.

aditus, -ūs, *m.* [ad-ire]:

1. přistoupení, přicházení:

a) k místu: prohibent aditus [hostium classe advectorum] litusque tuentur Troes M 12, 66 = přistati nedají.

b) k osobě s jistým úmyslem: hoc aditu vidi tetricae data verba puellae Aa 1, 721 = [t. j. že takto [v. 715 —720] k ní ctitel přicházel a se choval] tímto způsobem dala se vážná obelstít dáma. — Sunt, qui mendaci specie grassentur amoris perque aditus talis lucra pudenda petant Aa 3, 442 = mnozí pod klamnou lásky obcházejí rouškou a [k vám] s ní přistupujíce mrzkého hledají zisku.

2. možnost n. příležitost k přistoupení: přístup

a) k místu: aditu.. carentia saxa M 3, 226 = nepřístupné. — faciles aditus praebet.. templum P 3, 3, 91 = snadný přístup skýtá chrám.

b) k člověku (n. jeho údům), bohům ...: aditus.. ad Erechthida factus M 7, 726 = přístup zjednán n. dostal jsem se k Er. — [Boreae] claudere.. aerios aditus [ad Orithyian Actaeam] H 17, 44 = zameziti mu k ní přístup vzduchem. — hos aditus circus.. novo praebebit amori Aa 1, 163 = takových příležitostí k nové lásce skytne ti cirkus. — dant etiam positis aditum convivia mensis Aa 1, 229 = skýtá hostina.. příležitost [k lásce]. — [Vertumnus] per multas aditum sibi saepe figuras repperit, ut caperet spectatae gaudia formae M 14, 652 = zjednal si možnost.. — pectora.. oculis aditum nuda dedere meis M 15, 248 = odhalená ňadra mým zrakům volný skýtala přístup. — aditum.. habere ad deos F 1, 173.

c) k pojmu odtažitému: difficiles aditus impetus omnis habet R 120 = každá vášeň jest těžko ovladatelná n. vyléčitelná.

3. místo, kudy kam přicházím: vchod

a) u domu: Fama.. innumeros.. aditus.. tectis addidit M 12, 44. — [Carna] spargit aquis aditus F 6, 157. — aditum

obsedit Erinys M 4, 490 = východ. — aditu fac ianua parvo obliquum capiat semiadaperta latus A 1, 6, 3 = nech, ať pootevřené dvéře jen úzkým vchodem [můj] šikmo otočený bok vpustí [jen co bych šikmo se otoče proklouzl].

b) u města: mille.. aditus et apertas undique portas urbs habet M 4, 439. — aditus [urbis] custodia servat M 8, 69.

c) u jeskyně: [Cacus] aditum fracti praestruxerat obice montis F 1, 563 = vchod [do jeskyně] zahradí tarasem z úlomu [z balvanu ulomeného z] hory.

d) u lodi: in.. aditu [navis] obsisto [eis] M 3, 623 = u vchodu [do lodi; na můstku] proti nim se postavím.

adiūmentum, -i, *n.* = podpora, pomoc: iuvenes, firma adiumenta parentis P 3, 13, 31.

ad-iungo, -iunxi, -iunctum, -iungere [ad + iungere]:

1. do jha zapřahuji: adiunctae.. aves A 1, 2, 26 = spřež(ení) ptáků (= holubic táhnoucích vůz Veneřin]. — equi H 12, 152 = spřež ořů [Zořiných]. — tigres Aa 1, 550 = spřež levhartů [Bakchových].

2. metaf.: připojuji koho n. co k čemu:

a) osobu k osobě: Dicite, Pierides, quis vos [= vestras statuas] adiunxerit isti [= Herculi], cui dedit invitas victa noverca [Juno] manus? F 6, 799 = rcete, P., kdo spojil vás s [Herkulem v chrámě jeho zv. aedes Herculis Musarum u cirku Flaminiova].

b) věc k věci: quidquid id est [operis, quod tibi mitto ex Ponto], adiunge meis [ceteris libris] P 1, 1, 21 = připoj k mým básním n. vřaď mezi básně mé.

c) jeden pojem odtažitý k druhému: Sed tamen hoc factis adiunge prioribus unum, pro nostris ut sis ambitiosa malis P 3, 1, 83 = než k činům dřívějším jediné to připoj ještě n. to ještě učiň, abys..

ad-iūro, -āvi, -ātum, -āre [ad + iurare] =

1. k tomu, nad to přísahám.

2. přísahou stvrzuji, přísahám, zaklínám se: Per tibi nunc ipsum.. adiuro, .. me tibi vera referre M 3, 659.

ad-iūtrix, -īcis, *f.* = pomocnice: Hecate, quae coeptis conscia nostris adiutrixque venis M 7, 195 = k pomoci.

ad-iuvo, -iūvi, -iūtum, -are [ad + iuvare] = podporuji, pomáhám komu n. čemu při (v) čem:

1. s akkusativem

a) osoby: [Liber] quoque amantes adiuvat Aa 1, 526 = i [Liber] pomáhá n. přeje lásce; »víno nítí lásku«. — ausus es.. tangere castra dolo.. adiutus ab uno [Diomede]! H 1, 43 = jediným [podporován] provázen jsa..

b) pojmu odtažitého: ut pelagi, sic pectoris [mei] adiuvet [Venus] aestum H 15, 25 = kéž jako moře, tak srdce bouř ona stiší [jako na moři mi přispěla příznivým větrem, tak i nyní kéž pomáhá mi při žáru lásky]. — Quoque minus dubites, sic has deus aequoris artes adiuvet, ut nemo.. litore in isto.. constitit M 8, 867 = a abys tím spíše věřil, tak žehnej bůh.. mému rybaření, jako [je pravda, že]... — Cytherea... adiuvet ignes M 10, 641 = přej žáru lásky..

Vytčen jest prostředek n. spůsob, jímž pomáhám

α) při osobě: pennis adiutus Amoris [Apollo] M 1, 540 = nesen.. — adiuvor.. nulla fessa medentis ope H 20, 14* = mně sesláblé nespomáhá lékařova pomoc.

β) při věci a pojmu odtaž.: quisquis adest operi, .. adiuvat voce sonante manus F 4, 302 = hlasitým voláním páže povzbuzuje. — infans.. constitit adiutis aliquo conamine nervis M 15, 224 = postavilo se opírajíc svaly o podporu n. pomáhajíc jim nějakou podporou. — [Cyllenius] curā.. adiuvat illam [formam] M 2, 732 = péčí ještě ji [krásnou podobu] šlechtí. — cum omnibus unus ipse quoque adiuvi publica vota meis T 2, 60 = k národa prosbám i svou jsem připojil prosbu. — adiuta est novitas numine nostra dei P 4, 13, 24 = naše nová [neobvyklá; bylať getsky psána] píseň [= báseň na oslavu Augusta] nalezla podpory u ducha boha [Augusta, kterého jsem při ní o pomoc vzýval] n. duch.. přispěl.. písni.

2. přeneseně o věci n. pojmu odtaž., jenž pomáhá: adiuvat aura rates Aa 2, 514 = jest přízniv, pohání... — sic te mersuras adiuvet ignis aquas Ib. 342 = tak

pomoz oheň vodě.. — infirmas adiuvat ira manus A 1, 7, 66 = hněv i slabou ruku sílí!

3. absolutně: modo diva triformis adiuvet M 7, 178 = jen ať.. pomůže! — adiuvat in bello pacatae ramus olivae P 1, 1, 31 = prospívá [ku prospěchu jest, chráníc vyslance, jenž míru jde žádat] ve válce z olivy [olivová] ratolest míru. — adiuvat in duris aliqua praesentia rebus P 2, 7, 53 = »kdo při neštěstí bývá, prospěch z toho mívá« [že může se hájiti, přátel se dovolávati].

ad-l... viz **al-l...**

Admētus, -i, *m.* [Ἄδμητος], syn Feretův [Pheretiades Aa 3, 19; M 8, 310], král v thessalských Ferách [Pheraeus Aa 2, 239]. Když Artemis do niv kalydonských za trest kance poslala a Meleagros naň lovce zval, přišel i Admetos do Kalydona a účastnil se lovu toho [M 8, 310]. Vrátiv se přijal do služeb Apollona, jenž mu na rozkaz rozhněvaného Dia, že mu Kyklopy, zhotovitele blesků, pobil, stáda pásl [Aa 2, 239; H 5, 151; M 6, 122 = agrestis.. Phoebus]. A Apollon přilnul záhy k němu tou měrou, že mu nejkrásnější z dcer Peliových [Ib. 442; T 5, 5, 56; T 2, 403] — Alkestidu získal nevěstou. Ale Admetos opomenul o sňatku Artemidě obětovati a rozhněvaná bohyně seslala hady do jeho komnaty. Král měl zemříti. Než Moiry na prosbu Apollonovu slíbily mu, že na živu zůstane, zemře-li zaň někdo dobrovolně. I umírá choť jeho [Aa 3, 19; P 3, 1, 106; T 5, 14, 37; T 5, 5, 56] — vzor lásky manželské [nobilis T 5, 5, 56; cantatur T 5, 14, 37.].

admīrābilis, -e [admirari] = podivuhodný: [Arachnes] opus M 6, 14.

ad-mīror,-ātus sum,-ari [ad+mirari] =

1. s podivem, úžasem hledím nač: admiratur [Scylla] colorem caesariemque [Glauci] M 13, 913. — Absolutně: patitur tangi seque admirantibus offert [Jo] M 1, 644 = k udiveným n. žasnoucím se blíží. — Illi admirantes remorum in verbere perstant M 3, 662 = v úžasu.. — arbor.. dabat admirantibus umbras M 15, 564 = strom žasnoucím stín skytal.

2. divím se, podivuji se čemu, s podivením jest mi [něco neobyčejného, nepochopitelného]:

a) následuje věta s *quod:* admiratur [Scylla].. ultima.. excipiat quod tortilis inguina piscis M 13, 913.

b) věta se *si:* saeva neque admiror metuunt si fulmina [amici] T 1, 9, 21.

c) accus. c. inf.: inferius.. suis fraternos currere Luna admiratur equos M 2, 209. — neve in me... convicia fundere.. admiremur eum M 13, 307. — admiror non.. vitii te quoque labe trahi P 2, 3, 21.

d) nepřímá otázka: admiror, quae sit fiducia coepti H 16, 19.

ad-mīsceo, -miscui, -mīxtum, -ēre [ad + miscere] =

1. přiměšuji co k čemu n. do čeho.

2. metaf.:

a) admiscenda tamen venus est secura timori Aa 3, 609 = ke strachu [= ve strachu (aby nebyl přistižen) zažité chvíli u milky] pojiti musí se bezpečný požitek lásky.

b) term. ve voj.: připojuji, přidávám koho k čemu: Plautius.. [tibicinibus] admiscet alios [tibicines] F 6, 687.

ad-mitto, -mīsi, -missum, -ere [ad + mittere] =

I. [nechávám koho jíti, běžeti] pouštím koho: admissos terruit Hector equos H 1, 36 = puštěnou n. ženoucí se n. pádící n. letící spřež. — F 4, 674. — Aa 2, 434. — A 3, 2, 78. — V přísloví a úsloví: nec nocet admisso subdere calcar equo P 2, 6, 38 (srovn. R 788) = »i rychlého koně pobodnouti« neškodí [pomáhajícího povzbuzovati, by ještě více pomáhal]. — Totéž přísl. v jiném smysle Aa 2, 732 [= pospíšiti co nejrychleji]. — Hos utinam... ortus afferat admisso Lucifer albus equo T 3, 5, 56 = kéž... přinese letmo tento mi Jitřena úsvit. — A 2, 11, 56. — admissum [me taurum] trahens sequitur [Hercules] M 9, 83 = a kdy v běh jsem se dal, on rva mě [za lalok], s sebou pádí.

Přeneseně: celer admissis labitur annus equis A 1, 8, 50 = [rok ujíždí s letící spřeží] rok míjí letem. — per crura [var.

lect.] admissa [var. lect.] iubasque volvitur [Sipylus] M 6, 237 = svalí se po hřívě a nohách pádícího oře. — ipsa per admissas concute lora iubas! A 2, 16, 50 = po vlající n. vlavé hřívě. — admisso sequitur vestigia passu M 1, 532 = kvapným krokem. — Sirenes.. quamlibet admissas detinuere rates Aa 3, 312 = i nejrychlejší [n. i v největším běhu] lodi zastavily. — haec erit admissa meta premenda rota Aa 1, 40 = ten třeba objeti nám s rozjetým [n. puštěným] kolesem cíl. — admissas exigit Hebrus aquas H 2, 114 = prudké do moře vylévá vlny. — nec capit admissas alveus altus aquas A 3, 6, 86 = přívaly. — ubi se ventis admiserat [ad navem] unda coortis, ibat in arma ratis M 11, 512 = kdykoli se přihnala [k lodi] hnána jsouc větry ...

II. (při-, v-) pouštím koho k sobě, kam, přístup dávám komu, přijímám koho:

A. člověk:

1. člověka

a) k sobě

α) milovníka: forma, nisi admittas [sc. amantes], nullo exercente senescit A 1, 8, 53 = nedáš-li přistoupiti k sobě.. — admitte fenestrā [amantem] Aa 3, 605 = pusť [k sobě] ho oknem.

β) koho návštěvou: nutrix.. venire videt, quos non admittere durum est H 2, 23 = odbyti.

b) do domu a pod.

α) k milce:.. lente [ianitor] nec admisso turpis amante, vale! A 1, 6, 72 = že jsi neotevřel milovníku..

β) k pohoštění: turpius eicitur quam non admittitur hospes T 5, 6, 13 = (přísloví) »lépe hosta nevpouštěti než ho hrubě propouštěti« n. hanou ti větší hosta vyhostit než nepohostit.

γ) na podívanou: Lemnius.. valvas patefecit.. admisitque deos M 4, 186 = otevřev.. vpustil.

δ) v ochranu: vestris periturum [me] admittite regnis (dat.) M 13, 881 = do své mě.. přijměte říše.

c) praegnantně: ille ego sum, lignum qui non admittar in ullum P 1, 2, 35 = [hledíc k proměně Helioven] já však jsem takovým, že [nejsem ke dřevu připuštěn, že nesmím ani ve dřevo přejiti n. proměniti se] mi v strom změna jesti nemožnou.

2. věc s vytčením předmětu, k němuž jest připouštěna

a) s předl. *ad:* admisit [Apollo].. meas ad sua dona manus H 5, 146. — virgo .. admittit castas ad sua sacra manus F 6, 290 jen čisté připouští k obéti ruce.

b) s předl. *in:* lucem in thalamos totis admitte fenestris Aa 3, 807 = vpusť světlo do ložnice.. — Proteus.. condidit aequore vultum admisitque suos in verba novissima fluctus M 11, 256 = nad posledními slovy vlny své zavřel [.. zanikla ve vlnách].

c) absol.: iubeo totas aperire fenestras turpiaque admisso membra notare die R 412 = na (při) světle dívati se na..

3. pojem odtažitý:

a) ve smyslu dobrém: tu quoque magnorum laudes admitte virorum [Thesei, Pirithoi, Pyladis] P 2, 3, 47 = i ty podíl měj (beř) ve slávě velikých mužů. — si dubitas de me, laudes admitte deorum [= Augusti] P 1, 1, 29 = přístupu dopřej, přijmi alespoň oslavu bohů.

b) ve smyslu špatném: čin nedovolený takořka k sobě připouštím, dopouštím se ho, páši: nec scelus admittas, si consoleris amicum P 3, 6, 38. — quid puer admisit? H 11, 107. — nihil admisi, nulla est mea culpa P 4, 14, 23. — iuro.. me non admissi criminis esse reum A 2, 7, 28.

Odtud *ppf. subst.* admissum, -i = provinění, přečin, zločin H 7, 104; 11, 110; 16, 45; Aa 2, 381; M 10, 304; 11, 380; 14, 92. — quod tamen admissum [sit].. docebo M 1, 210 = jaký to zločin jest.. vám povím. — talibus admissis [= violare ministram] alea grandis inest Aa 1, 376 = toho se odvážiti jest hrou velmi nejistou n. velikou sázkou.

B. věc — věc: nec sinus [tuus] admittat digitos [eius] A 1, 4, 37 = ať nedá na sebe sáhnouti.. se dotknouti. — flumina.. exhalant nebulas nec sol admittitur infra M 13, 603 = řeky mlhou dýší, jež nedá slunci k zemi proniknout.

ad-moneo, -ui, -itum, -ere [ad + monere] =

1. (u)pamatuji koho nač, připomínám komu co (čeho).

a) absol.: protinus admonitus repetet mea crimina lector T 1, 1, 23 = ihned čtenář upamatován jsa vzpomínati bude mé těžké viny. — hactenus admonitus memori concede poëtae [Ovidio] P 3, 6, 51 = toto [tyto důvody v. 11—50] na mysl si uveda dovol.. básníku. — admonitus refricatur amor R 729 = vzpomínkou láska oživá. — ecquid lenis ab admonito pectore somnus abit? T 4, 3, 22 = vzpomínající srdce..

b) s *gen.* osoby: aliquis vestrum.. admonitus... mei, cum circumspexerit omnes, dicat: »Ubi est.. Naso..?« = rozpomena se na mě.. — pojmu odtaž.: admonitus patrii luctus suspirat M 7, 180 = upamatován byv na otcovský smutek..

c) osoba připomíná věci koho: est aliquid.. praesentis.. oculos [Achillis] admonuisse sui [var. lect. = Briseidos]! H 3, 132 = zrakům [jeho] připomněti své přítomnosti n. že u něho jsem.

[illegible] n. pojem odtažitý připomíná [illegible] nomen.., quod possit equo[illegible] admonuisse, iubet deponere M 15, [illegible] káže vzdáti se jména, jež by komu [illegible] ti mohlo.

[illegible]: inposui longae velamina [illegible] oblitos admonitura mei H 10, [illegible] aby vám mne připomínal n. vás [illegible] upamatoval. — nec tu, admoneat quod te, pignus amantis habes H (15), [illegible] jež by ti milenky připomínala — [illegible], ut [carmina mutatas hominum di[illegible] formas].. legentem admoneant.. [illegible] 1, 7, 26 = aby upomínaly na mě. — [illegible] sui [natura bestias] Hal. 2 = odk[illegible] na sebe. — Dic tamen.. ecquid [illegible] [studiis] admoneare mei? [illegible] = zda ti mne připomínají?

[illegible] accus. c. inf.: Juppiter, [illegible] nihil esse potentius auro, [illegible] pretium virginis ipse fuit [illegible] 8, 29 = připomněv si, že zlato jest [illegible] že zlato vše [illegible] n. že nad zlato [illegible] admonitus iuvenes nutricibus annos posse suis reddi M 7, 295 = připomněv si, že mladá pěstounkám léta se vrátiti mohou.. — admonita est [Venus] haec [cornua] illis [Cerastis] posse relinqui M 10, 236 = pomyslivši sobě, že tyto mohou jim zůstati.

f) následuje věta tázací: quid possit, ab illo [Ity] admonita est [Procne] M 6, 621 = pohled naň jí připomněl, co může [kterak se pomstíti může]. — lectusque locusque... quae pars [Ceyx], admonet, absit M 11, 473 = jí připomíná, koho tu není.

2. připomínám, na mysl uvádím co, upozorňuji nač: sit... versibus hoc paucis admonuisse satis T 5, 13, 32 = postačiž připomenouti to několika řádky.

3. napomínám koho, radím komu, varuji koho, výstrahu dávám komu.

a) pojem odtaž. varuje: tot caede procorum admonitus non est M 10, 625 = nevzal si výstrahy ze záhuby n. nebyla mu výstrahou záhuba tolika ženichů. — admonita es modo voce mea modo casibus istis H 19, 189 = výstrahu máš brzo v hlase mém [= v listu mém], brzo v té své náhlé vždy nemoci.

b) následuje infinitiv: nec tamen admonita est [Niobe] poena.. Arachnes cedere caelitibus M 6, 150 = nevzala si výstrahy ze trestu n. (po)trestání) Ar. nebylo jí výstrahou, by bohum se podřídila. — at vos admoniti nostris quoque casibus este aequantem superos emeruisse virum [Augustum] T 4, 8, 51 = než vy zmoudřete i pohromou mou n. vezměte si výstrahu (příklad) z pohromy mé, byste si bohorovného naklonili muže.

c) následuje věta s *ut:* ut leviter.. doleret, admonuit M 10, 134.

d) násl. věta s *ne:* admoneo, veniat ne quis ad illa [sacra] loquax Aa 2, 608 = má rada jest.. — quam paene admonui, ne trux caper iret in alas! Aa 3, 193 = jak bych byl málem radu dal, ... mea poena volucres admonuisse potest, ne voce pericula quaerant M 2, 565 = můj trest může býti výstrahou..

4. napomínám, pobádám, vybízím, mám koho k čemu:

a) veteres.. usibus admoniti flammis [farra] torrenda dederunt F 2, 521 = nouze naučila je na plamenech pražiti [špaldu].

b) násl. infinitiv: latices.. inferre [in navem] recentes admoneo [socios] M 3, 602. — nec tamen in.. pelagi te pergere sedes admoneam Hal. 84. — dies.. tubas lustrare.. admonet F 3, 850.

admonitor, -ōris *m.* [admonere] = při (na-, u-) pomínatel: admonitor operum caelo.. Lucifer ortus erat M 4, 664 = [ten stálý] napomínatel k (všeliké) práci n. [stále] k práci budě.

admonitus, -ūs *m.* [admonere]. [Jen v abl.] =

1. při(u-)pomenutí, připomínání, připomnění, vz(u-)pomínka: mens fugit admonitu H 9, 135 = při vzpomínce té. — cor pavet admonitu noctis H 14, 17 = při vzpomínce na noc. — quid iuvat admonitu tepidam recalescere mentem? R 629 = k čemu má srdce již vlažné upomínkou znova se rozehřívati? — admonitu veteris commota ministrae ingemuit M 9, 324 = vzpomínkou na starou služku dojata byvši zalkala. — admonitu.. luctus renovantur amari M 14, 465. — admonitu fit novus ipse pudor T 3, 6, 30. — [Bacche] admonitu matris condoluisse potes T 5, 3, 32 = při vzpomínce na matku.. — peior ab admonitu fit status iste boni P 1, 2, 54. — terreor admonitu corque timore micat F 3, 36 = při vzpomínce na to.. — flet tamen admonitu motus, Elissa, tui F 3, 612 = na tebe.

2. napomenutí, povzbuzení, domluva, výstraha, pokyn, rada: admonitu liber aberrat amor R 662. — [Pentheus] acrior admonitu est M 3, 566. — a telo Theseus veniente recessit Pallados admonitu M 12, 360 = na pokyn.. — admonitu coepi fortior esse tuo P 1, 3, 8 = na domluvu tvou n. byv povzbuzen tebou.. — non semel admonitu facta litura tuo est P 2, 4, 18; 4, 12, 26 = na radu tvou.. — admonitu tuo melior fit.. illa [uxor] tuo P 2, 11, 14.

ad-moveo, -mōvi, -mōtum, -ēre [ad+movere]. Synkop.: admorunt Ib. 238; admorint P 3, 7, 36; admorat A 3, 8, 38. = [pohybuji čím k čemu] přibližuji co (koho) k čemu [přisunuji, přikládám, připojuji a p. (věc); přivádím (člověka n. zvíře)].

1. o skutečném přibližování předmětu k předmětu (místu).

a) přibližuji věc

α) k místu: admoto [metae] proxumus axe subit A 3, 2, 70 = (při závodech) vojí zahýbaje (k cíli).. — corpus.. admotum terrae.. cernit [Alcyone] M 11, 724 = mrtvolu... k zemi připlavenou zří. — ramalia.. parvo.. admovit aeno M 8, 645 = pod kotlík přiloží.

β) k tělu (n. částem jeho) n. obráceně: [Eumenides] admorunt oculis usque sub ora [Ibidis] faces Ib. 238 = přiblížily k zrakům až k samé tváři. — admovi iugulo tela paterna tuo H 14, 48 = přiložila jsem k hrdlu.. — erudit admotas ipse capillus acus A 1, 14, 30 = jehlice zapíchnuté (do vlasu)..

Term. tech. v lék.: animam [Hyacinthi] admotis fugientem sustinet [Apollo] herbis M 10, 188 = [byliny přiloživ] lékem bylinným hledí zdržeti duši již ulétající. — admotae [capillis] formam dantque negantque manus [ornatricis] Aa 3, 134 = [přiložené ruce k vlasu, aby jej učesaly] česající n. upravující ruce.. — saepe manus operi [= statuae]... [Pygmalion] admovet M 10, 254 = ruku na dílo klade n. rukou díla se dotýká. — Lucina.. admovit.. manus [ramis dolentibus] M 10, 511. — Alc M 15, 218 natura manus admovit = příroda ruku přiložila (k dílu). — postibus.. admovit [Midas] digitos M 11, 115 = dotkl se prsty.. — lacrimas admoto pollice siccat M 9, 395 = (přiloženým) palcem.. — lammina fulva dapes admoto dente [Midae] premebat M 11, 124 = jak se jich zub dotekl n. jak se jich M. zubem dotekl. — [Pygmalion] admovet os iterum [statuae] M 10, 282 = opět ústa přichýlí. — forsitan admotis etiam tangère [epistula] labellis H 17, 17 = snad se i dotkne tebe [liste] rtíky [přítulnými].

γ) úd k údu: ora.. ad ora admovet M 12, 425 = ústa k ústům přichýlí. — oscula rara admovet H 20, 196; M 10,

344 = libá. — [partem] admota sollicitare manu A 3, 7, 74 = ruku přivinuvši n. přítulnou drážditi rukou. — horrent admotas vulnera cruda manus [medici] P 1, 3, 16 = [ale] čerstvé rány hrozí se dotyku ruky. — Jinak: admota dextera dextrae [est] P 4, 7, 43 = pravice střetla se s pravicí.

δ) oheň k věci n. obráceně: admotas rapiunt.. sulphura flammas M 3, 374 = rychle chytne n. vznítí se od blízkého plamene. — taedasque et fragmina poni imperat [Althaea] et positis.. admovet ignes M 8, 461 = zapálí.. — mea.. liquefiunt pectora curis ignibus admotis ut nova cera solet P 1, 2, 58 = jak čerstvý vosk nad ohněm se rozpouštívá. — [vulpem] captivam stipula faenoque involvit et ignes admovet [ei] F 4, 706 = a zapálí [ji]. — facibus saepes ardent, quas forte viator.. nimis admovit M 1, 494 = s nimiž příliš [blízko] se přiblížil. — admotum Athamanas aquis accendere lignum narratur M 15, 311 = zapalují prý dřevo ponořujíce je do vody. — [ignis] extinctas admoto sulphure flammas invenit Aa 2, 441 = se sirou se přibliž a...

ε) věc k člověku: sol licet admoto [nobis] tellurem sidere findat A 2, 16, 3 = přiblíživši se k nám..

b) přibližuji, přivádím člověka, zvíře k místu nějakému: [alumnam] admotam lecto [Cinyrae] cum traderet [nutrix Cinyrae] M 10, 463 = k loži přivedši.. — [Polyxena].. aris admota est M 13, 454. — admoti.. templis.. tauri M 7, 593 přivedeni ku chrámu [= k oltáři k oběti]. — dea.. angues curribus admovit M 5, 643 = [přivedla k vozu, aby] zapřáhla je do vozu.

2. o zdánlivém přibližování místa (věci) k místu:

a) přibližováno jest místo, k němuž vlastně my se blížíme: admotum.. fretum remis tellusque repulsa est M 6, 512 = [moře bylo vesly přisunuto, přiblíženo] loď vyplula na širé moře.

b) výkladem seznamuji koho s místem vzdáleným: admovere [astrologi] oculis distantia sidera nostris F 1, 305 = zrakům našim daleké přiblížili hvězdy [výklady svými a mapami nebes].

c) umísťuji, ukládám co poblíže místa nějakého: argentum cum.. auro manibus admorat [Saturnus] A 3, 8, 38 = [přiblížil k duším zemřelých] v lůně země ukryl. — quas [terra] recondiderat Stygiisque admoverat umbris, effodiuntur opes M 1, 139 = vykopávány jsou poklady, jež [země] hluboko ukryla uloživši je ku temnotám stygským.

3. o povýšení k důstojnosti nějaké: quid iuvat admotam [me] per avorum nomina caelo inter cognatos posse referre Jovem? H 11, 17 = že [povznesena do nebes byvši] spřízněna jsouc s nebem mohu...

4. Přeneseně o pojmech odtažitých: cur admovet [Itys], inquit [Procne], blanditias? M 6, 631 = [proč útulně ústa, ručky vztahuje] proč se tulí? — dixit [Boreas]: »Quid.. admovi preces..? M 6, 689 = [proč vztáhl jsem prosebné ruce?] proč jsem se doprošoval n. proč k prosbám jsem se uchýlil? — Est tamen utilius, studium cessasse meorum, quam, quas admorint, non valuisse preces P 3, 7, 36 = než aby byli nadarmo prosili. — his.. promissis spes est admota recursus [animo Alcyones] M 11, 454 = těmito sliby vzbuzena byla [k duši Al. blíže posunuta, přiblížena] naděje na [rychlý] návrat. — nimium vivax admotis [utero matris] restitit infans artibus H 11, 43 = všemu užitému umění [t. j. umělým prostředkům].

Term. tech. v lék.: admoveo tardam nunc tibi lentus opem R 116 = podávám lék. — vereor, ne.. iuver admota perditus aeger ope P 1, 3, 90 = bojím se, že mně na smrt chorému lék podaný již bude marný.

5. reflexivně: leviter... admotus eunti velle latus digitis Aa 1, 605 = přibliže se k ní v chůzi...

ad-mūgio, -īvi, -īre [ad + mugire] = bučím na koho [alicui]: mollibus in pratis admugit femina tauro Aa 1, 279.

ad-no.. ad-nu.. viz **an-no.. an-nu..**

ad-oleo, -ēvi, -ēre =

1. (term. tech. mluvy obětní) za(s-)paluji obět (vonnou): pater huius [Mestrae] erat,

qui.. nullos aris adoleret odores M 8, 740 = na oltářích nespaloval vonných obětí. — Přeneseně: haec [ara] adolet flammis cum strue farra suis F 1, 276 = tento [oltář] vzplanouti dává (hojné) špaldě a koláči. — adolebunt cinnama flammae H 15, 333. — viscera.. tauri flammis adolenda dare F 3, 803.

2. vůbec spaluji co: stipulae demptis adolentur aristis M 1, 492 = strniště po žních (po sklizni) se pálívá.

ad-olesco, -ēvi, -ēre [ad+alescere] Inf. perf.: adolesse H 6, 11 =

1. dorůstám, dospívám

a) o člověku: Martia ter senos proles adoleverat annos F 3, 59 = ku třikrát šesti letům Martovo vy(do-)spělo plémě.

b) o rostlinách: fama venit: Seminibus iactis segetes adolesse virorum H 6, 11 = že ze semene vzešla setba mužů. — siquis conducat cortice ramos, crescendo iungi pariterque adolescere cernit M 4, 376 = že vzrůstají..

2. přeneseně o pojmu odtažitém: přibývám, sílím: virtus annis adolevit F 5, 175 = mužnosti lety přibylo. — sic mihi durat amor longosque adolescit in annos A 2, 19, 23 = sílí na dlouhá léta.

Adōnis, -is n. -idis [Ἄδωνις] *m.* Vok.: Adoni M 10, 543; 10, 682; 10, 726. = syn kyperského krále Cinyry [Cinyra natus H 4, 97; creatus F 5, 227; Cinyreius iuvenis M 10, 712; heros M 10, 730; avo genitore creatus Ib. 565; sorore natus avoque suo M 10, 520] a Myrrhy ve strom proměněné [arbore natus Ib. 503; M 10, 503—513; Aa 1. 285-6]. Překrásného robátka [M 10, 522] ujaly se nymfy [M 10, 513] a vychovaly ve sličného jinocha, jenž stáda pásal a po lesích honil [Aa 1, 512]. I spatřila ho Venus a vzplanuvši k němu láskou [Aa 1, 512 cura deae; M 10, 524 placet Veneri; M 10, 529] sledovala každý jeho krok i po horách a lesích s ním jako lovkyně pobíhala [M 10, 535 násl.] nebo znavena v chladu stinném na znak ležíc o klín jeho svou opírala šíji vypravujíc mu a za řeči celujíc jemu ruměn v líci [M 10, 558; H 4, 97]. Často bojíc se o něho před kancem ho varovala, ale Adonis neslyšel výstrahy a žena se jedenkráte po kanci, jejž psi jeho z úkrytu vyplašili, byl od něho rozsápán [M 10, 715; Ib. 503]. Ston umírajícího zaslechne nešťastná bohyně i přikvapí a hořce plačíc nad miláčkem [Aa 1, 75; Aa 3, 85] mění kanoucí z ran jeho krev v anemonu [větrušku, hlaváček = Adonis aestivalis] [M 10, 728] a ustanoví na jeho památku smuteční slavnost [M 10, 725 násl.]. — Kult Adonidův byl i v Římě koncem republiky zaveden a básník náš mužům radí [Aa 1, 75], by k Adoniím přicházeli, při nichž dívek jest dosti.

ad-operio, -operui, -opertus, -īre [ad +operire]. Jen v part. pf. adopertus.

= 1. při(za-)krývám, zahaluji, zastírám co:

a) o osobě: [Invidia].. adoperta nubibus M 2, 790 = zahalivši se v [hustý] mrak. — Thisbe.. adoperta.. vultum pervenit ad tumulum M 4, 94 = zastřevši si obličej. — hiems adoperta gelu F 3, 235 = zakuklená v ledný plášť.

b) o věci: adoperta marmore tellus M 8, 702 = podlaha mramorem pokrytá n. vykládaná n. (vy)dlážděná. — per iniectis adopertam floribus.. serpit [Aesculapius] humum M 15, 688 = po zemi pokryté rozhozenými květy se plazí. — adopertus nubibus auster F 2, 71 = zahalen n. zastřen mraky.. — musco adoperta.. vena perennis aquae F 3, 297.

2. (přikrývám co a tak) ukrývám co n. koho kde: nympha [Egeria] nemori (abl.) stagnoque adoperta Dianae F 3, 261 = ukryta v jezeře v háji D.

3. o oku: [víčky zakrývám] zavírám je: adoperta.. lumina somno M 1, 714 = oči zavřené..

adoptīvus, -a, -um [adoptare] =

1. za vlastního přijatý: mensis [Aprilis] .. fit adoptiva nobilitate tuus [Auguste] F 4, 22 = stává se tvým [měsíc duben] šlechtictvím adopcí nabytým n. šl., jehož se ti adopcí dostalo [od Caesara, který Augusta adoptoval].

2. přeneseně o roubu: fissa.. adoptivas accipit arbor opes Md 6 = pláň do proštěpu [rozkolu] přijímá vroubené po-

klady [bohaté rouby]. — adoptivas arbor habebit opes Aa 2, 652.

ad-opto, -āvi, -ātum, -āre [ad+optare] = 1. svobodnou volbou přibírám, volím koho k čemu: Etruscas Turnus adoptat opes F 4, 880 = k pomoci si vyhlédne.

2. term. techn. v právn.: přijímám koho za vlastního, adoptuji ho. — Odtud

3. přeneseně o roubování plání: fac, ramum ramus adoptet R 195 = [hleď], ať s větví roub se snoubí!

ad-orior, -ortus sum, -īri (ad+oriri] = 1. povstávám proti komu n. čemu.

2. odvažuji se čeho. — Odtud přeneseně o pojmu odtažitém: mea culpa.. nullum maius adorta nefas P 2, 2, 16 = neodváživši se..

ad-ōro, āvi, -ātum, -āre [ad+orare] = 1. oslovuji koho, mluvím ke komu.

2. (boha) prosebně oslovuji:

a) (slovy) vzývám, prosím boha, modlím se němu: hac prece adoravi superos ego, pluribus uxor T 1, 3, 41 = tak prosil jsem nebešťany já, vroucněji ještě choť má. — [Při bouři, jež Ceykovu loď zachvátila, z mužstva:] stupet hic.. hic votis numen adorat M 11, 540 = ten žasne.. ten v modlitbě božstvu sliby činí. — Circe.. ignotos.. deos [Hecaten, Noctem Noctisque deos v. 404] ignoto carmine adorat M 14, 366 = tajemná božstva tajemnou [kouzelnou] písní vzývá. — veste rudi tectus [Numa] supra... vellera corpus ponit, adorato per sua verba deo F 4, 660 = pomodliv se k bohu slovy příslušnými. — nymphas et numina montis adorant [Deucalion et Pyrrha] M 1, 320 = božstva hory (Parnasu) vzývají [= s myslí zbožnou děkují za záchranu a za ochranu pro budoucnost prosí]. — M 9, 350; 11, 392. — Subsequitur pressoque legit vestigia [iuvencae] gressu auctoremque viae Phoebum taciturnus adorat M 3, 18 = k F. mlčky n. šeptmo se modlí. — Srovn.: excutior somno simulacraque noctis adoro H 13, 111 = přízraky noční vzývám [prosbou v. 115 násl.]. — non tamen hanc [Matutam] pro stirpe sua pia mater adoret F 6, 559 = k ní ať za dítky své máť milující (dítky) se nemodlí! — adorantem destituit [Juppiter] Numam F 3, 348 = zanechal Numu na modlitbách. — venit adoratus Caducifer F 5, 449 = na prosby [mé] zjevil se [mi] berlonoš [= Merkurius].

b) (beze slov) uctívám

α) boha — dary: deos pelagi.. vino.. pecoris fibris et fumo turis adorat [Aeacides] M 11, 248. — deos.. muneribus.. datis et acerris turis adorant [Athenienses] M 8, 266.

β) stánek boží: proxima [Jovis templo] adoranti [puellae] Junonis templa subibit, paelicibus multis hanc doluisse deam T 2, 291 = při modlitbě (s obětí spojené) ve stánku Junonině na mysl jí přijde, že... — Janus adorandus cumque hoc Concordia mitis et Romana Salus araque Pacis erit F 3, 881 = ve chrámě Janově.. obět přineseš!] Jana.. obětí uctíš.

3. člověka, (jenž mnou zbožňován jest, s úctou boží) vzývám, prosím zač: Augusti numen adora T 3, 8, 13; P 3, 1, 163. — numen [Augusti] adorandum est, non ut mihi fiat amicum, sed sit ut iratum.. minus P 3, 1, 97. — numen [Augusti] adora, eximat ut Scythici me feritate loci P 2, 2, 111. — non te per meritum.. adoro H 10, 141 = prosím [prosbou ve v. 151—152]. — hanc [linguam vestri parentis] ego, non ut me defendere temptet, adoro P 2, 2, 55 = nedovolávám se ho, aby..

ad-p.. viz **ap-p..**

ad-quīro, -quīsīvi, -quīsītum, -quīrere [ad+quaerere] = získávám n. nabývám čeho k čemu: bello vires adquirit [ad suas] amicas [Minos] M 7, 459 = pro válku hledí získati síly. — nascitur exiguus, sed opes adquirit eundo.. amnis Aa 2, 343 = vyvírá zdrojem, ale v běhu mu síla mohutní n. síly mu přibývá n. síly nabývá.

Adrāstus, i- *m.* [Ἄδραστος] = král argejský, děd Diomedův [genus Ad. F 6, 433], u něhož Tydeus, syn Oineův z Kalydonu, uprchnuv pro vraždu z domova útočiště nalezl P 1, 3, 79.

Adriacus viz Hadriacus.

ad-r.. viz **ar-r...**

ad-s.. viz **as-s...**

ad-sc... ad-sp.. ad-st.. viz **a-sc... a-sp... a-st..**

ad-t viz **at-t.**

adūlor, -ātus sum, -āri = lísám se, lichotím se ke komu. — O Circiných šelmách [M 14, 255: vlci, lvi, medvědi]: ferarum agmen adulantum M 14, 46; 14, 259.

adulter, -a, -um [ad+alter]:

1. o osobě: jiné(-mu) oddán(-á), jiné(-ho) [mimo svou lásku] milující, záletný: coniunx A 3, 4, 37. — virgo H 6, 133.

2. o věci: clavis Aa 3, 643 = paklíč k milé. — mens A 3, 4, 5 = srdce záletné n. nevěrné. — *Subst.:*

adulter, -eri *m.* =

1. milovník, záletník: omnibus exclusis intus adulter erit A 3, 4, 8 = abys nikomu přístupu [k paní své] nedal, — v srdci [jejím] milý bude. — peius adulterio turpis adulter obest H 4, 34 = nevěrnosti [ženy] nízký milenec více škodí [hřích ženy půvabem muže svedené menší jest]. — Helena dí o sobě: adhuc sine crimine lusi et laudem de me nullus adulter habet H 16, 18. — Akontius k choti své: ut coniunx, non ut adulter [te] amo H 19, 8. — O Paridovi: H 1, 6; H 18, 177; Aa 2, 365 (Helenin). — O býku Pasifaině: Aa 1, 304; 1, 309; M 9, 740. — O bozích: Juppiter A 1, 3, 22; 1, 10, 4; H 16, 46 (Ledin). — A 3, 8, 33 (Danain). — Mars M 4, 182 (Veneřin). — Faunus F 2, 335 (Omfalin). — Na jevišti: T 2, 499.

2. = cizoložce, -ník: Aegisthus R 161. — H 19, 148. — F 2, 808. — M 7, 741 (= svůdce). — Ib. 336 (svůdce Limony, dc. Hippomena, kr. athen.).

3. nepřímo: adulter nominis Aa 2, 637 = hanobce jména (dívčina) [= kdo lživě se honosí požitkem lásky dívčiny].

adultera, -ae *f.* =

1. mil-á, -(en)ka, záletnice: Pasiphae fieri gaudebat adultera tauri Aa 1, 295. — O téže: M 8, 132. — O Heleně: A 2, 18, 37; H 5, 125; 13, 133; 16, 217; T 2, 371. — Myrrha adultera patris M 10, 347. — Rhea Silvia (= Ilia) dí o sobě: quid moror et digitis designor adultera vulgi? A 3, 6, 77 = proč ještě váhám? Proč na mě — na záletnici — prstem ukazuje lid?

2. = cizoložnice: A 3, 4, 29; Ib. 309 (= Themisto, kterou Athamas za choť pojal, ač Ino jeho ještě na živu byla). — M 2, 471 (Kallisto zváná tak od žárlivé Junony). — H 9, 53 (Omfale zváná tak od žárlivé Deianiry).

adulterium, -i *n.* =

1. u lidí a bohův:

a) nevěrnost: H 4, 34; M 2, 545; 7, 717; 9, 25; T 2, 430.

b) záletnictví: A 3 5, 44; M 4, 171; 4, 236; (na jevišti) T 2, 514.

c) cizoložství: Aa 2, 367; M 8, 156; T 2, 212; P 3, 3, 58; F 2, 808.

2. u zvířat: haeret adulterio cum cane nexa canis Aa 2, 484.

adultero, -āvi, -ātum, -āre [adulter] =

1. cizoložím.

2. přeneseně: padělám, jinačím: [Proteus] sua faciem transformis adulterat arte F 1, 373 = změní. — Copia tot laticum, quas auget, adulterat undas P 4, 10, 59 = množství tolika vod (= řek) proměňují vlny (mořské v sladké).

ad-uncus, -a, -um = (dovnitř) zahnutý, zakřivený:

a) o nářadí, nástrojích a p.: aratrum M 2, 286. — falx M 14, 628. — vomer A 3, 10, 32; Aa 1, 474; 1, 725; R 172; P 4, 10, 6; F 2, 295; F 4, 927. — arcus H 4, 39. — cornu M 3, 533; 4, 392; P 1, 1, 39 [= zakřivená násada píšťaly fryžské]. — lotos F 4, 190 [= píšťala z něho]. — ferrum M 9, 128; P 4, 7, 11 [= ozubí na hrotu střely]. — hamus M 13, 934 [= háček udice]. — cumba M 1, 293. — puppis H 15, 114; M 3, 651; 14, 550; F 3, 588.

b) o částech těla zvířecího: dentes M 10, 550 [= tesáky kancovy]; M 11, 775 [= hada]. — rostrum M 8, 147 [= zobák orlův]; M 8, 371 [= tesák kancův]. — ora M 11, 342 [= zobák jestřába]. — ungues M 2, 479; M 13, 613 [= drápy ptáků]. — praepes Jovis F 6, 196 = křivozobý okřídlenec Jovův [= orel].

ad-ūro, -ussi, -ustum, -ere [ad+urere] = při(o-, s-)paluji, o(se-)žehuji:

1. o ohni: non exiguo laurus adusta sono F 1, 344 = vavřín(-ové listy) planul hlučně praskaje. — crepet in mediis

laurus adusta focis F 4, 742 = ať praská zapálený vavřín(ové listí n. ratolesti) ve středu krbu. — O blesku: Jovis telo quercus adusta viret T 4, 9, 14 = Jovovou střelou ožehnutý dub. — O žáru slunečním: ‚Icare', ait ‚moneo, ne, si demissior ibis, unda gravet pennas, si celsior, ignis adurat M 8, 205 = by žár peruť neožehl. — O mrazu: Sic tibi nec vernum nascentia frigus adurat poma, nec excutiant rapidi venti! M 14, 763 = ať nesežehne n. nespálí mráz ti zárod ovoce. — marmoreo pallet adusta [Ceres] gelu F 4, 918 = [obilí] mramorovým spáleno byvši mrazem jest bledé.

2. přeneseně o žáru lásky: Faedra dí o sobě: digno.. adurimur igni H 4, 33 = planeme žárem (lásky) nás důstojným. — ardores vincet [Creusa] adusta meos H 12, 180 = vzplanouc překoná žár můj [dvojsmyslným slovem Medeiným míněn žár lásky i žár, jímž vzplane obleknouc šat jí darovaný].

ad-ūsque předl. i příslovce.

1. předl. s accus. = až ku, až po, až do: *a)* o místě: adusque nivosum Strymona venisti T 5, 3, 21. — nudam pressi corpus adusque meum A 1, 5, 24. *b)* o čísle: quod adusque decem numero crescente venitur F 3, 125 = poněvadž až k desíti při počítání se přijde. *c)* o čase: principium... sui generis revolutaque quaerens saecula cognatos venit adusque deos F 4, 30. — supremum vitae tempus adusque meae P 2, 3, 4.

2. příslovce: Oriens tibi victus, adusque decolor extremo qua tinguitur India Gange M 4, 20 = až potud (tam), kde..

ad-veho, -vexi, -vectum, -vehere [ad + vehere] =

1. při(do-)vážím (na voze, po lodi a p.): accipe... advectas Pygmalionis opes H 7, 150. — O věci: nostros advehit illa [puppis] deos A 2, 11, 44.

2. nesu, při-: ultrices advehit unda rates H 5, 90. — *Dep.:*

ad-vehor, -vectus sum, -vehi = přivážím se, připlouvám, plynu kam = divino monitu.. advehor H 15, 18. — S vytčením cíle: advehor Ortygiam M 5, 640; 5, 499.

advena, -ae [ad-venire] *comm.* =

1. příchozí, cizinec, -ka.

a) o člověku (adj. i subst.): sic instituere priores, advena virgineo caesus ut ense cadat P 3, 2, 58 = by cizinec pod mečem panny [Ifigenie v Tauridě] (v oběť) klesl. — H 16, 215; M 7, 39; 10, 226. — advena paelex H 9, 121 = cizoložnice z ciziny [= Jole]. — Dardanius H 8, 42; 16, 3 [= Paris]. — F 5, 644 [= Euander].

b) o bozích: deus advena F 5, 21. — quam multos advena torsit Amor Aa 1, 176 = láska k cizince. — M 3, 561 (= Liber). — hic [Aesculapius] tamen accessit delubris advena nostris M 15, 745 = tento však přišel ve svatyně naše z cizí přece země.

2. přeneseně o řekách: advena Nilus F 5, 268 [= Aegyptu jest cizincem, poněvadž z Aethiopie přitéká]. — advena Thybris F 2, 68; 3, 524 [že z Etrurie do Latia přitéká].

ad-venio, -vēni, -ventum, -īre [ad + venire] = přicházím: adveniens.. dives amator A 1, 8, 31. — adveniens equidem modo gaudia cepi M 7, 513 = za (při) příchodu svého byl jsem potěšen. — constitit adveniens citra limenque foresque M 7, 238 = [po své pouti] přicházejíc stanula před prahem dveří. — quae [paelex = Jole] quoniam adveniet, properandum... est M 9, 145. — S vytčením cíle: a quibus adveniat Miletida sospes ad urbem T 1, 10, 41.

advento, -āvi, -āre [intens. k ad-venire] = úsilně, kvapem přicházím kam, přibližuji se: fecerat haec [Fama] notum, Graias.. adventare rates M 12, 65.

adventus, -ūs *m.* [ad-venire] =

1. přicházení, přibližování se, příchod.

a) o lidech: blanditias molles auremque iuvantia verba adfer, ut adventu laeta sit illa [amica] tuo Aa 2, 160 = při příchodu. — auribus incertas voces captamus et omnem adventus strepitum credimus esse tui H 18, 54 = v každém zašustění slyšíme krok tvůj. — coeperat [Tereus] adventus causam, mandata

Opakovací hodiny zeměpisné ve vyšších třídách gymnasijních.

Napsal Dr. EUGEN MUŠKA.

V této své práci nemíním nikterak podati obsáhlou studii o naléhavé nutnosti zavedení povinného zeměpisného vyučování ve vyšších třídách středoškolských — tak jak toho vysoký stupeň, na kterém moderní zeměvěda jest, zasluhuje. Spíše chci podati toliko referát o svých pokusech, konaných na zdejším ústavě, se zavedením pravidelných opakovacích hodin zeměpisných ve vyšších třídách gymnasijních, specielně ve třídách V., VI. a VII. Současně na základě nabytých zkušeností podávám na konci návrh případného rozvrhu učebné látky zeměpisné opakovacích hodin na vyšším stupni gymnasia pro ty, kdo mají upřímnou snahu fedrovati zeměpisnou vědu, dosud mezi středoškolskými disciplinami nedostatečně oceněnou a odstrkovanou. Kollegy zeměpisce, které otázka tato snad by interessovala, odkazuji na svoji podrobnější studii této věci se týkající [1]), v níž vedle literatury podán jest návrh osnovy, dle níž ve všech hlavních bodech bylo učeno na zdejším ústavě. Proto některé odchylky, které se budou jeviti mezi osnovou v této mé citované práci a onou, kterou po nabytých zkušenostech otiskuji v této práci, dlužno si vysvětliti snahou, podati případnou osnovu dokonalejší. Netajím se nikterak, že pořízení této osnovy způsobovalo mi značných potíží, ježto neměl jsem po ruce naprosto zpráv o zkušenostech s vyučováním zeměpisným na vyšším stupni na českých i rakouských ústavech. Přes to, že instrukce pro gymnasia z r. 1901 doporučují zavedení opakovacích hodin zeměpisných na vyšším stupni, a přes to, že jistě asi na mnohých českých i rakouských ústavech v určité formě byly zavedeny, — nebyla z českých ústavů ve výročních zprávách otištěna ani jediná

[1]) *Muška:* »O zeměpisném vyučování ve vyšších třídách gymnasií a reálek«. Zároveň návrh osnovy. Učitelský Přehled, 1906.

práce, této otázky se týkající. Proto také vedle vlastní zkušenosti bylo mi spokojiti se hlavně zprávami z učitelské praxe učitelů-zeměpisců na ústavech německých, hlavně pruských. Těch, ačkoliv školská geografie německá je velmi rozvita a bohata, není také mnoho, poněvadž snaha německých geografů, přičiniti se o zavedení povinných hodin zeměpisných na stupních vyšších, datuje se podstatně z počátku posledního desítiletí. Snahy samy lámaly se o nepřístupnost instrukcí, které teprve v posledních letech vykazují větší pozornost pěstování zeměvědy na školách středních. Dle příkladu německého postupováno pak i u nás v Rakousku, takže již r. 1901, jak shora jsem připomenul, doporoučejí instrukce pro gymnasia na vyšších stupních občasné opakování zeměpisného učiva v tom směru, že občas má těmto zeměpisným hodinám býti věnována část hodiny dějepisné.

Jisto jest, že znění instrukcí, které doslovně pod čarou cituji[2]), jest rázu více všeobecného, neurčitého. Jest více pouhopouhým přáním než požadavkem. Zdá se mi, že bylo pořízeno jen tak, aby bylo něco řečeno o zeměpisném vyučování na vyšším stupni. Není tu podána ani závazná osnova — alespoň přibližná (jak tomu jest v pruské učební osnově, také z r. 1901) — ani není udán počet hodin, ani naznačen postup, ani princip (zda historický neb ryze geografický). Učitel musí si proto pomoci sám! Přimyslíme-li ke všemu namnoze neúplnou a i nedokonalou zeměpisnou průpravu universitní středoškolských učitelů zeměpisu (geografie studuje se jako pouhý přívěsek historie), pak vysvětlíme si snadno, proč zeměpisu na středních školách našich nedaří se tak, jak by tato disciplina při svém associačním rázu a vysoké ceně praktické zasluhovala.

Však nechme stranou kritiku! Jisto je, že toto dle přání instrukcí občasné a doplňující zeměpisné vyučování nemůže vyhovovati dotud, dokud nebude dána učitelům pevná učební direktiva (osnova) a stanoven počet hodin, alespoň v té míře, jak se tomu stalo v nových učebných osnovách německých. Zde alespoň instrukce naznačují, aby minimálně v šesti hodinách semestrálních zopakovány byly na vyšším stupni »nejdůležitější věci z obecné,

---

[2]) Do slova: Endlich sollen die geographischen Gesamtübungen der Unterclassen auch im Obergymnasium derart fortgesetzt werden, dass ihnen hie und da ein Theil der Geschichtsstunde zugewendet wird, um die topographischen Kenntnisse der Schüler zu erproben. Macht der Lehrer die Wahrnehmung, dass die Schüler in ihrem geographischen Wissen Unsicherheit bekunden und dem Schauplatze der geschichtlichen Erreignisse nur geringes Interesse entgegen bringen, so muss er diesen genügend erhellen. Es wird sich auch empfehlen, ab und zu einen Theil einer Geschichtsstunde der Prüfung der Geographie zu widmen. Instr. pro gymnasia str. 154.

fysikální zeměvědy, z národopisu, matematické, obchodní a dopravní geografie«. Znění pruské osnovy je tedy také povšechného rázu — učiteli samému ponecháno na vůli v rámci jen z hruba naznačeném rozvrhnouti si samostatně učivo. Proto také hned po publikování instrukcí podali někteří němečtí učitelé-zeměpisci výsledky svých zkušeností, jakož i návrhy případných osnov. Již r. 1895 dobrý německý zeměpisný methodik Langenbeck[3]) kritisoval učebnou osnovu pruskou, pokud se týče zeměpisu, a podal velmi pěkný návrh osnovy na zavedení alespoň 1hodinného zeměpisného vyučování ve vyšších třídách. Také Zweck[4]) podává návrh osnovy, Schwarzleitner[5]) otiskuje praktické pokyny na základě svých zkušeností, také Wiesenthal[6]). Fischer[7]) dokonce navrhuje jakýsi druh praktických cvičení zeměpisných, »Wahlfreie Kurse« z geografie, které by učitel dle určitého principu řídil, a při nichž by žáci sami přednášeli o různých thematech zeměpisných. Také těchto otázek dotýkají se referáty některých jiných školských geografů, které však cituji dle údajů Tronnierových[8]). Jsou to práce: Aulerova[9]), Rindfleischova[10]), Seyferthova[11]), Epe-ho[12]).

Nejdůležitější a také prakticky nejcennější je však pojednání Tronnierovo[13]). Tronnier sebral z výročních zpráv německých gymnasií, reál. gymnasií a reálek rozvrhy učiva zeměpisného, které byly — ale jen na některých ústavech — podány na základě samo-

---

[3]) Langenbeck Dr.: Der erdkundliche Unterricht nach den neuen Lehrplänen. Geogr. Zeitsch. (Hettner) 1895.

[4]) Zweck: Wie ist der erdkundliche Lehrstoff für die Obersekunda und die beiden Primen der Oberrealschule auszuwählen? Vierteljähr. Hefte II., str. 18—22.

[5]) Schwarzleitner: Länderkunde auf der Oberstufe. Zeitsch. für Schulgeogr. XXIII., 281.

[6]) Wiesenthal: Die erdkundlichen Wiederholungen in Anlehnung an den Geschichtsunterricht der Oberstufe nach den neuen Lehrplänen. Lehrproben und Lehrgänge 1902, 78.

[7]) Fischer: Der Geographie-Lehrer und die höhere Schule, Geogr. Anzeiger 1902, 146.

[8]) Viz Geogr. Anzeiger 1905, 100 ad.

[9]) Auler Aug. Dr.: Gestaltung d. geographischen Wiederholungen. Verhandlungen der Direktoren-Konferenzen in Preussen, sv. 69.

[10]) Rindfleisch: Zum erdkundlichen Unterricht auf der Oberstufe. Lehrproben u. Lehrgänge 1903.

[11]) Seyferth Dr.: Das Kartenzeichnen auf der Oberstufe. ib. 1903.

[12]) Epe: Über den erdkundlichen Unterricht im Anschluss an den Geschichtsunterricht in den oberen Klassen der Gymnasien und Realgymnasien. 1902.

[13]) Tronnier Rich.: Ein Jahr Erdkunde in den Oberklassen der höheren Lehranstalten Preussens. Geogr. Anzeiger 1905, str. 100 ad.

statně vypracovaných osnov pro zeměpisné vyučování ve vyšších třídách. Chaos, který v srovnávací tabulce těchto osnov vidíme, ukazuje, kam vedlo by vyučování, kdyby nebylo regulováno. »Quot capita, tot sensus« — hodí se k charakteristice těchto osnov velmi dobře. Výběr je však dosti bohatý, neboť srovnány jsou tu vedle sebe zprávy z 90 gymnasií německých, z 26 reál. gymnasií a 27 reálek, celkem tedy ze 143 ústavů. Vidíme tu detailně vypracované osnovy vedle osnov povšechně znějících, stanovisko ryze geografické vedle principu ryze historického. Pravý pêle-mêle. Z této nesjednocenosti v celkovém nazírání, jakož i namnoze skutečné extremnosti vidíme, že nutný jest požadavek, aby vypracována byla alespoň prozatímní učební osnova pro určitý, ale závazný počet opakovacích hodin zeměpisných ve vyšších třídách. Takováto osnova prozatímní připravovala by tak říkajíc cestu zavedení minimálně 2 povinných hodin zeměpisných na vyšších stupních. Naprosto nepochybuji, že přijde doba, kdy zeměpis jako disciplina povinná zavedena bude i ve vyšších třídách středních škol, — rovně jako historie nebo jiné středoškolské discipliny.

Abych ukončil přehled nejdůležitější literatury této otázky se týkající, jest dlužno citovati posléze práci Ankelovu[13]), která vznikla na základě srovnávací studie Tronnierovy, shora uvedené.

Zbývá posléze otázka: nejprvé, jakým způsobem má býti postupováno při těchto opakovacích hodinách, a za druhé, jaký materiál má býti probrán (otázka osnovy), a posléze, kolik hodin má býti věnováno tomuto zeměpisnému opakování a vyučování. Poněvadž tato moje studie je v první řadě toliko referát o zkoušce, kterou jsem letos se zavedením pravidelného vyučování zeměpisného na gymnasiu chrudimském učinil, podám nejprvé zprávu o tomto pokuse a jeho výsledcích. Pak pokusím se podati návrh na základě nabytých zkušeností.

Při řešení otázky první běží o princip methodický. Jest tu především na místě otázka: mají tyto opakovací hodiny zeměpisné býti docela samostatně — tedy odděleně od historického vyučování — postaveny, nebo mají se vázati k vyučování dějepisnému? Mohli bychom proto první princip nazvati geografickým, druhý historickým. Pro řešení této otázky jsou v první řadě směrodatny instrukce. Ty mluví o těchto hodinách ve smyslu druhém, tedy historickém: *eventuelní opakování zeměpisných pojmů má se vázati na opakování zeměpisného charakteru jeviště dějinného* — tedy zde vysloven princip historický zřejmě. Kdybych měl vyjádřiti se

---

[14]) Ankel Otto, Dr.: Drei Jahre Erdkunde in den Oberklassen einer Oberrealschule. Geogr. Anzeiger 1905, 267.

přesněji, řekl bych, že řešení této otázky lze vésti proto v duchu antropogeografickém, t. j. učitel má snažiti se vystihnouti a žákům před oči postaviti, jak jeví se závislost člověka (lidstva — dějin) na půdě, či lépe zeměpisných jevech vůbec. Oba principy mají své přednosti a vady. Provedení osnovy těchto opakovacích hodin zeměpisných v duchu principu geografického — tedy vykládání a opakování bez zřetele k učivu dějepisnému — jest dosud nesnadné. Vadí provedení tomu v první řadě ta okolnost, že tyto hodiny nejsou obligatní, a v druhé řadě, že není knih, které by byly se zřetelem k eventuelní osnově těchto hodin pracovány. Není přece pochyby, že zeměpisné vyučování ve vyšších třídách nemohlo by se omeziti na pouhopouhou mechanickou rekapitulaci zeměpisného učiva tříd nižších. Naprosto nikoliv! Hodiny ty musily by býti rázu vědečtějšího, krátce musily by se přibližovati geografii vědecké. A to vyplniti dokonale — dokud nebude zavedena geografie povinně na vyšším stupni — provésti nelze s úspěchem. Abych shrnul: úpravu opakovacích hodin v duchu principu ryze geografického lze v přítomnosti stěží provésti. Bylo by lze ji provésti jenom tam, kde by učitel samostatně vykládal a žáci si jeho výklady psali. To však, jak známo, není dovoleno.

Zbývá princip historický. Přednosti jeho jsou ty, že učí chápati hlouběji dějinný vývoj, hlavně po stránce antropogeografické, a za druhé, že lze jej při menším počtu hodin provésti. Hlavní vada však je ta, že nemůže vyčerpati všech odvětví matematické, fysikální i oblastní geografie, jakož i těch pomocných disciplin, kterých v moderní zeměvědě nutno je dbáti, na př. národopisu, dopravní a obchodní geografie atd.

Proto při klidném uvažování o věci nezbývá než cesta střední: spojiti oba principy čili opakovati a vykládati zeměpis jednak samostatně, jednak vzhledem k dějepisnému učivu v jednotlivých třídách probíranému. A na tomto základě vypracoval jsem níže otištěnou prozatímní osnovu, dle které jsem v hlavních rysech letošního roku vyučoval. Připomínám otevřeně, že ji nepovažuji za dokonalou — a snadnou! Má-li učitel dodělati se úspěchů, nutno věci s láskou se věnovati a některé body — hlavně pokud se týče hodin samostatných — ad hoc si vypracovati.

Tím ocítáme se zároveň při řešení otázky druhé: jaký materiál zeměpisný má býti probrán? Podstatně uvádím jej ve své osnově, kde pro přehled vytiskl jsem hodiny samostatné písmem kursivním.

Obtíže způsobuje posléze otázka třetí: počet hodin. Instrukce rakouské nepodávají v této otázce žádné direktivy — vše ponecháno

je libovůli učitele; instrukce pruské vyžadují k opakovacím hodinám nejméně 6 hodin samostatných za semestr — naprosto však nezakazují počtu většího. Proto němečtí učitelé-zeměpisci vedli si libovolně a v citovaném přehledu Tronnierově vidíme veliké rozdíly v příčině rozvrhu. Na některých ústavech opakováno — v duchu rakouských instrukcí — jen tu a tam, jinde věnováno těmto 12 hodin do roka (minimum instrukcí pruských), nebo věnováno těmto rekapitulacím zeměpisným 20 hodin do roka v každé třídě, jinde posléze proveden system střídání: každá třetí hodina dějepisná zabrána pro zeměpis. Ankel zašel pak nejdále, věnoval týdně hodinu zeměpisu — takže do roka jich bylo průměrně 40 v každé třídě.

Z těchto číslic je viděti extremy; proto hned při volbě počtu hodin rozhodl jsem se pro cestu střední: do roka 20 hodin, takže připadne průměrně na každých 14 dní hodina zeměpisná, čili do každé hlavní konference hodiny tři, na konec semestru pak ještě hodina »opakování v celku«. Ovšem, to učinil jsem vzhledem k opakovacím hodinám na vyšším stupni našich gymnasií a reálných gymnasií. Na reálkách, kde dějepisnému vyučování je věnováno méně místa a hodin, je tomu jinak (jak také ze své praxe vím), a bylo by proto vhodno vybrati si z uvedené osnovy jen to, co se hodí, a také shrnouti třeba dvě hodiny v jednu. Ostatně najde-li práce má povšimnutí v kruzích povolaných, dovolím si vypracovati i učebnou osnovu pro kvintu a sextu reálek.

Návrh osnovy opakovacích hodin zeměpisných dle principu historicko-geografického.

V. TŘÍDA.

Hodiny zeměpisné:	**Učivo dějepisné:**
	Učebná osnova: Dějiny starověké, zvláště Řekův a Římanův po Gracchy. Momenty kulturně-historické buďtež stále vyznačovány. Týdně 3 hodiny.
1. Fysikálně geografický přehled Asie.	1. Zeměpisný obraz Starého světa.
2. Přírodní i oblastní zeměpis moderního Egypta.	2. Dějiny starého Egypta.
3. Přední Asie (bez Iranu) politicky.	3. Dějiny Assyrie, Babylonie, Foinikie a dějiny židovské.
4. Státy iranské politicky.	4. Dějiny perské.

5. Jižní Asie a vývoj její kolonisace.	5. Dějiny indické.
6. Středomoří po stránce fysikálně-geografické.	6. Stará doba řecká.
7. *Orientace na obzoru. Zdánlivý oběh sluneční. Vznik ročních počasí.*	7. —
8. *Podoba a velikost země. Theorie Kant-Laplaceova. Nitro země.*	8. —
9. *Nauka o ovzduší I.: počasí a podnebí, rozdělení teploty, tlak vzduchu, větry.*	9. —
10. *Nauka o ovzduší II.: Srážky, podnebné a vegetační pásy. Povětrnost.*	10. —
11. Státy balkánské po stránce fysikálně-geografické a národopisné.	11. Války perské.
12. Státy balkánské v přítomnosti.	12. Válka peloponneská.
13. *Základy okeanologie (nauka o moři): rozdělení a druhy moří, dno a hloubky moře, teplota, barva a obsah vody mořské, vlnění, příliv a odliv.*	13. —
14. *Nauka o souši I.: přehled historické geologie, vznik hornin a vrstev zemských, útvary geologické.*	14. —
15. *Nauka o souši II.: vodorovné rozčlenění.*	15. —
16. Fysikálně geografický popis poloostrova Apenninského.	16. Počátek dějin římských.
17. *Nauka o souši III.: Kolmé rozčlenění. Endogenní změny. Vznik pohoří a údolí. Vulkanismus, zemětřesení. Poměrná a prostá výška.*	17. Doba římské republiky.
18. Poloostrov Pyrenejský a severozápadní Afrika.	18. Války punské.
19. *Nauka o souši IV.: Exogenní změny: větrání povrchu zemského, mechanická a chemická činnost vody tekoucí. Denudace, erose říční, ledovcová, abrase, deflace.*	19. —
20. *Opakování v celku.*	20. —

VI. TŘÍDA.

Hodiny zeměpisné:	**Učivo dějepisné.**
	Učebná osnova: Dějiny římské od Gracchů až do zániku říše západořímské. Dějiny středověké. Dějiny novověké až po válku třicetiletou. Týdně 4 hodiny.
1. Přírodní a oblastní popis pánve středomořské.	1. Doba vnitřních převratů.
2. *Nauka o globu.* (Užiti jest globu indukčního a rozkladného.)	2. —
3. *Úvod do čtení map. Převádění měřítka.*	3. —
4. *Praktické cvičení ve zhotovení plánu třídy, budovy s nejbližším okolím.*	4. —
5. Zeměpisná poloha, velikost a vodorovné rozčlenění Evropy.	5. Doba hunnsko-germánská.
6. Základy národopisu: počet a rozdělení lidstva, lidská plemena, srovnání kulturního stavu lidstva.	6. Stěhování národů.
7. Přírodní a oblastní přehled Přední Asie.	7. Dějiny islamu.
8. Evropa jihozápadní po stránce přírodní a politické.	8. Veleříše franská a obnovení císařství západořímského.
9. Evropa severovýchodní po stránce přírodní a politické.	9. Počátky dějin slovanských.
10. Evropa střední po stránce přírodní.	10. Vývoj Německé říše.
11. Evropa střední po stránce politické (jmenovitě říše Německá).	11. Vývoj Německé říše.
12. *Operace s mapou specialní* (vojenskou): *hlavní znaky.*	12. —
13. *Orientace dle specialky v přírodě.*[15])	13. —

---

[15]) Tato hodina přirozeně musí býti odbývána ve volné přírodě, v okolí učeliště.

14. *Základy vodopisu I.: Podzemní voda, vznik a teplota pramene, prameny léčivé, geysiry, mechanická činnost vody.* Vycházka do přírody.	14. —
15. *Základy vodopisu II.: Potoky a řeky, jejich tvořivá a rušivá činnost, druhy ústí, pojem poříčí, úmoří, rozvodí.* Po výkladu vycházka do přírody.	15. —
16. *Základy vodopisu III.: Vznik a druhy jezer. Ledovce a jich rozšíření.*	16. —
17. Přírodní popis Ameriky severní a střední.	17. Objevné cesty.
18. Politický popis Ameriky severní a střední. Hospodářské vztahy Evropy k Americe.	18. Objevné cesty.
19. *Přírodní a politický popis Ameriky jižní.*	19. —
20. *Opakování v celku. Cvičení s mapou specialuí.*	20. —

VII. TŘÍDA.

Hodiny zeměpisné:	**Učivo dějepisné:**
	Osnova učebná: Dějiny novověké od války třicetileté. Týdně 3 hodiny.
1. Fysikálně-geografický přehled střední Evropy.	1. Válka třicetiletá.
2. Románské státy evropské.	2. Dějiny Ludvíka XIV.
3. Království Vel. Britanie, Hollandsko, Belgie, Švýcarsko.	3. Válka o dědictví španělské.
4. Království Dánské, Švédské, Norské.	4. Válka nordická.
5. Carství Ruské.	5. Dějiny Ruska za Petra I. Vel.
6. *Základy zeměpisu astronomického: slunce, měsíc, oběžnice a*	6. —

[illegible] *soustava, stálice, vesmír.* (Připojiti na výklad fysikální.)	
[illegible] *Základy obchodní a dopravní geografie I.: Kultura a obchodní* [illegible] (Ukázky ze zeměpis[illegible])	7. —
[illegible] *Základy obchodní a dopravní geografie II.: Předměty obchodu* [illegible] *nerostné.* — [illegible] ze zeměpisného a [illegible]dopisného musea.)	8. —
9. *Základy obchodní a dopravní geografie III.: Pojem světového obchodu. Běžné mince.* (Ukázka ze zeměpisného musea.) *Dopravní cesty ve starověku.*	9. —
10. *Základy obchodní a dopravní geografie IV.: Hlavní druhy dopravních prostředků moderních. Hlavní tratě kontinentalní v Evropě, Americe, Asii. Hlavní tratě mořské. Nejdůležitější* [illegible] *místa a přístavy*	10. —
[illegible] Asie I.: Poloha, poměry fysikálně-geo[illegible]ké, [illegible]dopisný přehled	11. Vznik britské kolonisace ve Přední Indii.
[illegible] *II.: Samostatné státy asij-* [illegible]	12. —
[illegible] *III.: Državy cizích moc-* [illegible]	13. —
[illegible] *poměry fysi-* [illegible] *, národopisný* [illegible]	14. —
[illegible] *Státy samostatné* [illegible]*pské.*	15. —
[illegible] *poloha, poměry fysi-* [illegible] *aické a politické.*	16. —

[illegible] budiž doplněno ukázkami přírodního bohatství a četbou [illegible] Vráze, Feistmantla a t. d. Podobně i při ostatních

17. *Okeanie: Rozdělení, poloha, fysikálně-geografické poměry a državy cizích států*	17. —
18. *Země polární: Poloha, rozdělení, poměry fysikálně-geografické. Přehled hlavních objevů.*	18. —
19. Evropa: Moderní státy balkánské po stránce fysikálně-geografické a politické.	19. Osvobozovací války a vznik nových států evropských.
20. *Opakování.*	20. —

Z úhrnného přehledu této mé osnovy je patrno, že v celku připadá v každé třídě asi polovice hodin na opakování se zřetelem k dějinám, polovice na zeměpisné hodiny samostatné. Hodiny rázu historického podstatně kryjí a doplňují se s opakovacími hodinami zeměpisu politického. Naproti tomu v samostatných hodinách jeví se snaha opakovati a doplniti zeměpisné učivo z oboru matematické a fysikální geografie. Se zřetelem na důležitost národopisu, jakož i obchodní a dopravní geografie vsunuto několik hodin předměty ty přehledně vyčerpávajících.

Patřičný zřetel položen tu také na momenty znázorňovací. Proto upozorněno na hojné užívání sbírek zeměpisného musea, jakož i na vycházky zeměpisné. Také přihlíženo k praktické potřebě a proto vsunuta do dvou samostatných hodin operace s mapou speciální.

* * *

Jak jsem již shora podotknul, nikterak nepovažuji tento svůj pokus s návrhem osnovy za dokonalý. Má pomoci z prozatímní nouze a má také povzbuditi v učitelstvu i žactvu interess k zeměvědě, které nebude jistě nikdo popírati vysokou cenu vzdělávací mezi ostatními disciplinami vědeckými i školskými. Sám jsem pevně přesvědčen, že není daleka doba, kdy na střední škole přestane býti geografie popelkou mezi ostatními — a kdy vykázáno jí bude místo patřičné mezi ostatními disciplinami na vyšším stupni středoškolském. Mne těšilo by nejvíce, kdyby mezi kollegy-zeměpisci středoškolskými našlo se více, kteří by s rovnou láskou a chutí připravovali cestu této jisté budoucnosti geografie — alespoň tak, jak jsem ze slabých svých sil vynasnažil se sám.

ZPRÁVY ŠKOLSKÉ.

I. Sbor učitelský.

A. Změny ve školním roce 1905—1906.

a) Z ústavu odešli:

1. *Jan Fiedler,* c. k. professor VIII. hodn. třídy, byv vys. vynesením c. k. ministerstva ze dne 11. června 1905 čís. 13.415 (intim. 18/7 1905 č. 26.876 Z. Š. R.) jmenován professorem c. k. vyšší reálky na Kr. Vinohradech.

2. *Václav Pouč,* c. k. suppl. učitel, byv vys. vynesením ze dne 8. června 1905 č. 15.826 Min. (intim. 22/7 1905 č. 26.882 Z. Š. R.) jmenován skutečným učitelem c. k. vyšší reálky v Kladně.

3. *Jan Drobílek,* c. k. suppl. učitel, jenž byl povolán na c. k. vyšší gymnasium v Něm. Brodě.

4. *Karel Marek,* c. k. suppl. učitel, povolán byv na c. k. vyšší reálku na Kr. Vinohradech.

5. *Josef Jura,* c. k. suppl. učitel.

b) Na ústav přibyli:

1. *Václav Hanus,* c. k. professor vyšš. gymnasia v Litomyšli, jenž byl pro zdejší ústav jmenován vys. minist. vynesením ze dne 8. června 1905 čís. 18.523 (intim. 11/8 1905 č. 26.859 Z. Š. R.).

2. Dr. *Eugen Muška,* c. k. professor vyšší reálky v Rakovníku, jenž byl pro zdejší ústav jmenován vys. minist. vynesením ze dne 11. června 1905 č. 13.415 (intim. 11/8 1905 č. 27.408 Z. Š. R.).

3. *Alois Vaňura,* skut. učitel vyšší reálky v Kostelci n. O., jenž byl pro zdejší ústav ustanoven vys. minist. vynesením ze dne 8. června 1905 č. 10.267 (intim. 11/8 1905 č. 26.897 Z. Š. R.).

4. Vynesením ze dne 18. října 1905 č. 42.851 Z. Š. R. byli dále pro zdejší ústav ustanoveni suppl. učitelé:

Šimon Steffal, dříve suppl. učitel c. k. reál. a vyšš. gymnasia v Kolíně, pro mathematiku a fysiku,

Oldřich Kotěšovec, pro dějepis a zeměpis,

Jan Cejp, pro klassickou filologii.

5. Počátkem 2. pololetí byli ustanoveni suppl. učitelé:

Leopold Josefy, bývalý suppl. učitel c. k. vyšší reálky v Jičíně, aby zastupoval onemocnělého prof. Alexandra Křížka (3. března 1906 č. 8.823 Z. Š. R.).

František Trojan, suppl. učitel c. k. vyšš. gymnasia na Král. Vinohradech, aby zastupoval prof. Václava Hanuse (26. února 1906 č. 8.822 Z. Š. R.).

c) Pro předměty neobligátní ustanoveni jsou vynesením c. k. zemské školní rady ze dne 31. října 1905 č. 43.346:

1. pro jazyk francouzský na vyšš. gymnasii: *Josef Veverka,* c. k. professor;
2. pro kreslení na vyš. gymnasii: *Rudolf Brýdl,* c. k. professor;
3. pro těsnopis: *Jaroslav Zych,* c. k. defin. učitel tělocviku;
4. pro zpěv: *Emil Seidl,* učitel obecné školy v Chrudimi.

B. Stav učitelského sboru na konci školního roku.

a) Pro předměty závazné a jazyk německý.

Číslo řadné	Jméno a hodnost:	Předměty, kterým učil:	Ve třídě:	Kolik hodin v témdni	Poznámka
1.	**Reiss František,** c. k. ředitel.	mathematika fil. propaedeutika	VI. VIII.	5	
2.	**Beneš Antonín,** c. k. professor VIII. hodnostní třídy.	jazyk latinský jazyk řecký jazyk český	III.a IV., VIII. III.a	17	Ordin. III.a tř.
3.	**Brýdl Rudolf,** c. k. professor VIII. hodnostní třídy.	kreslení	I.a, II.a, II.b, III.a, III.b, IV.	24	Správce sbírky kreslířské.
4.	Ph.Dr. **Dušánek Frant.,** c. k. professor VIII. hodnostní třídy.	jazyk latinský jazyk řecký jazyk německý fil. propaedeutika	VIII. VII. VII., VIII. VII.	17	Ordin. VIII. tř. Správce knihovny professorské.
5.	**Filippi Jindřich,** c. k. professor VIII. hodnostní třídy.	mathematika arithmetika měřictví a rýsov. kreslení	VIII. IV. II.a, II.b, III.a, III.b, IV. I.b	19	

Číslo řadné	Jméno a hodnost:	Předměty, kterým učil:	Ve třídě:	Kolik hodin v témdni	Poznámka
6.	**Hanus Václav,** c. k. professor.	V I. pololetí: jazyk latinský jazyk český jazyk německý	I.a I.a, II.b I.a	17	Ordin. I.a tř.; v 2. pololetí měl dovolenou.
7.	**Kobrle Oldřich,** c. k. professor VIII. hodnostní třídy.	arithmetika mathematika fysika	III.a VII. III.a, III.b, VII., VIII.	18	Ordin. VII. tř. Správce sbírky fysikální a chemické.
8.	**Křížek Alexander,** c. k. professor VII. hodnostní třídy.	V I. pololetí: arithmetika přírodopis	I.a I.a, I.b, II.a, IIb., V., VI.	19	Správce sbírek přírodopisných a botanické zahrady. V 2. pololetí měl dovolenou.
9.	Ph.Dr. **Muška Eugen,** c. k. professor.	zeměpis a dějepis	I.a, I.b, IV. V., VII., VIII.	18	Správce sbírek zeměpisných a dějepisných.
10.	Th.Dr. **Plešinger Adolf,** c. k. professor VIII. hodnostní třídy.	katolické náboženství	I.a, I.b, II.a, II.b, III.a, V., VI., VII., VIII.	18	Správce kaple; exhortator vyššího gymnasia.
11.	**Roček Jan,** c. k. professor VII. hodnostní třídy.	jazyk latinský jazyk řecký	VI. III., VI.	15	Ordin. VI. tř.
12.	Ph. Dr. **Řehoř Tomáš,** c. k. professor VII. hodnostní třídy.	—	—	—	Na dovolené.
13.	**Šmaha Jan,** c. k. professor VIII. hodnostní třídy.	jazyk latinský jazyk německý	II.a, V. V.	16	Ordin. II.a tř.
14.	**Vaňura Alois,** c. k. skutečný učitel.	jazyk český jazyk německý krasopis	II.a, VI., VII., VIII. II.a, VI. I.a, I.b	20	Správce knihovny žákovské.
15.	Ph.Dr. **Velíšek Karel,** c. k. professor.	jazyk latinský jazyk řecký jazyk český jazyk německý	VII. V. V. III.a	16	Ordin. V. tř.

Číslo řadné	Jméno a hodnost:	Předměty, kterým učil:	Ve třídě:	Kolik hodin v témdni	Poznámka
16.	**Veverka Josef,** c. k. professor VIII. hodnostní třídy.	jazyk latinský jaz. francouzský jazyk německý	IV. III., IV. IV.	17	Ordin. IV. tř.
17.	**Zych Jaroslav,** c. k. def. učitel tělocviku.	krasopis tělocvik	II.a, II.b I.ab, II.ab, III.ab, IV., V.—VIII.	24	Správce tělocvičny a sbírky náčiní ke hrám.
18.	**Barvíř Josef,** c. k. suppl. učitel.	jazyk latinský jazyk český jazyk německý	II.b, III.b IV. II.b	18	Ordin. II.b tř.
19.	**Cejp Jan,** c. k. suppl. učitel.	jazyk latinský jazyk český jazyk německý	I.b I.b I.b, III.b	17	Ordin. I.b tř.
20.	**Josefy Leopold,** c. k. suppl. učitel.	Od 15. února 1906: přírodopis chemie	I.a, I.b, II.a, II.b, V., VI. IV.	19	Od 15. února 1906 zatímný správce sbírek přírodopisných a botanické zahrady.
21.	**P. Kosan Stanislav,** výp. katecheta.	katolické náboženství	III.b, IV.	4	Exhortator reálného gymnasia.
22.	**Kotěšovec Oldřich,** c. k. suppl. učitel.	zeměpis a dějepis jazyk český	II.ab, III.ab, VI. III.b	20	Ord. III.b tř.
23.	**Steffal Šimon,** c. k. suppl. učitel.	arithmetika mathematika fysika (v 1. běhu) arithmetika (v 2. běhu)	I.b, II.a, II.b, III.b V. IV. I.a	19	
24.	**Trojan František,** c. k. suppl. učitel.	V 2. pololetí: jazyk latinský jazyk český jazyk německý	I.a I.a, II.b I.a	17	Ordin. I.a tř.

b) Pro náboženství evang. reformované.

Náboženství evang. reformovanému vyučoval farář evang. ref. sboru v Chrudimi *Josef Nešpor* ve dvou odděleních po 1 hodině v témdni.

Kromě toho bylo dovoleno vyn. ze dne 3. ledna 1906 č 58.992 Z. Š. R. z r. 1905, aby učitel náboženství israelského *Arnold Flaschner* vyučoval náboženství israelskému soukromě v budově gymnasijní 1 hodinu v témdni.

c) Pro předměty nezávazné kromě jazyka německého.

Číslo řadné	Jméno a hodnost:	Předměty, kterým učil:	Počet oddělení:	Kolik hodin v témdni	Poznámka
—	**Veverka Josef,** c. k. professor.	jaz. francouzský na vyš. gymnasii	1	3	Viz. č. 16.
—	**Brýdl Rudolf,** c. k. professor.	kreslení na vyš. gymnasii	1	3	Viz. č. 3.
—	**Zych Jaroslav,** c. k. def. uč. tělocviku.	těsnopis	2	4	Viz. č. 17.
25.	**Seidl Emil,** učitel ob. šk. v Chrudimi.	zpěv	3	5	Správce sbírky hudebnin.

C. Dovolená.

1. Professor Dr. *Tomáš Řehoř* měl také v tomto školním roce dovolenou dle ministerského vynesení ze dne 13. července 1905 č. 25.834 (intim. 1. srpna 1905 č. 31.859 Z. Š. R.), aby mohl říditi ústav ku vzdělání učitelek v Chrudimi.

2. Professoru *Václavu Hanusovi* byla minist. vynesením ze dne 17. června 1905 č. 18.073 (intim. 6. července 1905 č. 26.380) udělena dovolená na 2. pololetí školního roku 1905/6, aby mohl vykonati studijní cestu do Italie a Řecka.

3. Professor *Alexander Křížek* měl dle minist. vynesení ze dne 5. března 1906 č. 7913 a vyn. c. k. zemské školní rady ze dne 15. března 1906 č. 12.919 z ohledů zdravotních dovolenou na 2. pololetí školního roku 1905/6.

II. Osnova učebná.

A. V předmětech povinných a v jazyku německém.

a) Látka učebná s přehledem hodin vyučovacích.

Učebná osnova pro gymnasium realné dána jest vynesením vys. c. k. ministerstva kultu a vyučování ze dne 1. července 1874 č. 8316 a pro gymnasium vyšší ze dne 26. května 1884 č. 10.128.

Doplněny jsou pak obě osnovy vysokými vyneseními:

ze dne	2. května	1887	čís.	8752	(Věstník min.	1887	str. 79),
» »	17. června	1891	»	9193	(» »	1891	» 165),
» »	30. září	1891	»	1786	(» »	1891	» 241),
» »	24. května	1892	»	11382	(» »	1892	» 397),
» »	8. června	1899	»	16304	(» »	1899	» 160),
» »	23. února	1900	»	5146	(» »	1900	» 151),
» »	3. července	1900	»	17555	(intim. čís.	26.871	Z. Š. R.),
» »	19. května	1905	»	15705	(» »	22.500	» » »).

Vyučování obligátnímu tělocviku zavedeno jest na zdejším ústavě vynesením vys. c. k. ministerstva kultu a vyučování ze dne 19. října 1894 č. 12.506 (int. 20. prosince 1894 č. 41.514 Z. Š. R.) a řídí se osnovou pro gymnasia vydanou vyn. vys. c. k. ministerstva kultu a vyučování ze dne 12. února 1897 čís. 17.261 ex 1896.

<table>
<tr><th rowspan="2">Učilo se v témdni hodin</th><th rowspan="2">I.</th><th rowspan="2">II.</th><th colspan="2">III.</th><th colspan="2">IV.</th><th rowspan="2">V.</th><th rowspan="2">VI.</th><th rowspan="2">VII.</th><th rowspan="2">VIII.</th><th rowspan="2">Celkem</th></tr>
<tr><th>gymn.</th><th>real.</th><th>gymn.</th><th>real.</th></tr>
<tr><td>Náboženství . . . . .</td><td>2</td><td>2</td><td colspan="2">2</td><td colspan="2">2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Jazyku latinskému . .</td><td>7</td><td>7</td><td colspan="2">6</td><td colspan="2">6</td><td>6</td><td>6</td><td>5</td><td>5</td><td>48</td></tr>
<tr><td>Jazyku řeckému . . .</td><td>—</td><td>—</td><td>4</td><td>—</td><td>4</td><td>—</td><td>5</td><td>5</td><td>4</td><td>5</td><td>27</td></tr>
<tr><td>Jazyku francouzskému .</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>4</td><td>—</td><td>4</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>8</td></tr>
<tr><td>Jazyku českému . . .</td><td>3</td><td>3</td><td colspan="2">2</td><td colspan="2">2</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td><td>22</td></tr>
<tr><td>Jazyku německému (nep.)</td><td>4</td><td>3</td><td colspan="2">3</td><td colspan="2">3</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td><td>25</td></tr>
<tr><td>Zeměpisu a dějepisu . .</td><td>3</td><td>4</td><td colspan="2">3</td><td colspan="2">3</td><td>3</td><td>4</td><td>3</td><td>3</td><td>26</td></tr>
<tr><td>Mathematice . . . . .</td><td>—</td><td>—</td><td colspan="2">—</td><td colspan="2">—</td><td>4</td><td>3</td><td>3</td><td>2</td><td>12</td></tr>
<tr><td>Arithmetice . . . . .</td><td>3</td><td>3</td><td colspan="2">3</td><td colspan="2">3</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>12</td></tr>
<tr><td>Měřictví a rýsování . .</td><td>—</td><td>2</td><td colspan="2">2</td><td colspan="2">2</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>6</td></tr>
<tr><td>Přírodopisu . . . . .</td><td>3</td><td>3</td><td colspan="2">—</td><td colspan="2">—</td><td>2</td><td>2</td><td>—</td><td>—</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Fysice (chemii) . . .</td><td>—</td><td>—</td><td colspan="2">3</td><td colspan="2">3</td><td>—</td><td>—</td><td>3</td><td>3</td><td>12</td></tr>
<tr><td>Kreslení . . . . . .</td><td>4</td><td>4</td><td colspan="2">4</td><td colspan="2">4</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Krasopsaní . . . . .</td><td>1</td><td>1</td><td colspan="2">—</td><td colspan="2">—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>2</td></tr>
<tr><td>Filosofické propaedeutice</td><td>—</td><td>—</td><td colspan="2">—</td><td colspan="2">—</td><td>—</td><td>—</td><td>2</td><td>2</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Tělocviku . . . . . .</td><td>2</td><td>2</td><td colspan="2">2</td><td colspan="2">2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Úhrnem . .</td><td>32</td><td>34</td><td colspan="2">34</td><td colspan="2">34</td><td>30</td><td>30</td><td>30</td><td>30</td><td>254</td></tr>
</table>

b) Četba.

α) Školní.

1. Z jazyka latinského.

Třída III.: Cornelii Nepotis Aristides, Cimon, Thrasybulus, Conon, Iphicrates, Epaminondas, Pelopidas, Miltiades, Themistocles, Pausanias.

Třída IV.: C. Jul. Caesaris, De bello Gallico: I., IV., VII. c. 63—90. P. Ovidii Nasonis, Metamorph. čl. 1., 2., 3. (vyd. Breindlovo).

Třída V.: T. Livia a. u. c. I. a XXI. (ve výboru). — P. Ovidii Nasonis Metam. I. 262.—415.; II. 1.—242., 251.—332.; V. 385.—437., 462.—571.; VI. 146.—312.; VIII. 183.—235., 618.—720. Fast. I. 709.—722.; II. 83.—118. Trist. IV. 10.

Třída VI.: C. Sallusti Crispi: Jugurtha. — C. Jul. Caesaris: De bello civili I. — M. Tul. Ciceronis: Or. in Catilinam I. — P. Vergili Maronis: Ecl. I., V.; Georg. II. 136.—176.; 458.—540.; Aen. I.

Třída VII.: M. Tul. Ciceronis: In Catilinam III., Cato Maior de senectute, Pro Archia poeta. — P. Vergili Maronis: Aeneis III., V., VII., VIII. 1.—309.

Třída VIII.: Taciti Germ. 1.—27. Annal. I. 1.—30.; II. 41.—43., 53.-55., 69.-83.; III. 1.-7.; IV. 1.-9., 37.-42., 57.-59. Hist. 1.-50. — Horatii Carm. I. 1., 2., 3., 10., 13., 14., 21., 31., 37.; II. 1., 3., 7., 8., 16.-18., 19.; III. 1., 2., 3., 4., 5., 13., 24., 30.; IV. 2., 7., 9. Epod. 1., 2. Sat. I. 1., 10.; II. 8. Epist. I. 2., 8.; II. 3.

2. Z jazyka řeckého.

Třída V.: Xenofon, Anabasis čl. I., II., III., V., VII., IX., XI., XII.; Kyropaedie I., II.; Apomnemoneumata I. — Homerova Ilias, zpěv I., II.

Třída VI.: Homeri Iliad.: V., VI., XVI., XVII., XVIII.; Herod. kn. VIII., IX.; Xenof. Apomn. I. 4., II. 1. 21.—33.

Třída VII.: Demosthenes, I. a II. ř. olynth. — II. řeč proti Filip. — Řeč o míru. — Homeri Odyss. zp. I. 1.—29., VI., VII., VIII., IX., XIII.

Třída VIII.: Platon: Apologia, Kriton, Euthyfron. — Sofokles: Antigona. — Homer: Odyss. VIII.

3. Z jazyka českého.

Třída V.: Vrchlický, Kytka ballad, romancí a legend. — Čech, Ve stínu lípy.

Třída VI.: Čech, Dagmar. — Vrchlický, Legenda o sv. Prokopu.

Třída VII.: Vlček, Eliška Přemyslovna. — Komenský, Labyrint světa.

Třída VIII.: Vrchlický, Noc na Karlštejně. — Bílý, Kytka lyriky z básní Jaroslava Vrchlického.

4. Z jazyka německého.

Třída VIII.: Lessings Emilia Galotti.

β) Domácí četba.

1. Z jazyka latinského.

Třída V.: 1. Hejduk Frant.: Caesar. b. g. III. Ovid. Metam. II. 760.—801.; III. 732., 733.; IV. 1.—35. 391.—415.; X. 110.—142. Amor. III. 8. 35.—56. Fastor. II. 617.—638. — 2. Klein Karel: Livius II. 5. 5.—7. 4., 9.—13. 11., 34.—40. 12., 48. 5.—50. 11.; III. 33. —55. Ovid. Metam. II. 760.—801.; IV. 670.—746., 753.—764.; X. 1. —63., 72.—77. 110.—142 ; XII. 1.—38. 575.—606. Amor. I. 15., II. 6., III. 8. 35.—56., III. 9. Remd. 169.—196. Fastor. I. 1.—26., 63.—88., II. 475.—512., 533.—566., 617.—638., 687.—710. Trist. V. 2. 10. Ex Ponto III. 7. — 3. Kolář Jos.: Livius III. 33.—55. Ovid. Metam. IV. 615.—662. Amor. III. 8. 35.—56. Rem. 169.—196. Fastor III. 713., 714., 725.—790.; V. 621.—624., 633.—662. Trist. IV. 6. — 4. Kousal Frant.: Caesar. b. g. III. Ovid. Metam. III. 732., 733.; IV. 1.—35. 391.—415., 615.—662., 670.—746., 753.—764. — 5. Mládek Frant.: Caesar. b. g. III. Ovid. Metam. II. 760.—801.; X. 110.—142.; XII. 1.—38. 575.—606.; XIV. 581.—608. Amor. I. 15. Fastor. I 63. —88.; II. 533.—566. — 6. Nešpor Pavel: Caesar. b. g. III. — 7. Novák Jos.: Livius III. 33.—55. Ovid. Metam. X. 1.—63., 72.—77. 110.—142.; XII. 1.—38. 575.—606. Amor. I. 15. Fastor. I. 1.—26., 63.—88.; II. 193.—242., 533.—566., 617.—638. Trist. III. 12.; V. 10. — 8. Pazourek Jarosl.: Ovid. Metam. II. 760.—801.; X. 110.—142.; XII. 39.—145., 575.—606.; XIV. 581.—608.; XV. 871.—879. Amor. III. 8. 35.—56. — 9. Reiss Otak.: Livius II. 5. 5.—7. 4.; 9.—10. 13.; 11.—13., 34.—40. Ovid. Metam. X. 1.—63.; XI. 87.—193. Fast. III. 167.—230. — 10. Straka Josef: Caesar. b. g. III. — 11. Schmöger Bohumír: Caesar. b. g. III. Ovid. Metam. II. 760.—801.; X. 110.—142.; XII. 1.—38. Amor. I. 15. Fast. I. 63.—88.; III. 809.—834. — 12. Šotola Frant.: Livius III. 33.—55. Ovid. Metam. IV. 615.—662.; XIV. 581.—608. Amor. I. 15.; III. 8. 35.—56. Fast. I. 1.—26., 63.—88.; II. 193.—242., 617.—638., 687.—710. Trist. I. 3. — 13. Štěrba Jiří: Caesar. b. g. III. Livius II. 5 5.—7. 4., 9. 1.—13. 11., 34. 1.—40. 12., 48. 5.—50. 11. — 14. Švadlenka Václav: Caesar. b. g. III. Ovid. Metam. XIV. 246.—307. Fast. II. 1903.—242. Am. I. 15. Trist. I. 3.; III. 12. — 15. Tichý Bohusl.: Livius III. 33.—55. Ovid. Metam. IV. 615.—662.; XI. 87.—193.; XII. 1.—38. Amor. I. 15. Trist. I. 3. — 16. Zeman Frant.: Livius III.—55. Ovid. Metam. IV. 615.—662.; XI. 87.—193.; XII. 1.—38. Trist. I. 3.

Třída VI.: 1. Alexa Frant.: Ovid. Heroid. I., X., XIII., XIV. — 2. Bartoníček M.: Sallust. Catilina. — 3. Boňatovský K.: Cicer. in Catil. III. — 4. Brdička B.: Sallust. Catilina. — 5. Dvořák Ant.: Cicer in Catil. II. — 6. Horák Vl.: Cicer. in Catil. II. — 7. Chytil Zd.: Caes. Bell. civ. II. — 8. Janeček J.: Verg. Ecl. VII.; Georg. II. 319.—345.; III. 129.—208., 339.—383.; IV. 116.—

148. Caes. B. civ. II. 1.—22. — 9. Kalhous Jar.: Cicer. in Catil. II. — 10. Kouba Rud.: Cicer. in Catil. II.; Verg. Georg. II. 319. —345. — 11. Kožený Alois: Caes. Bel. civ. II. — 12 Kubata Vinc.: Caes. Bel. civ. II.; Verg. Georg. II. 317.—345. — 13. Lát Jar.: Caes. Bel. civ. II. — 14. Matras Leop.: Cicer. in Catil. II.; Caes. Bel. civ. II. — 15. Pilař Zd.: Caes. Bel. civ. II. — 16. Polke Felix: Caes. Bel. civ. II. — 17. Šnopl Karel: Sallust. Catilina; Liv. IV. 1.—6. — 18. Špaček Jos.: Cicer. in Catil. II.; Ovid. Metam. IV. 670.—764.; VI. 5.—82., 103.—107., 127.—145.; XVI. 246.—307., 805.—851.; XV. 746.—870.; Am. I. 15., III. 8. 35.—56.; Fast. I. 1.—26., 63.—88.; II. 475.-512., 533.—566., 687.—710.; Ex. Ponto III. 7. — 19. Volenec Frant.: Caes. Bel. civ. II. 1.—22.; Verg. Ecl. VII. — 20. Weiss Jan: Cicer. in Catil. II.; Ovid. Metam. I. 748.—779.; II. 760.—801.; IV. 670.—746., 753.—764.; VI. 5.—82., 103.—107., 127.—145.; Verg. Ecl. VII.; Georg. II. 319.—345. — 21. Zábranský Ant.: Caes. Bel. civ. II. — 22. Žampach Boh.: Cicer. in Catil. II.; Verg. Georg. II. 319.—345.

Třída VII.: 1. Doležal Fr.: Vergil. Aen. II. — 2. Hájek Stan.: Cicer. in Verrem act. I. (IV.), Vergil. Aen. II. — 3. Loskot Fr.: Cicer. de re publ. VI (Somnium Scipionis), de leg. II., Paradoxa, Academ. I., de fin. bon. et mal. III., Tuscul. disp. I. II. IV. V, Laelius de amic., de officiis II. III., epist. ad fam. XI. XIV., ad Quint. fratr. I., ad Atticum II. VI. X. XIV., ad Brutum II., Brutus de clar. or., pro Roscio Am., pro lege Manilia, pro Murena, pro Sestio, pro Milone, pro Marcello, pro Ligario, pro rege Deiotaro, in Caecil. divin., in Verrem act. II. 4. 5., in Catil. II. IV. — 4. Nežádal Alois: Laelius de amic. — 5. Pařík Miloš: Laelius de amic. — 6. Suchý Vlast.: Cicer. Laelius de amic., Vergil. Aen. IV., Alb. Tibulli I. 1. 3 — 7. Sýkora Fr.: de imp. Gn. Pomp., de amic. — 8. Tobiáš Jaromír: Cicer. Lael. de amic., pro Roscio Am., de imp. Gn. Pomp., Vergil. ecl. V. VII. IX., Georg. I. 118.—159., II. 109.—176., III. 179.—208., 339.—383., IV. 8.—50., 116.-148., IV. 149.—229. — 9. Urban Josef: Cicer. pro Milone, Laelius de amic., Vergil. Aen. IV. — 10. Vacek Josef: Cicer. in Verrem I., in Catil. II, pro lege Man., Vergil. Aen. IX., ecloga V., Georg. III. 339.—383., IV. 149.—227. — 11. Vaško Alois: Cicer. Laelius de amic, Vergil. Aen. IV. IX. — 12. Vostradovský Miroslav: Cicer. Laelius de amic., de officiis II. III., academ. I., disp. Tusc. I. II. IV. V., de fin. bon. et mal. III., de leg. II., Brutus de claris orator., De optimo genere orat. liber, pro Roscio Amer., in Caecilium divinatio, in Verrem actionis II. 4. 5., de imp. Gn. Pompei (pro lege Man.), in Catil. II. IV., pro Murena, pro Sulla, pro Sestio, pro Milone, pro Marcello, pro Ligario, pro rege Deiotaro.

Třída VIII.: 1. Heřmanský Fr.: Horati Carm. I. 15., 17., 18., 20., 22., 24., 28., 32.; II. 6., 9., 10., 20., 21.; III. 9., 18., 23., 25.; IV. 3., 5., 8., 12., 13. — Sat. I. 9.; II. 6. — Epist. I. 9., 10., 13. 20. — 2. Horák Fr.: Řeči z Livia (Vyd. Vogelovo: Livi Orationes): II. 40.; III. 17., 19.; IV. 3.—5.; V. 2., 18., 27., 44.; VI. 7., 26., 38., 39.; VII. 32.; IX. 1., 4., 26.; XXII. 14.; XXVI. 31.; XXX. 31.; XXXIX. 28.; XLII. 13. — 3. Horálek Ferd.: Ovidi Fast.: II. 687.—710.;

II. 533.—566.; IV. 349.—394.; V. 379.—414.; VI. 419.—454. — Trist. V. 2., 14. — Verg. Ecl. II. III. VII. — Georg. II. 319.—345 ; III. 329.—383. — 4. Hrdlička Jaroslav: Sallusti Catil. c. 1.—40. — 5. Chvojka Jan: Řeči z Livia (Vyd. Vogelovo: Livi Orationes): II. 40.; III. 17., 19.; IV. 3.—5.; V. 2., 18., 27., 44.; VI. 7., 26., 38., 39.; VII. 32.; IX. 1., 4., 26.; XXII. 14.; XXVI. 31.; XXXIX. 28.; XLII. 13. — 6. Jelínek Fr.: Horati Carm. I. 15., 17., 18., 20., 22., 24., 28., 32.; II 6., 9., 10., 20., 21.; III. 9., 18., 23., 25.; IV. 3., 5., 8., 12., 13. — Sat. I. 9.; II. 6. — Epist. I. 9., 10., 13., 20. — 7. Kolář Fr.: Řeči z Livia (Vyd. Vogelovo): II. 40.; III. 17., 19.; IV. 3.—5.; V. 2., 18., 27., 44.; VI. 7., 26., 38., 39.; VII. 32.; IX. 1., 4., 26.; XXII 14.; XXVI. 31.; XXX. 31.; XXXIX. 28.; XLII. 31. — 8. Korbel Fr.: Verg. Ecl. I. V. VII. IX. — Aen. VII. XII. — 9. Kudrnka Jar.: Řeči z Livia (Vyd. Vogelovo): II. 40.; III. 17., 19.; IV. 3.—5.; V. 2., 18., 27., 44.; VI. 7., 26., 38., 39.; VII. 32.; IX. 1., 26.; XXII. 14.; XXVI. 31.; XXX. 31.; XXXIV. 28.; XLII. 31. — 10. Lepšík Jos.: Horati Carm. I. 25, 17., 18., 20., 22., 24., 28., 32.; II. 6., 9., 10., 20., 21.; III. 9., 18., 23., 25.; IV. 3., 5., 8., 12., 13. — Sat. I. 9.; II. 6. — Epist. I. 9., 10., 13., 20. — 11. Marek Vác.: Verg. Ecl. I. V. VII. IX.; Aen. VII. IX. — 12. Paulus Fr.: Sallusti Catil. c. 1.-40. — 13. Plaček Vinc.: Horati Carm. I. 15., 17., 18., 20., 22., 24., 28., 32.; II. 6., 9., 10., 20., 21.; III. 9., 18., 23., 25.; IV. 3., 5., 8., 12., 13. — Sat. I. 9.; II. 6. — Epist. I. 9., 10., 13., 20. — 14. Smetánka Vác.: Horati Carm. I. 15., 17., 18., 20., 22., 24., 28., 32.; II. 6., 9., 10., 20., 21.; III. 9., 18., 23., 25.; IV. 3., 5., 8., 12., 13. — Sat. I. 9.; II. 6. — Epist. I. 9., 10., 13., 20. — 15. Svoboda K.: Řeči z Tacita (Vyd. Vogelovo: Taciti Orat.): Hist. I. 83.—84., IV. 58.; Annal. I. 40.—43., II. 71.—72., IV. 37.—38., XI. 24., XIV. 55.—56. — 16. Veselý Ant.: Ovidi Fasti I. 543.—585.; II. 533.—566.; V. 379.—414.; VI. 349.—394., 419.—454. — Heroid. I. — Amor. III. 9. — 17. Vomočil Jos.: Ovidi Fast : II. 533.—566., 687.—710.; V. 379.—414.; VI. 349.—394.; Trist. V. 2., 14.; Heroid. XIII.; Verg. Ecl. I. II. V. VII.; Georg. II. 319.—345.; III. 329.—383. — 18. Všetečka Fr.: Sallusti Catil. c. 1.—40. — 19. Zeman K.: Řeči z Tacita (Vyd. Vogelovo): Hist. I. 83.—84., IV. 58.; Annal. I. 43., II. 71.—72., IV. 37.—38., XI. 24., XIV. 55.—56. — Agricola.

2. Z jazyka řeckého.

Třída V.: 1. Čejka K.: Xenof. Kyropaedie čl. 11. — 2. Hejduk Frant.: Xenof. Anab. čl. 11., Kyrop. čl. 11. — 3. Klein K.: Xenof. Anab. čl. 4., 13.; Kyrop. čl. 4., 7., 8., 9., 11.; Apomnem. čl. 3., 5. — 4. Kolář Jos.: Xenof. Anab. čl. 4., 8.; Kyrop. čl. 5., 11. — 5. Kousal Fr.: Xenof. Anab. čl. 4., 8. — 6. Mládek Fr.: Xenof. Anab. čl. 8.; Kyrop. čl. 5., 11. — 7. Novák Jos.: Xenof. Anab. čl. 4., 13.; Kyrop. čl. 4., 11.; Apomnem. čl. 3. — 8. Pazourek Jaroslav: Xenof. Anab. čl. 11., 15.; Kyrop. čl. 5.; Apomnem. čl. 3. — 9. Reiss Otakar: Xenof. Anab. čl. 4., 8. — 10. Roztočil Jar.: Xenof. Anab. čl. 15.; Kyrop. čl. 4.; Apomnem. čl. 3. — 11. Schmœger Bohumír: Xenof. Anab. čl. 8., 11. — 12. Šotola Fr.: Xenof. Anab. čl. 4., 13.; Kyrop.

čl. 4., 11. — 13. Štěrba Jiří: Xenof. Kyrop. čl. 4., 11. — 14. Švadlenka Vác.: Xenof. Anab. čl. 4. — 15. Tichý Bohuslav: Xenof. Anab. čl. 4., 13.; Kyrop. čl. 4., 11. — 16. Zeman Frant.: Xenof. Anab. čl. 4., 13.; Kyrop. čl. 11. (Vyd. Steinmann.)

Třída VI.: 1. Alexa Fr.: Herodot. VII. 210.—238. — 2. Bartoníček M.: Hom. Il. IX., XIV. — 3. Brdička Boh.: Hom. Il. VII. — 4. Dvořák Ant.: Hom. Il. VII. — 5. Chytil Zd.: Hom. Il. II. — 6. Janeček Josef: Hom. Il. XIV.; Herod. I. 1.—4., 23. —24., 29.—33., 76.—77., 79.—80., 86.—88.; II. 2.; III. 39.—43., 119. —125., 139.—141.; IV. 105., 108.—109. — 7. Kalhous Jar.: Herod. VII. 54.—105., 108.—137. — 8. Kouba Rud.: Herod. VII. 1.—45. (dle Šurana). — 9. Kožený Alois: Herod. VII. 1.—45. (dle Šurana). — 10. Kubata Vinc.: Herod. VII. 1.—25. — 11. Lát Jar.: Herod. 1.—45. — 12. Matras Leop.: Herod. VII. 2.—4., 20.—56., 202.—209. — 13. Novák Frant.: Herod. VII. 1.—45. — 14. Pilař Zd.: Homer. Iliad. II. — 15. Polke Felix: Herod. VII. 1.—4., 20. —100., 202.—209. — 16. Šnopl Karel: Herod. I. 23.—24., 114.—117.; III. 120.—125.; IV. 105.—109.; V. (dle Šuranova vydání). — 17. Špaček Josef: Herod. VII. 54.—137. — 18. Volenec Frant.: Herod. VII. 1.—45. — 19. Weiss Jan: Herod. VII. 1.—5., 20.—21., 26., 31.—37., 40.—45., 108., 116., 121.—124., 127. — 20. Zábranský Ant.: Hom. Iliad. II. — 21. Žampach Boh.: Herod. VII. 1.—45.

Třída VII.: 1. Böhm K.: Homer. Odys. zp. II., III. — 2. Doležal Frant.: Demosth. řeč proti Filip. I. III. — Řeč o záležit. cherson. — 3. Formánek Jaromír: Homer. Odys. zp. II. III. — 4. Hájek Stan.: Demosth. řeč proti Filip. I. III. — Řeč o zálež. cherson. — 5. Loskot Frant : Demosth. řeč proti Filip. I. III. — Řeč o zál. cherson. — Sofokleův Filoktet. — 6. Nežádal Alois: Demosth. řeč proti Filip. I. III. — Řeč o zál. chers. — 7. Richter Fr.: Homer. Iliady zp. II. XIX. — 8. Suchý Vl.: Demosth. řeč proti Filip. I. III. — Řeč o zál. chers. — 9. Sýkora Fr.: Homer. Odys. zp. V. — 10. Štrup Stan.: Homer. Odys. zp. II. III. — 11. Tobiáš Jar.: Demosth. řeč proti Filip. I. III. — Řeč o zál. chers. — 12. Urban Jos.: Demosth. řeč proti Filip. I. III. — Řeč o zál. chers. — 13. Vacek Josef: Homer. Iliady zp. II. XIX. — 14. Vaško Alois: Demosth. řeč proti Filip. I. III. — Řeč o zál. chers. — 15. Vostradovský Mír.: Demosth. řeč Olynth. III. — Řeč proti Filip. I. III. — Řeč o zálež. chers., o sym., za svobodu Rhod., za Megalop.

Třída VIII.: 1. Heřmanský Fr.: Sofokles Aias. — 2. Jelínek Fr.: Platon Laches. — 3. Smetánka Vác.: Sofokles Aias.

3. Z jazyka českého.

Třída V.: Erben, Kytice. — Čech, Čerkes. — Němcová, Babička. — Čelakovský, Ohlas písní ruských. — Němcová, Slovenské pohádky. — Mácha, Máj. — Mickiewicz, Pan Tadeusz.

Třída VI.: Zeyer, Vyšehrad. Píseň o Rolandovi. — Jirásek, Maloměstské historie. — Čelakovský, Ohlas písní českých. — Ka-

belík, Výbor z prósy Jana Nerudy. — Quis, Výbor z básní Jana Nerudy. — Černý, Výbor z poesie Vítězslava Hálka. — Čelakovský, Smíšené básně.

Třída VII.: Shakespeare, Koriolanus. Julius Caesar. — Calderon, Soudce Zalamejský. — Bozděch, Baron Gœrtz. — Čech, Žižka. — Jirásek, Psohlavci. U nás. Proti všem. — Sofokles, Antigona. — Tyl, Pomněnky s hrobu nejstaršího Čecha.

Třída VIII.: Jakubec, Výbor z Kollárovy Slávy Dcery. — Neruda, Kosmické písně. Zpěvy páteční. — Shakespeare, Makbeth. — Vlček, Pavel Jos. Šafařík. — Jirásek, F. L. Věk. — Byron, Childe-Haroldova pouť. — Čelakovský, Růže stolistá. — Mácha, Máj. — Zeyer, Jan Maria Plojhar. — Rukopis Královédvorský a Zelenohorský.

4. Z jazyka německého.

Třída VI.: Grillparzer, Der arme Spielmann (četl Janeček, Pilař, Weiss). — Rosegger, Drei Erzählungen (Bartoníček, Špaček, Žampach). — Gœthe, Reinecke Fuchs (Šnopl). — Wieland, Oberon (Polke). — Meyer, Jürg Jenatsch (Schwabe). — Grimm, Märchen (Alexa). — Výbor z Heineovy »Das Buch der Lieder« (Kubata). — Leitner, Aus dunklen Wäldern (Lát). — Schmid, Anselmo. Titus und seine Familie (Boňatovský).

Třída VII.: Doležal Frant.: Lessing, Emilia Galloti; Minna von Barnhelm; Nathan der Weise. — Formánek Jar.: Gœthe, Wilhelm Meisters Lehrjahre. — Schiller, Wilhelm Tell. — Loskot Fr.: Heine, Buch der Lieder; Neue Gedichte. — Lessing, Laokoon; Nathan der Weise. — Hölty, Lyrische Gedichte. — Schiller, Wilhelm Tell. — Gœthe, Die Leiden des jungen Werther. — Sýkora Fr.: Gœthe, Faust (I. Teil); Hermann und Dorothea; Reise nach Italien.— Schiller, Die Räuber; Wallenstein; Maria Stuart; Wilhelm Tell. — Tobiáš J.: Wieland, Oberon. — Lessing, Minna von Barnhelm; Nathan der Weise. — Gœthe, Torquato Tasso. — Heine, Buch der Lieder. — Urban Jos.: Gœthe, Götz von Berlichingen. — Herder, Stimmen der Völker in Liedern. — Heine, Buch der Lieder. — Vostradovský Mir.: Lessing, Laokoon. — Gœthes Hermann und Dorothea. — Schiller, Wilhelm Tell. — Heine, Buch der Lieder. — Herder, Stimmen der Völker in Liedern.

Třída VIII.: Heřmanský Frant.: Die Leiden des jungen Werther. — Jelínek Frant.: Heine, Buch der Lieder. — Kolář Frant.: Gœthe, Lyrische Gedichte; Torquato Tasso. — Schiller, Die Räuber; Kabale und Liebe; Die Verschwörung des Fiesco von Genua; Wilhelm Tell. — Lepšík Jos.: Schiller, Die Räuber; Jungfrau von Orleans. — Gœthe, Clavigo; Faust (I. Teil). — Veselý Ant.: Schiller, Jungfrau von Orleans. — Gœthe, Iphigenie auf Tauris; Die Leiden des jungen Werther.

c) Themata k písemným pracím a cvičením řečnickým.

Themata hvězdičkou označená jsou školní.

a) V jazyku českém.

V. třída.

1. Den zářijový. (Líčení.) — 2. *Záhoř. (Genetická charakteristika dle Erbenovy básně »Záhořovo lože«.) — 3. Školní síň a řečiště. (Příměr.) — 4. *Dvě místní pověsti. Upomínka na návštěvu cís. Josefa v Chrudimi. (Vypravování.) — 5. Kterak se stal Tarquinius Priscus římským králem. (Vypravování dle Livia.) — 6. *Ústava spartská a athenská Solonova. (Příměr.) — 7. V našem sadě za prvních březnových dní. (Líčení.) — 8. *Obsah Vrchlického básně »Západ«. (Vypravování.) — 9. O výchově dítek a jinochů staroperských. (Vypravování dle Xenofontovy Kyropaedie.) — 10. *Nestor v I. zpěvu Iliady. (Charakteristika na základě vv. 244—280.) — 11. Kniha hlubokého obsahu a příroda. (Příměr.) — 12. *Ze života našeho mocnáře. (Charakteristika.) Dr. *Karel Velíšek.*

VI. třída.

1. Přižloutlé listí tichou píseň pěje. Erben. (Náladový obraz podzimu.) — 2. *Počátky křesťanství v říši římské. (Podle učiva dějepisného.) — 3. Přijde čas, že se zeptá zima, cos dělal v létě. (Rozbor.) — 4. *Osudy slovanské bohoslužby v Čechách. (Podle školních výkladů.) — 5. Císař Josef II. v »Babičce« Boženy Němcové. (Charakteristika podle domácí četby.) — 6. *Loučení Hektorovo s Andromachou u Homera a u Schillera. (Příměr.) — 7. *Legenda v české literatuře. (Podle školních výkladů.) — 8. Dagmar. (Charakteristika podle stejnojmenného eposu Sv. Čecha.) — 9. *O skladateli kroniky Dalimilovy. (Podle školních výkladů.) — 10. Strom o strom opírá se, člověk o člověka. (Rozprava s doklady z dějin rakouských.) — 11. *Májový podvečer. (Líčení.) — 12. Tyran Rozum. (Obsah a výklad allegorie Čechovy.) *Al. Vaňura.*

VII. třída.

1. Boj a utrpení jsou solí života; klid jest jen slušnější forma hnití... Machar. (Rozprava.) — 2. *Rozbor třetí řeči Ciceronovy proti Katilinovi. (Podle četby latinské.) — 3. Charakteristika Elišky Přemyslovny. (Podle stejnojmenného dramatu Vlčkova.) — 4. *Počátky Jednoty bratrské. (Rozprava podle školních výkladů.) — 5. Josefinismus v Rakousku. (Podle učiva dějepisného.) — 6. Sláb jenom ten, kdo ztratil v sebe víru, a malým ten, kdo zná jen malý cíl. Sv. Čech. (Úvaha.) — 7. *Osnova Žerotínovy Apologie proti panu Jiřímu z Hodic. (Podle školní četby.) — 8. Jan Sladký, zvaný Kozina. (Charakteristika podle Jiráskových »Psohlavců«.) — 9. *Rakousko r. 1809. (Pojednání podle výkladů dějepisných.) — 10. Štěstí tohoto světa. (Podle Komenského Labyrinthu, kap. 23—28.)

Al. Vaňura.

VIII. třída.

1. Psychologický rozbor úryvku z Jungmannova překladu »Ztraceného ráje«. (Podle školních výkladů.) — 2. *Jungmannovy názory o překladech. (Podle školních výkladů.) — 3. Meč mnoho jest — však více radlice. Zeyer, Libušin hněv. (Rozprava.) — 4. *Sňatková politika rodu habsburského do r. 1526. (Podle výkladů dějepisných.) — 5. Nic nedělá, mne minouc, mlád' k pestřejším že pobíhá: — ó, však ráda bude někdy pomněnky trhat. Čelakovský. (Výklad.) — 6. Příroda spasí vás, v této bibli čtěte! Sv. Čech. (Úvaha.) — 7. *Počátky novočeského dramatu. (Pojednání podle školních výkladů.) — 8. Pravdu-li Vrchlický pověděl v básni »Pravá vlast«? (Úvaha.) — 9. *Kulturní význam válek Rakouska proti islamu. (Pojednání. Práce maturitní.)

Al. Vaňura.

Themata cvičení řečnických.

VII. třída.

1. O významu Mistra Jana Husi v české reformaci. — 3. O literární činnosti Fr. Lad. Čelakovského. — 3. O Bedřichu Smetanovi. — 4. O příčinách francouzské revoluce. — 5. Česká ves. — 6. O poctě zemřelým u pohanských Slovanů. — 7. Historie liturgie slovanské v Čechách. — 8. Život a literární činnost Václava Beneše Třebízského. — 9. O ženách římských. — 10. O Juliu Zeyerovi. — 11. O vlastenectví. — 12. Karel IV., Otec vlasti. — 13. Co jest a jak se rozděluje filosofie. — 14. Chodové. (Podle Jiráskových »Psohlavců«.) — 15. Literární poměry u nás koncem let padesátých. — 16. Ústavní dějiny rakouské. — 17. Staroslovanský rolník v práci a domácnosti. — 18. O životě a významu Bohuslava Balbína. — 19. Život a literární činnost Josefa Jungmanna. — 20. K sedmdesátému výročí narozenin Adolfa Heyduka.

Al. Vaňura.

VIII. třída.

1. Humanismus v Čechách. — 2. O Karlu Havlíčkovi Borovském. — 3. Literární činnost a význam Julia Zeyera v české literatuře. — 4 O Janu Nerudovi. — 5. Literární činnost a význam Svatopluka Čecha. — 6. O české národní písni. — 7. O Boleslavu Jablonském. — 8. Působení řádu jesuitského v Čechách. — 9. Rozbor Jiráskovy trilogie »Mezi proudy«. — 10. Přehled dějin české hudby. — 11. Jednota českobratrská. Její vznik, vývoj a význam. — 12. Ženy spisovatelky v české literatuře. — 13. Učení a povaha mistra Jana Husi. — 14 O Fr. Jar. Rubšovi. — 15. Doba znovuzrození a epocha josefinská. — 16. Karel Hynek Mácha a jeho poesie. — 17. Život a význam Jana Amosa Komenského. — 18. O balladách v Erbenově »Kytici«. — 19. O národních pohádkách a pověstech.

Al. Vaňura.

b) V jazyku německém.

V. třída.

[illegible] Theresia. (Übersetzung aus dem Böhmischen.) — [illegible] Prags. (Nach der Schullektüre.) — 3. Maria The-[illegible] der 1. Hausaufgabe.) — 4. *Einem Lügner glaubt [illegible] auch die Wahrheit spricht. (Nacherzählung.) — [illegible] Person. (Nacherzählung.) — 6. *Mit-[illegible] (Nach der Schullektüre.) — 7. Wien. (Übersetzung [illegible].) — 8. Die Ehrlichkeit eines Landboten. (Nach [illegible].) — 9. Wien. (Fortsetzung der 7. Aufgabe.) — [illegible] (Nach der Schullektüre.) — 11. Frau Berta oder [illegible] (Nacherzählung.) — 12. *Bestrafte Prahlerei. (Aus [illegible] Kaiser Josefs II. — Nach der Schullektüre.)

Jan Šmaha.

VI. třída.

1. *Rübezahl und der Glaser. (Freie Wiedergabe des gelesenen Lesestückes.) — 2. Alarichs Begräbnis. (Gedankengang des Gedichtes »Das Grab im Busento« von Aug. Platen.) — 3. *Kaiser Josef II. (Übersetzung aus dem Böhmischen.) — 4. Des Kaisers Herz. (Prosaische Wiedergabe.) — 5. *Andreas Hofer. (Kurzgefaßte Inhaltsangabe.) — 6. Wie Heinrich der Vogler die Kunde von seiner Wahl zum Könige erhält. (Nacherzählung.) — 7. Karl Skreta. (Übersetzung aus dem Böhmischen.) — 8. *Glückwunsch eines Sohnes an den Vater zum Namens[illegible] (In Briefform.) — 9. Wien. (Freie Übersetzung.) — 10. *Ein Z[illegible] aus dem Leben des Grafen von Habsburg. (Nach dem Gedichte [illegible] Schiller.) — 11. Das brave Mütterchen. (Nacherzählung.) — 12. *Der König Kodros. (Freie Wiedergabe des übersetzten [illegible].)

Al. Vaňura.

VII. třída.

[illegible] des Nibelungenliedes. — 2. Lodovico Ariosto. Ein [illegible] Anschluss an Moureks Lesestück.) — 3. *Klopstocks [illegible]der. — 4. Der Cid. Ein Charakterbild. (Nach Herders [illegible] *Gedankengang in der ersten olynthischen Rede des [illegible] (Nach der Schullektüre.) — 6. König Ottokars Glück [illegible] (Im Anschlusse an den Geschichtsunterricht.) — 7. *Lessings »Minna von Barnhelm.« (Eine Erzählung.) — 8. Inhaltsangabe [illegible]lung von den drei Ringen in Lessings »Nathan der [illegible] 9. *Kaiser Rudolf I. von Habsburg als Meister der Ent-[illegible] (Übersetzung aus dem Böhmischen.) — 10. *Die Hauptzüge [illegible]akter des Helden der Odyssee. (Nach den ersten sechs [illegible] der Odyssee.)

Dr. *Fr. Dušánek.*

VIII. třída.

1. [illegible] Comenius. Ein Lebensbild. (Im Anschlusse an das gleichn[illegible] Lesestück von Mourek.) — 2. Bedeutung der Regierung Kaiser [illegible] II. für die böhmische Geschichte. (Abhandlung.

Im Anschlusse an den Geschichtsunterricht.) — 3. *Entwickelung der Handlung in Gœthes »Torquato Tasso.« — 4. *Disposition und Inhalt der Gœtheschen Ballade »Der Fischer«. — 5. Bürgers »Lenore« verglichen mit Erbens »Svatební košile«. — 6. *Sängertum im Mittelalter. (Nach Gœthes »Sänger«, Schillers »Graf von Habsburg« und Uhlands »Sängers Fluch«.) — 7. Wie schildert Gœthe in »Hermann und Dorothea« die Besitzungen des Wirtes? (Nach der Schullektüre.) — 8. *Charakteristik Rudolfs von Habsburg. (Maturitätsarbeit.)

Dr. *Fr. Dušánek.*

d) Knihy učebné pro školní rok 1906—7,

schválené vysokým vynesením ze dne 25. dubna 1906 čís. 16.689. Z. Š. R.

Třída I.

Náboženství: Veliký katechismus katolického náboženství. V Hradci Králové. Cena 80 h.

Jazyk latinský: **Kořínek,** Latinská mluvnice. I. díl. Tvarosloví. 7. vydání. Cena 1 K 60 h, váz. 2 K 10 h.

Doucha, Cvičebnice jazyka latinského pro I. třídu gymn. 3. vyd. Cena 1 K 20 h, váz. 1 K 50 h.

Jazyk český: **Gebauer,** Krátká mluvnice česká, 3. vydání. Cena 2 K, váz. 2 K 50 h.

Vykoukal, Čítanka pro I. třídu středních škol. Díl I. pro I. třídu. 2. vydání. Cena váz. 2 K.

Pravidla hledící k českému pravopisu a tvarosloví. Cena 30 h.

Zeměpis: **Tille,** Učebnice zeměpisu. Část 1., pro I. třídu škol střed. upravil dr. Fr. Brdlík, 12. neb 11. vyd. Cena 90 h, váz. 1 K 40 h.

Kozenn-Jireček, Zeměpisný atlas, 14. opravené vydání pořídil dr. Metelka. Cena váz. 8 K.

Arithmetika: **Sommer Jan,** Arithmetika pro I. a II. třídu gymn., 2 vydání. Cena váz. 1 K 80 h.

Měřictví: **Jarolímek,** Nauka o tvarech měřických, 5. neb 4. vydání. Cena váz. 1 K 10 h.

Přírodopis: **Pokorný-Rosický,** Přírodopis živočišstva, 10. oprav. vyd. Cena 2 K, váz. 2 K 50 h.

Jazyk německý: **Roth-Bílý,** Úvod do jazyka německého. I. díl, 4. neb 3. vyd. Cena váz. 1 K 30 h.

Regeln für die deutsche Rechtschreibung. Cena 20 h.

Třída II.

Náboženství: Veliký katechismus jako v I. třídě.

Vondruška Kar., Katolická liturgika pro střední školy. Cena 1 K 40 h, váz. 1 K 80 h.

Jazyk latinský: **Kořínek,** Latinská mluvnice. I. díl. Tvarosloví. 6. vydání. Cena 1 K 50 h, váz. 2 K.

Novotný-Patočka, Latinská cvičebná kniha pro II. třídu gymn., 6. vyd., upravil Dr. Fr. Loukotka. Cena 2 K 40 h.

Jazyk český: **Gebauer,** Krátká mluvnice česká, 3. vydání. Cena 2 K, váz. 2 K 50 h.

Vykoukal Fr., Čítanka pro II. třídu škol středních. Cena váz. 2 K 20 h.

Pravidla hledící k českému pravopisu a tvarosloví. Cena 30 hal.

Děje- a zeměpis: **Tille,** Učebnice zeměpisu. II. díl, zpracoval dr. Fr. Brdlík, 12. neb 11. vydání. Cena 1 K 20 h, váz. 1 K 70 h.

Šembera, Učebná kniha dějepisu všeobecného pro nižší třídy, I. díl (Starý věk). Cena 1 K 50 h, váz. 1 K 90 h.

Kozenn-Jireček, Zeměpisný atlas, 14. opravené vydání, pořídil dr. Metelka. Cena 7 K 40 h, váz. 8 K.

Putzger, Historický atlas školní. Přeložil a přepracoval V. J. Dušek, 3. vyd. Cena 4 K.

Arithmetika: **Sommer,** Arithmetika pro I. a II. třídu gymn. Cena váz. 1 K 80 h.

Měřictví: **Jeřábek,** Základové měřictví pro nižší třídy gymnasijní, 6. vydání. Cena 1 K 30 h, váz. 1 K 80 h.

Přírodopis: **Rosický,** Nerostopis pro nižší třídy střed. škol, 4. oprav. vydání. Cena 70 h, váz. 1 K 20 h.

Smolař, Rostlinopis pro nižší oddělení střed. škol. Cena 2 K 50 h, váz. 3 K.

Jazyk německý: **Roth-Bílý,** Úvod do jazyka německého. Pro II. třídu škol středních. 3. oprav. vyd. Cena váz. 1 K 30 h.

Regeln für die deutsche Rechtschreibung. Cena 20 h.

Třída III.

Náboženství: **Podlaha,** Dějiny zjevení Božího starého zákona. Cena 3 K, váz. 3 K 40 h.

Vondruška K., Katolická liturgika pro střední školy. Cena 1 K 40 h, váz. 1 K 80 h.

Jazyk latinský: **Kořínek,** Latinská mluvnice, 6. vydání, I. díl. Cena 1 K 50 h, váz. 2 K. — II. díl. Cena 2 K 60 h, váz. 2 K 90 h.

Doucha, Sbírka příkladův a úloh ke cvičbě ve skladbě latinské. I. díl 4. vyd. Cena 1 K 20 h, váz. 1 K 50 h.

Patočka, Cornelius Nepos. 9. vyd. Cena váz. 1 K 30 h.

Jazyk řecký: **Niederle-Steinmann,** Mluvnice jazyka řeckého. I. díl, 7. vydání. Cena 2 K 40 h, váz. 2 K 80 h.

Schulz, Řecká cvičebná kniha a čítanka jakožto příprava k četbě Xenofonta pro III. a IV. tř., váz. 3 K, nevázaná 2 K 50 h.

Jazyk franc.: **Šubert,** Učebnice a čítanka francouzská. I. díl, 4. vydání. Cena neváz. 1 K 44 h, váz. 1 K 80 h.

Jazyk český: **Gebauer,** Krátká mluvnice česká, 3. vyd. Cena 2 K, váz. 2 K 50 h.

Petrů, Čítanka pro nižší třídy škol středních. Díl III. pro III. třídu, 5. vyd. Cena 1 K 90 h, váz. 2 K 40 h.

Pravidla hledící k českému pravopisu a tvarosloví. Cena 30 hal.

Země- a dějepis: **Tille,** Učebnice zeměpisu pro III. třídu. 11. vydání. Cena 1 K 10 h, váz. 1 K 60 h.
Šembera, Učebná kniha dějepisu všeobecného pro nižší třídy. II. díl. (Věk střední.) Cena 1 K 30 h, váz. 1 K 70 h.
Kozenn-Jireček, Zeměpisný atlas, 14. opravené vydání pořídil dr. Metelka. Cena 7 K 40 h, váz. 8 K.
Putzger, Historický atlas školní. Přeložil a přepracoval V. J. Dušek. Cena 4 K.

Arithmetika: **Sommer Jan,** Arithmetika pro III. a IV. tř. škol. gymn., 2. vyd. Cena 1 K 90 h, váz. 2 K 40 h.

Měřictví: **Jeřábek,** Základové měřictví pro nižší třídy gymn., 6. vyd. Cena 1 K 30 h, váz. 1 K 80 h.

Fysika: **Pošusta,** Fysika pro nižší třídy středních škol. Vydání pro gymnasia, 4. vyd. Cena 1 K 50 h, váz. 2 K.

Jazyk německý: **Roth-Bílý,** Německá čítanka a mluvnická cvičebnice pro III. tř. škol středních. 4. přepr. vydání. Cena 1 K 50 h.
Roth J., Německá mluvnice pro střední školy a učitelské ústavy k opakování a doplňování mluvnických pouček. Cena váz. 1 K 90 h.
Regeln für die deutsche Rechtschreibung. Cena 20 h.

Třída IV.

Náboženství: **Hulakovský,** Stručný dějepis zjevení Božího. II. díl. (Nový zákon.) 2. vydání. Cena váz. 2 K.

Jazyk latinský: **Kořínek,** Latinská mluvnice, 6. vyd. I. díl. Cena 1 K 50 h, váz. 2 K. — II. díl. Skladba. 6. vyd. Cena váz. 2 K 90 h, neváz. 2 K 40 h.
Doucha, Sbírka příkladův a úloh ke cvičbě ve skladbě latinské. II. díl, 3. oprav. vyd. Cena 1 K 60, váz. 2 K.
Caesar, Comment. de bello gallico, ed. V. Ot. Slavík. 4. vydání. Upravil dr. J. Pražák. Cena 2 K 20 h, váz. 2·70 K.
Ovidius, Carmina selecta, ed. Breindl. Cena 1 K 30 h, váz. 1 K 60 h.

Jazyk řecký: **Niederle-Steinmann,** Mluvnice jazyka řeckého. I. díl, 7. vydání. Cena 2 K 40 h, váz. 2 K 80 h.
Schulz, Řecká cvičebná kniha. Cena 3 K, nevázaná 2 K 50 h.

Jazyk franc.: **Šubert Fr.,** Učebnice a čítanka francouzská. II. díl, 3. vyd. Cena 1 K 80 h, váz. 2 K 20 h.

Jazyk český: **Gebauer,** Česká mluvnice, 3. vyd. Cena 2 K, váz. 2 K 50 h.
Petrů V., Čítanka pro nižší třídy středních škol. Díl IV. pro IV. tř., 3. vydání. Cena 2 K, váz. 2 K 50.
Pravidla hledící k českému pravopisu a tvarosloví. Cena 30 hal.

Země- a dějepis: **Tille,** Učebnice zeměpisu. II. svazek, 7. vydání. Cena 1 K 50 h, váz. 2 K.
Šembera, Učebná kniha dějepisu všeobecného pro nižší třídy středních škol, III. díl. (Nový věk.) Cena 1 K 30 h, váz. 1 K 70 h.
Kozenn-Jireček, Zeměpisný atlas. 14. opravené vydání, pořídil dr. Metelka. Cena 7 K 40 h, váz. 8 K.

Putzger, Historický atlas školní. Přeložil a přepracoval V. J. Dušek. Cena 4 K.

Arithmetika: **Sommer,** Arithmetika pro III. a IV. třídu škol středních, 2. vydání. Cena 1 K 90 h, váz. 2 K 40 h.

Měřictví: **Jeřábek,** Základové měřictví pro nižší třídy škol středních. 6. vydání. Cena 1 K 30 h, váz. 1 K 80 h.

Fysika: **Pošusta,** Základy silozpytu pro nižší třídy škol středních. Vydání pro gymn., 4. vyd. Cena 1 K 50 h, váz. 2 K.

Hejzlar-Hofmann, Chemie zkušebná pro IV. třídu reál. gymasií, 3. vydání. Cena váz. 80 h.

Jazyk německý: **Roth-Bílý,** Německá čítanka a mluvnická cvičebnice pro III. a IV. tř., 3. vydání. Cena 3 K 8 h, váz. 3 K 48 h.

Regeln für die deutsche Rechtschreibung. Cena 20 h.

Třída V.

Náboženství: **Procházka,** Základní nauka náboženská, 4. neb 3. vydání. Cena 2 K.

Jazyk latinský: **Kořínek,** Latinská mluvnice, 6. vyd., I. díl. Cena 1 K 50 h, váz. 2 K. — II. díl. Skladba. 6. vyd. Cena 2 K 40 h, váz. 2 K 90 h.

Hrubý, Úkoly ku překladům z jazyka českého na jazyk latinský, 4. vydání. Cena 1 K 76 h.

T. Livi, ab urbe condita libri. Dle Zingerla upravil Dr. Štolovský. 3. vydání. Cena 1 K 60 h, váz. 2 K.

Ovidius, Carmina selecta, ed. Breindl. Cena 1 K 30 h, váz. 1 K 60 h.

Jazyk řecký: **Niederle-Steinmann,** Mluvnice jazyka řeckého. I. díl. 7. vyd. Cena 2 K 40 h, váz. 2 K 80 h. — II. díl, 6. vyd. Cena váz. 2 K 36 h.

Steinmann, Výbor ze spisů Xenofontových. 3. vyd. Cena 2 K 10 h, váz. 2 K 50 h.

Homer, Ilias, ed. Steinmann. I. a II. díl. Cena 2 K 40 h.

Lepař, Řecká cvičebná kniha, 7. vyd. Cena 3 K 10 h, váz. 3 K 60 h.

Jazyk český: **Gebauer,** Mluvnice česká pro školy střední a učit. ústavy. 4. vydání. Cena 3 K 70 h, váz. 4 K 20 h.

Bartoš-Bílý-Čech, Malá slovesnost. 9., úplně přepracované vydání. Cena 4 K 80 h, váz. 5 K 30 h.

Vrchlický, Legenda o Sv. Prokopu. 6. vyd. Cena 1 K 20 h.

K. Jar. Erben, Kytice. Vydání Schenkovo-Strakovo. Cena 1 K 20 h.

Pravidla hledící k českému pravopisu a tvarosloví. Cena 30 h.

Země- a dějepis: **Šembera** Dr. Fr., Učebná kniha dějepisu všeobecného pro vyšší třídy škol středních. Cena 2 K 90 h, váz. 3 K 20 h.

Kozenn-Jireček, Zeměpisný atlas. 14. vydání. Pořídil Dr. Metelka. Cena váz. 8 K.

Putzger, Historický atlas školní. Přeložil a přepracoval V. J. Dušek. Cena 4 K.

Mathematika: **Taftl** Dr. Em., Algebra pro vyšší třídy škol střed. Přepracoval Ig. Soldát. Vydání pro gymn. 5. vyd. Cena váz. 3 K.

Jandečka, Geometrie pro vyšší gymnasia. I. díl. Planimetrie. 6. vyd. Zpracoval Ant. Libický. Cena 1 K 90 h, váz. 2 K 40 h.

Přírodopis: **Šafránek-Bernard,** Nerostopis pro V. třídu gymn. 4. oprav. vydání. Cena 1 K, váz. 1 K 50 h.

Rosický, Botanika pro vyšší třídy škol středních. 4. neb 3. vydání. Cena 2 K 80 h, váz. 3 K 30 h.

Jazyk německý: **Trnka,** Deutsches Lesebuch für die V. und VI. Classe der Mittelschulen. 3. vyd. Cena 4 K 50 h, váz. 4 K 80 h.

Tieftrunk, Böhmisches Lesebuch. I. díl, 6. vydání. Cena 1 K 80 h, váz. 2 K 20 h.

Regeln für die deutsche Rechtschreibung. Cena 20 h.

Třída VI.

Náboženství: **Guggenberger,** Katolická věrouka pro VI. třídu gymn. Cena váz. 2 K.

Jazyk latinský: **Kořínek,** Latinská mluvnice, 6. vydání I. díl. Cena 1 K 50 h, váz. 2 K. — II. díl. Cena 2 K 60 h, váz. 2 K 90 h.

Hrubý, Úkoly ku překladům z jazyka českého na jazyk latinský, 4. vydání. Cena 1 K 76 h.

Sallustius, Jugurtha, ed. R. Novák. Cena 80 h.

Caesar, De bello civili, ed. Novák. 2. vydání. Cena 1 K 60 h, váz. 1 K 90 h.

Cicero in Catilinam, or. I., ed. Novák. 3. vyd. Cena 60 h.

Vergilius, Aeneis, s vybranou částí ze zpěvů pastýřských a rolnických, ed. Klouček-Mikenda, 2. vyd. Cena 2 K 60 h, váz. 3 K.

Jazyk řecký: **Niederle-Steinmann,** Mluvnice jazyka řeckého. I. díl. 6. vydání. Cena 2 K 40 h, váz. 2 K 80 h. — II. díl, 6. vydání. Cena váz. 2 K 36 h.

Steinmann, Výbor ze spisů Xenofontových. 3. vyd. Cena 2 K 10 h, váz. 2 K 50 h.

Homer, Ilias, ed. V. Steinmann. I. a II. díl. Cena 2 K 40 h.

Šuran, Výbor z Herodota. Cena 2 K.

Lepař, Řecká cvičebná kniha, 6. neb 7. vyd. Cena 3 K 10 h, váz. 3 K 60 h.

Jazyk český: **Bartoš-Jokl,** Skladba jazyka českého, 8. neb 7. vydání. Cena 1 K 60 h, váz. 2 K.

Bartoš-Bílý-Čech, Malá slovesnost, 8. neb 7. vydání. Cena 4 K 60 h, váz. 5 K 10 h.

Pelikán, Výbor z literatury české. (Doba stará.) 2. vydání. Cena 2 K 60 h, váz. 3 K.

Čech Sv., Dagmar. 3. vydání. Cena 1 K 40 h.

Černý, Výbor z poesie Vítězslava Hálka. Cena 1 K 30 h.

Pravidla hledící k českému pravopisu a tvarosloví. Cena 30 h.

Země- a dějepis: **Šembera,** Učebná kniha dějepisu všeobecného pro vyšší třídy střed. škol. II. díl. (Středověk.) Zpracoval J. Macháček. Cena 2 K 90 h, váz. 3 K 20 h.

Šembera, Učebná kniha dějepisu všeobecného pro vyšší třídy středních škol. I. díl. (Starověk.) Cena 2 K 90 hal., váz. 3 K 20 h.

Šembera, Učebná kniha dějepisu všeobecného pro vyšší třídy střed. škol. III. díl. (Nový věk.) Cena 3 K, váz. 3 K 40 h.

Kozenn-Jireček, Zeměpisný atlas. 14. vyd. Cena váz. 8 K.

Putzger, Historický atlas školní. Přeložil a přepracoval V. J. Dušek. Cena 4 K.

Mathematika: **Taftl,** Algebra pro vyšší třídy škol středních. Přepracoval Ig. Soldat. Vydání pro gymnasia. 5. vyd. Cena váz. 3 K.

Jandečka, Geometrie pro vyš. gymnasia: II. díl. Stereometrie. 4. vydání. Cena 1 K 20 h. — III. díl. Trigonometrie. 4. vydání. Cena 1 K 4 h.

Studnička, Logarithmické tabulky. 9. vydání. Upravil Dr. J. Mayer. Cena 1 K 80 h.

Přírodopis: **Bernard,** Přrodopis živočišstva pro vyšší třídy škol stř. 2. oprav. vydání. Cena 2 K 40 h, váz. 2 K 90 h.

Jazyk německý: **Trnka,** Deutsches Lesebuch für die V. und VI. Classe der Mittelschulen. Cena váz. 4 K.

Tieftrunk, Böhmisches Lesebuch. I. díl, 6. vydání. Cena 1 K 80 h, váz. 2 K 40 h.

Regeln für die deutsche Rechtschreibung. Cena 20 h.

Třída VII.

Náboženství: **Guggenberger,** Katolická mravouka. Cena 1 K 40 h, váz. 1 K 90 h.

Jazyk latinský: **Kořínek,** Latinská mluvnice, 6. vydání. I. díl. Cena 1 K 50 h, váz. 2 K. — II. díl. Cena 2 K 40 h, váz. 2 K 90 h.

Riss, Cvičebná kniha ku překládání z jazyka českého na jazyk latinský. 4. neb 3. vyd. Cena 2 K 40 h, váz. 2·80 K.

Cicero, Cato maior, de senectute, ed. R. Novák. 2. vyd. Cena 72 h, váz. 92 h.

Cicero, or. pro Archia poeta. Upravil Dr. Štolovský. Cena 50 h.

Cicero, Or. de imperio Cn. Pompei. Vyd. R. Novák. Cena 1 K.

Vergilius, Aeneis s vybranou částí zpěvů pastýřských a rolnických, ed. Klouček-Mikenda. 2. vyd. Cena 2 K 60 h, váz. 3 K.

Jazyk řecký: **Niederle-Steinmann,** Mluvnice jazyka řeckého. I. díl, 6. vyd. Cena 2 K 40 h, váz. 2 K 80 h. — II. díl, 6. vydání. Cena váz. 2 K 36 h.

Lepař, Řecká cvičebná kniha. 7. vydání. Cena 3 K 10 h, váz. 3 K 60 h.

Demosthenes, Výbor řečí. 2. vyd. Text upravili Kastner-Himmer. Cena 90 h.

Homeri Odysseae epitome, edidit Steinmann. I. a II. díl. Cena 2 K 40 h.

Jazyk český: **Bartoš-Jokl,** Skladba jazyka českého, 8. neb 7. vyd. Cena Cena 1 K 60 h, váz. 2 K.

Bartoš-Bílý-Čech, Malá slovesnost, 8. neb 7. vydání. Cena 4 K 60 h, váz. 5 K 10 h.

Grim, Výbor z literatury české. (Doba střední.) 4. neb 3. vydání. Cena 3 K, váz. 3 K 40 h.

Truhlář, Výbor z literatury české. (Doba nová.) 3. přepracované vydání. Cena 4 K 40 h, váz. 4 K 80 h.

Bozděch, Baron Goertz. Cena 1 K.

Komenský, Labyrint světa. Vydal Fr. Bílý. Cena 72 h.

Země- a dějepis: **Lepař,** Všeobecný dějepis k potřebě žáků na vyšších gymnasiích. III. díl. (Nový věk.) 3. vyd. Cena váz. 2 K 80 h.

Kozenn-Jireček, Zeměpisný atlas. 14. vydání. Pořídil dr. Metelka. Cena váz. 8 K.

Putzger, Historický atlas školní. Přeložil V. J. Dušek, 3. vydání. Cena váz. 4 K.

Mathematika: **Taftl,** Algebra pro vyšší třídy škol středních, přepracoval Ig. Soldát, vydání pro gymnasia. 5. vyd. Cena váz. 3 K.

Jandečka, Geometrie pro vyšší gymnasia. IV. díl. Analytická geometrie, 3. vyd. Cena 2 K, váz. 2 K 40 h.

Studnička, Logarithmické tabulky. 9. vyd. Cena 1 K 80 h.

Fysika: **Reiss-Theurer,** Fysika pro vyšší třídy gymnasia, 4. vyd. Cena 4 K 70 h, váz. 5 K.

Filos. propaed.: **Procházka,** Logika pro střední školy. Cena 1 K 40 h, váz. 1 K 80 h.

Jazyk německý: **Trnka-Veselík,** Deutsches Lesebuch für die obersten Classen der Mittelschulen. Cena váz. 4 K.

Trnka-Veselík, Wörterbuch zu dem deutschen Lesebuch. Cena 2 K, váz. 2 K 40 h.

Mourek, Cvičebná kniha ku překládání z jazyka českého na jazyk německý, I. díl, 2. vydání. Cena 1 K 60 h.

K. Vepřek, Schillers Gedichte. Cena 1 K 50 h.

Regeln für die deutsche Rechtschreibung. Cena 20 h.

Třída VIII.

Náboženství: **Pokoj Šimon,** Učebnice církevních dějin. Cena 1 K 92 h, váz. 2 K 24 h.

Jazyk latinský: **Kořínek,** Latinská mluvnice. I. díl, 6. vyd. Cena 1 K 50 h, váz. 2 K. — II. díl. Cena 2 K 40 h, váz. 2 K 90 h.

Riss, Cvičebná kniha ku překládání z jazyka českého na jazyk latinský. 4. neb 3. vyd. Cena 2·40 K, váz. 2·80 K.

Tacitus, Výbor ze spisů. Vydal Skřivan. Cena 1 K 50 h, váz. 2 K.

Horatia Flakka Vybrané básně. Vydal Cumpfe, 2. vydání. Cena 2 K 40 h.

Jazyk řecký: **Niederle-Steinmann,** Mluvnice jaz. řeckého. I. díl. 6. vydání. Cena 2 K 40 h, váz. 2 K 80 h. — II. díl, 6. vydání. Cena váz. 2 K 36 h.

Lepař, Řecká cvičebná kniha. 6. neb 7. vydání. Cena 3 K 10 h, váz. 3 K 60 h.

Homeri Odysseae epitome. Ed. Steinmann. I. a II. díl. Cena 2 K 40 h.

	Plato, Apologie, vydal Dr. Krsek (pouhý text). Cena 50 h.
	» Kriton, vydal Dr. Krsek. Cena 40 h, váz. 60 h.
	» Jon. Ed. Herrmann. Cena 70 h.
	Sofokles, Elektra. Vydal Dr. Král. Cena 48 h.
Jazyk český:	**Bartoš-Bílý-Čech**, Malá slovesnost, 8. neb 7. vydání. Cena 4 K 60 h, váz. 5 K 10 h.
	Truhlář, Výbor z literatury české. (Doba nová.) 3. vydání. Cena 4 K 40 h, váz. 4 K 80 h.
	Vrchlický, Noc na Karlštejně. Cena 1 K.
	Neruda, Zpěvy páteční. Cena 40 h.
Země- dějepis:	**Sobek**, Dějiny říše rak.-uherské 4. vyd. Cena váz. 2 K.
	Tille-Metelka, Statistika mocnářství rakousko-uherského. 3. vydání. Cena váz. 2 K 40 h.
Mathematika:	**Machovec**, Algebra pro vyšší třídy škol středních. Vydání pro gymnasia. 2. vyd. Cena 2 K 80 h, váz. 3 K 20 h.
	Jandečka, Geometrie pro vyš. gymnasia: I. díl. Planimetrie, 6. vydání. Cena 1 K 90 h, — II. díl. Stereometrie. 4. vydání. Cena 1 K 20 h, váz. 1 K 60 h. — III. díl. Trigonometrie. 4. vyd. Cena 1 K 4 h. — IV. díl. Analytická geometrie. 3. vydání. Cena váz. 2 K 40 h.
	Studnička, Logarithmické tabulky. 8. vyd. Cena 1 K 80 h.
Fysika:	**Reiss-Theurer**, Fysika pro vyšší třídy gymn. 4. vydání. Cena 4 K 70 h, váz. 5 K.
Filos. propaed.:	**Krejčí** Dr., Psychologie. Cena váz. 1 K 80 h.
Jazyk německý:	**Trnka-Veselík**, Deutsches Lesebuch für die obersten Klassen der Mittelschulen. Cena váz. 4 K.
	Trnka-Veselík, Wörterbuch zu dem deutschen Lesebuch. Cena 2 K, váz. 2 K 40 h.
	Mourek, Cvičebná kniha ku překládání z jazyka českého na jazyk německý, I. díl. Cena 1 K 60 h.
	Lessing, Minna von Barnhelm. Vydal L. Čech. Cena 1 K.
	Regeln für die deutsche Rechtschreibung. Cena 20 h.

B. V předmětech nezávazných.

a) Jazyk francouzský (na vyšším gymnasii).

Učilo se ve dvou odděleních; v prvním po dvou hodinách, v druhém po jedné hodině týdně.

1. *V prvním oddělení* bylo probráno dle cvičebnice J. Kubínovy (Premier cours): Výslovnost, člen, jméno přídavné, nám. ukazovací *ce*, osobná *(ill, elle)* présent slovesa *avoir*, tvoření plurálu, présent slovesa *être*, první conjugace slovesa *parler* (présent), užívání nám. *tout*, sklonění substantiv, tázacích náměstek a osobných, náměstka osobná pro předmět, impératif sloves *avoir* a *être*, člen dělivý, stupňování přídavných a příslovcí, příčestí přítomné, nepravidelné stupňování, náměstka ukazovací *celui-ci, ceci*, imparfait slovesa *avoir* a *être*, náměstka vztažná, přídavné s dvojím tvarem v mužském rodě, conditionnel présent (avoir, être, planter), futur

simple (avoir, être, trouver), passé défini (avoir, être, écouter). — Cvičení probráno 70.

V druhém oddělení čteny dvě pohádky »Cendrillon« a »Le petit Poncet« z Contes populaires français, jež vydal J. Kubín. Při tom cvičena nepravidelná slovesa a příležitostně skladba.

b) Těsnopis.

Vyučovalo se ve dvou odděleních po dvou hodinách v témdni.

V I. oddělení probrána látka dle »Těsnopisu českého IX. vydání«, nauka o tvoření a krácení slov a pročteny k tomu příslušné články z Pražákovy »Těsnopisné čítanky«. Mimo to konána i cvičení písemná.

V II. oddělení zopakována látka o tvoření a krácení slov, načež dle »Těsnopisu českého« probrána nauka o krácení větním. Celá látka pak procvičena na vhodných diktátech i dosaženo rychlosti až 80 slov za minutu. Příslušné články z Pražákovy »Těsnopisné čítanky« pročteny.

c) Kreslení na vyšším gymnasii.

Vyučovalo se v jednom oddělení dvakrát po $1^1/_2$ hod. v témdni. Kreslení figurální a pokračování v učivu tříd předešlých.

Kreslení figurální. Lebka a svalstvo hlavy, krk a spojení s trupem. Poměry hlavy a její jednotlivé části k celku. Perspektivné zkracování hlavy v různých polohách a vliv stáří na tvar lebky a jednotlivé její části. První cvičení hlav, profil, en face a ze tří čtvrtí kreslí se dle diagramů společně, pak jednotlivě, dle předloh starých mistrů z díla Bargue & Gérome, dle předloh moderních z díla Storck & Eisenmenger a dle předloh sádrových reliefů i celých poprsí. Zátiší. Náčrtky.

d) Zpěv.

Zpěvu učilo se ve 3 odděleních celkem 5 hodin týdně.

V I. oddělení probíráno: Notová soustava, čtení not dle obvyklých klíčů, druhy taktů, intervally, posuvky, znaménka rhytmická a dynamická a toniny tvrdé i měkké od 1♯—4♯, 1♭—4♭.

Intonace a vokalisace. Prakticky cvičeno v písních dvouhlasých, pak v sopranových a altových hlasech sborů smíšených, obsažených ve »Sborníku« Jeremiášově a »Zpěvníku« Žaludově pro školy střední.

Ve druhém oddělení opakovány a rozšiřovány příležitostně základní poznatky theoretické. Toniny tvrdé a měkké od 1♯—7♯, 1♭—7♭. Prakticky cvičeno ve sboru smíšeném v písních, sborech příležitostných, sborech světských i církevních, mešních vložkách atd.

Církevní sbory a mešní vložky zpívány občas při školních službách božích.

Ve III. oddělení probírán trojzvuk a jeho obraty ve všech polohách, v harmonii těsné i rozšířené. Prakticky cvičeno jako v oddělení druhém, neboť jedna hodina týdně byla společná. Při zakončení školního roku zpívána Říhovského »Missa brevis« a vložky od Mozarta a Palestriny.

III. Sbírky učebné.

A. Příjmy ve školním roce 1905–6.

1. Přebytek z roku 1904/5	— K	81 h
2. Za duplikáty v r. 1904/5 vydané	8 „	— „
3. Taxy od 72 žáků nově přijatých	302 „	40 „
4. Příspěvky 324 žáků na pomůcky	648 „	— „
5. Doplněk c. k. æraru na normální dotaci	181 „	60 „
Úhrnem . . .	1140 K	81 h

B. Rozmnožení a stav sbírek.

1. Knihovny.

a) Knihovna učitelská.

(Správcem jest professor Dr. *Fr. Dušánek.*)

Knihovna tato obsahuje koncem školního roku 1905—1906 3532 čísel, 5193 svazkův a 115 obrazců. — Letos přibyly spisy:

Čís. řad.	Dílo	Signatura
ad3520	**Almanach** české akademie. R. 1906. Dar akademie . .	Aa 3
ad3477	**Anzeiger** der k. k. Akademie der Wissenschaften in Wien 1905. Dar akademie	Aa 4
ad3490	**Archiv** für latein. Lexikographie und Grammatik. R. 1905 seš. 3.—4.	Aa 19
ad3389	**Bibliotheca** philologica classica. Berlin 1905	Ab 14
ad3384	**Časopis** Českého musea. R. 1905 a 1906 seš. 1.—2. . . .	Ac 8
ad3406	**Časopis** Matice moravské. R. 1905 a 1906 č. 1.—2.	Ac 7
ad 309	**Časopis** Mus. spolku olomouckého 1905 č. 85.—89. . . .	Ac 10
ad3393	**Časopis** pro pěstování mathem. a fysiky. Roč. 1905 seš. 5. až ke konci 1906 seš. 1.—5.	Ac 9
ad3372	**Listy** filologické r. 1905	Al 10
ad3513	**Monatshefte** für Mathematik und Physik. Jahrg. 1905. Dar vys. c. k. ministeria	Am 12
ad1495	**Ottův** Slovník naučný. Seš. 539.—572.	As 70
ad3315	**Památky** archaeol. a místopisné. Dílu XXI. seš. 5.—8. .	Ap 2

Čís. řad.	Dílo	Signatura
ad3410	**Věstník** akademie. R. 1905. Dar akademie	Av 5
ad3500	**Výchova** tělesná. R. 1905. (IV. roč.)	Av 16
ad3462	**Český** časopis historický 1905	Ah 30
ad3516	**Zeitschrift** für den phys. und chem. Unterricht. Jahrg. 1905	Az 16
ad3285	**Zeitschrift** österr. botanische. Wien 1905. Dar vys. c. k. ministeria	Az 20
ad3726	**Živa** 1905	Az 27
	III.	
3534	**L'enseignement** en Hongrie. Budapest. 1900. Dar c. k. min. kultu a vyučování	Ch 4
	IV.	
3535	**Pokoj** Šim., Církevní dějiny pro střední školy. 2. vyd. V Praze 1906. Dar nakladatelův.	Dp 9
	V.	
3549	**Susemihl**, Geschichte der gr. Literatur. I. Leipzig 1891	Es 82
ad3510	**Horatius** Flaccus. Erkl. von Ad. Kiessling. II. Berlin 1906.	Eh 81 II.
3532	**Cornelii** Taciti Historiarum l. qui supersunt. Erkl. von E. Wolff. Berlin 1886—1888	Et 29
3533	**Commentar** zu Ovidi carmina selecta herausgeg. von Jos. Golling. Wien 1897	Eo 23
ad3514	**Thesaurus** linquae latinae seš. 10.—16.	Et 28
3536	**Wohlrab,** Die altklass. Realien im Gymnasium. 3. Aufl. Leipzig 1895. Dar pí. Markalousové	Ew 9
	VI.	
3537	**Novák** J., Dr., Výbor z literatury české. Díl I. V Praze (Unie) 1906. Dar naklad.	Fn 17
3538	**Bartoš** Fr. Česká čítanka pro II. třídu škol stř. 7. vyd. V Brně 1905. Dar naklad.	Fb 66
3539	**Bačkovský,** Dr., Slovník cizojazyčný. V Praze 1895. Dar nakladatelův	Fb 67
3547	**Gogol** N. V., Revizor. V Praze 1902. (Z knih. žák.) . .	Fg 37
3540	**Ziegeler** E., Dr., Dispositionen zu deutschen Aufsätzen. 2 sv. Paderborn 1886—1888. Dar pí. Markalousové . .	Fz 20
3541	**Haselmayer** J., Neues Aufsatzbuch. Würzburg 1888. Dar pí. Markalousové	Fh 72
3542	**Wernecke** B., Prakt. Lehrgang des deutschen Aufsatzes. Münster 1885. Dar pí. Markalousové	Fw 14
3543	**Wunderer** W., Meditationen u. Dispositionen zu deutschen Absolutorialaufgaben. Bamberg 1902. Dar pí. Markalousové	Fw 15
	VIII.	
ad3506	**Zprávy** zemského statist. úřadu král. Českého. Seš. VII. —VIII. Darem	Az 35

Čís. řad.	Dílo	Signatura
3544	**Holub**, Dr., Sedm let v jižní Africe. V Praze 1881. Dar pí. Sommrové	Hh 7
ad3331	**Čechy** předhistorické. Píše Dr. J. L. Píč. Sv. II. dílu prvého; sv. I. dílu druhého. (Pokračování.)	Hp 7
3545	**Vom** Fels zum Meer. Jahrg. 1885. Dar pí. M. Ponetzové, choti po c. k. vrch. z. radovi	Hf 4
3546	**Vrabec** J., Politický zeměpis pro vyšší třídy stř. škol. V Praze (Unie) 1906. Dar nakl.	Hv 2
3548	**Bloch** J., Válka budoucnosti. V Praze 1904. (Z knih. žák.)	Hb 10
	IX.	
3528	**Palacký**, Geschichte von Böhmen. Prag 1844. 9 sv. Dar pí. Sommrové	Ip 18
	XI.	
3529	**Sommer**-Hübner, Matur. otázky z mathematiky. V Praze 1905. Dar nakl.	Ks 27
	XII.	
3531	**Carus** J. V., Prodromus Faunae mediterraneae. Stuttgart 1885—1893. 2 sv.	Lc 6

b) Knihovna žákovská.

(Správcem jest skut. učitel *Al. Vaňura.*)

Knihovna žákovská má koncem škol. roku 1905—6 2493 inv. čísla, 2746 svazkův a 5 obrazů. – Letos přibyly tyto spisy:

Čís. inv.	Dílo	Signatura
2399	**Payot** J., Výchova vůle. V Praze 1905	C 22
2400	**Čermák** Kl., Starožitnosti dob kovů v Evropě. V Praze 1898*	D 36
2401	**Homéros**, Příhody Odysseovy. V Praze 1904	E 41
2402	**Arbes** Jak., Pražský domácíček. V Praze 1899*	Ia 819
2403	**Bogoljubcov** M., Povídky ze života jihoruského. V Praze 1895*	Ia 820
2404	**Bozděch** Em., Baron Goertz. V Praze 1891	Ia 821
2405	**Branišovský**-Oliva H. P., Lola. — Máša. V Praze 1903*	Ia 822
2406	**Broučci.** V Praze 1902	Ia 823
2407	**Byron**, Childe-Haroldova pouť. V Praze 1890	Ia 824
2408	**Byron**, Kain. V Praze 1895	Ia 825
2409	**Calderon**, Soudce Zalamejský. V Praze	Ja 826
2410	**Coppée** Fr., Povídky. V Praze 1896*	Ja 827
2411	**Čech** Sv., Nová sbírka veršovaných prací. V Praze 1896	Ja 828
2412	**Čelakovský** Fr. Lad., Ohlasy	Ja 829
2413	**Čelakovský** Fr. Lad., Růže stolistá. V Praze 1894	Ja 830
2414	**Čelakovský** Fr. Lad., Smíšené básně. V Praze 1906	Ja 831

Čís. inv.	Dílo	Signatura
2415	**Černý** Fr., Výbor z poësie Vítězslava Hálka. V Praze 1905	Ja 832
2416	**z Finberka** J. V., Stíny života. V Praze 1900*	Ja 833
2417	**z Finberka** J. V., Kalná voda. V Praze 1902*	Ja 834
2418	**Garšin** Vsevol., Povídky. V Praze 1896 a 1898*	Ja 835
2419	**Gebauerová** M., Jurka. V Král. Vinohradech	Ja 845
2420	**Gebauerová** M., Obrázky. V Praze 1905	Ja 846
2421	**Havlasa** J., Povídky z Tater. V Praze 1905	Ja 836
2422	**Holeček** J., Naši. V Praze 1906	Ja 837
2423	**Holeček** J., Bartoň. V Praze 1902	Ja 838
2424	**Holeček** J., Výprava. V Praze 1904	Ja 839
2425	**Hruška** J. F., V záblescích staré chodské slávy. V Praze 1903	Ja 840
2426	**Jirásek** Al., F. L. Věk. Díl I—IV. V Praze 1906	Ja 841
2427	**Jirásek** Al., Bratrstvo. Díl II. Mária. V Praze 1905 . . .	Ja 430
2428	**Jirásek** Al., Proti všem. V Praze 1900	Ja 842
2429	**Jirásek** Al., Psohlavci. V Praze 1903	Ja 843
2430	**Jirásek** Al., Emigrant. V Praze 1905	Ja 844
2431	**Jirásek** Al., Gero. V Praze 1904	Ja 847
2432	**Kabelík** J., Výbor z prósy J. Nerudy. V Praze 1902 . .	Ja 848
2433	**Kellerová** H., Povídka mého života. V Praze 1904 . . .	Ja 849
2434	**Konrád** J., Poslední. V Praze 1892*	Ja 850
2435	**de Lavedan** H., Ty krásné neděle. V Praze 1902* . . .	Ja 851
2436	**Lehký** T, Bulharsko v plenkách. V Praze 1903*	Ja 852
2437	**Mácha** K. H., Básně. V Praze	Ja 853
2438	**Malínský** K., Na vsi. V Praze 1895*	Ja 854
2439	**Maupassant,** Provázek. Na moři Chata. Láska. V Praze 1902	Ja 855
2440	**Merhaut** J., Andělská sonata. V Brně	Ja 856
2441	**Mickiewicz** A, Pan Tadeáš. V Praze 1892	Ja 857
2442	**Němcová** B, Babička. V Praze 1901 2 ex.	Ja 858
2443	**Nováková** T., Jan Jílek. V Praze	Ja 859
2444	**Plaček** V., Dr, Pravdivá povídka o Janu Celerovi. V Praze 1902	Ja 860
2445	**Rais** K. V., Čtení o K Havlíčkovi a V Beneši Třebízském. V Praze 1902	Ja 861
2446	**Shakespeare** W, Julius Caesar. V Praze 1901	Ja 862
2447	**Shakespeare** W, Koriolanus. V Praze 1902	Ja 863
2448	**Shakespeare** W., Makbeth. V Praze 1901	Ja 864
2449	**Schulz** A., Na vážkách spravedlnosti. V Praze 1895* . .	Ja 865
2450	**Sumín** J., Věště. V Praze 1898*	Ja 866
2451	**Svoboda** Fr. X., Drobné příhody. V Praze 1896*	Ja 867
2452	**Táborský** Fr., Básně V Praze 1884	Ja 868
2453	**Tonder** Č., Před úsvitem. V Praze 1899*	Ja 869
2454	**Turgeněv,** Běži u luh. Křepelka. Rozhovor. Almužna. V Praze 1903	Ja 870
2455	**Uspenskij** G., Řada belletristických prací. V Praze 1901*	Ja 871
2456	**Váňa** J., Albion hrdý a lidský. V Praze 1896*	Ja 872
2457	**Verlaine** P., Výbor z poësie. V Praze 1905	Ja 873
2458	**Vlasák** J. V., Abraham Linkoln. V Praze	Ja 874

Čís. inv.	Dílo	Signatura
2459	**Vlček** V., Golgota i Tábor. V Praze 1904	Ja 875
2460	**Vlček** V., Po půlnoci. Díl I—IV. V Praze 1901	Ja 741
2461	**Vondráček** F., Vybrané povídky a pohádky. V Praze 1902	Ja 876
2462	**Wilde** O., Šťastný princ. Sobecký obr. Věrný přítel. Znamenitá raketa. V Praze 1904	Ja 877
2463	**Zeyer** J., Vyšehrad. V Praze 1906	Ja 878
2464	**Zeyer** J., Jan Maria Plojhar. Díl I. a II. V Praze 1906 .	Ja 879
2465	**Zeyer** Karolinská epopeja. Díl I. a II. V Praze 1905 . .	Ja 880
2466	**d'Albon**, So ist unser Kaiser! Wien 1890	Jb 173
2467	**Dušánek** Fr., Dr., Poetisches Vaterlandsbuch. Chrudim 1895. 2 ex. Dar autorův	Jb 174
2468	**Adámek** K., Upomínky na Národopisnou výstavu českoslovanskou r. 1895. V Praze 1896*	K 118
2469	**Černý** A., Různé listy o Lužici. V Praze 1894*	K 119
2470	**Charvat** V. J., Z českého jihu. V Praze 1898*	K 120
2471	**Kálal** K., Na krásném Slovensku. V Praze	K 121
2472	**Laudor** H. S., Na cestách zakázaných. V Praze 1904 . .	K 122
2473	**Mordovcev** D. L., Na Ararat. V Praze 1892*	K 123
2474	**Raušar** J. Z., Na půdě sopečné. V Praze 1903*	K 124
2475	**Vlach** J., Dr., Národové asijští. V Praze 1901*	K 126
2476	**Viková**-Kunětická B., Švýcarské scenerie. V Praze 1902 .	K 125
2477	**Vorovka** K., Stručný zeměpis obecný. V Praze 1902. Dar Dra Fr. Bačkovského	K 127
2478	**Bačkovský** Fr., Dr., Přehled dějin písemnictví českého z let 1848—1898. V Praze 1898. Dar autorův	M 40
2479	**Bačkovský** Fr., Dr., Přehled písemnictví českého doby nejnovější. V Praze 1899. Dar autorův	M 41
2480	**Beer** R., Korrespondence Johna Bowringa do Čech. V Praze 1904. Dar autorův	M 42
2481	**Váňa** J., Nástin dějin vzdělanosti ve Francii. V Praze 1900*	M 43
2482	**Winter** Z., Ze staré Prahy. V Praze 1894	M 44
2483	**Bauše** B., Volné listy z knihy přírody. V Praze 1895* .	S 73
2484	**Hartmann** R., Rok na stráni. V Praze 1995	S 74
2485	**Kummer** S., Skizzen und Bilder aus allen Reichen der Natur. Berlin 1873. Dar pí. Ponetzové	S 75
2486	**Maeterlinck**, Roj. V Praze 1904	S 76
2487	**Panýrek** D., Visity. V Praze 1894*	S 77
2488	**Preininger** Vl., Dr., Zdravotnictví našich příbytků. V Praze 1895*	S 78
2489	**Rošický** V. L., O lidské potravě. V Praze 1892*	S 79
2490	**Seidl** J., Z české přírody. V Praze 1903*	S 80
2491	**Vesmír.** Ročník XXXIV. (1905). V Praze 1905	S 35
2492	**Těsnopisná** Beseda. Roč. IX.—XIII. V Praze 1888—1892. Dar prof. Jos. Macha	C 18
2493	**Karásek** J., Dr., Sborník Čechů dolnorakouských. Ve Vídni 1895	R 32

* Knihy hvězdičkou označené darovala pí. Sommrová.

2. Sbírky země- a dějepisné.

(Správcem jest professor Dr. *Eugen Muška.*)

Koupí přibylo: Rothaug-Krejčí, Školní nástěnná mapa Asie (politická), 2 mapy speciální okolí Chrudimě, Helioplast s 30 různými obrázky. Zeměpisné museum rozmnoženo o tabulky běžných mincí jednotlivých států.

Pro počáteční vyučování zeměpisné dán byl základ k zvláštním *sbírkám domovopisným,* které tvoří samostatnou část sbírek zeměpisných. Některé mapy a fotografie darovali žáci, diagrammy nakreslil F. Pochobradský, žák IV. tř. Kromě toho darovali do sbírek zeměpisných: Pitaš (žák I.*b*) rakouský jízdní řád, mapu železniční sítě středoevropské a některá návěští zeměpisného rázu; Pilař (I.*b*) daroval pro sbírky domovopisné polohopisný plán Chrudimě, Tomš (I.*b*) geologickou mapu Chrudimska a některé fotografie z okolí chrudimského. Různé pohlednice zeměpisného rázu darovali J. Reiss (IV.) a Mühlberger (IV); album pohledů chrudimských F. Pochobradský (IV.); Pospíšil Jos. (I.*b*) daroval præhistorickou mapu Královéhradecka, Wiesner (IV.) fotografii.

Při *sbírkách historických* založeno nové oddělení pro sbírky *umělecké.* Do těch zakoupeno letos 6 obrazů z díla »Meisterwerke d. Malerei« a sice: Rafael di Santi: Sixtinská Madonna; Correggio: Madonna; Rembrandt: Odpočinek na útěku; Goya: Španělka; Metou: Kavalír; Hobemma: Lesní krajina. — Kromě toho zakoupeny 2 reprodukce obrazů J. Úprky (»Slovácká idylla«) a J. Manesa (»Dívčí portrét«). Reprodukce tyto byly vkusně zarámovány a na chodbě vyvěšeny.

V celku čítají sbírky zeměpisné a dějepisné 281 číslo inv. Obsahují: 2 globy, 4 telluria, 21 atlantů, map zeměpisných 91, dějepisných 28, obrazů zeměpisných a dějepisných 266, přírodnin a výrobků 132, jiných pomůcek 2 kusy.

Sbírka *numismatická* čítá 1621 kusů.

3. Sbírky fysikální.

(Správcem jest professor *Oldřich Kobrle.*)

Zakoupeny byly tyto přístroje: Machovo kyvadlo, hranol z korunového skla, Rowlandova interferenční mřížka se stativem, držátkem, absorbční stupnicí a jiskrovým stolečkem, dvě Geisslerovy trubice, projekční stroboskop, přístroj na pokusné vyšetření zákona intensity magnetického pole proudem elektrickým způsobeného, přístroj k vyvinování vodíku a přístroj k čištění rtutí.

Inventář fysikální a chemický má 548 čísel. Z toho jsou 413 čísel předmětů fysikálních, 68 nástrojův a 67 čísel předmětů chemických. Jedno z nich obsahuje 300 láhviček a to praeparátů 225 a surovin 75.

Pomůcky měřické mají 32 čísla.

4. Sbírky přírodopisné.

([illegible] jest [illegible], c. k. suppl. učitel.)

[illegible] Ze [illegible]gických nástěnných obrazů Pfurt-[illegible] 15, 16. — Anatomie skokana zeleného [illegible]ovců v lihu. — Vypaniny: dlask, [illegible]ek, brkoslav, skřivan, chocholuš, led-[illegible]

[illegible]dělaná kůže smraďocha amerického a [illegible] z Clevelandu). Lastura perlorodky [illegible]ák I. tř.).

[illegible] zřízeny jako jiná léta záhony a cesty vy-[illegible] semena některých druhů bylin jednoletých.

5. Sbírky kreslířské.

(Správcem jest professor *Rudolf Brýdl.*)

V tomto školním roce přibylo: 16 kusů různého nářadí, 39 moderních vás od »Výrobního družstva keramického v Bechyni« a 14 skříněk s motýli, tudíž 62 invent. čísla.

Celkem má sbírka 532 inventární čísla.

6. Archiv hudební.

(Správcem jest učitel zpěvu *Emil Seidl.*)

[illegible] archiv měl 296 čísel a to: 22 mší v různém obsa-[illegible]ení pro smíšený sbor s průvodem; 34 sbory církevní [illegible] hlasy; 39 sborů světských pro mužské hlasy; 23 sbory [illegible] smíšené hlasy; 1 vložku církevní pro mužský solový [illegible]y pohřební pro mužské, 9 pro smíšené hlasy; 16 sborů pro smíšené hlasy. Ostatní čísla jsou školy, cvičení, [illegible]etické, díla souborná, písně trojhlasé a jednohlasé s prů-[illegible] různé sbory v partiturách.

[illegible]vána V. Říhovského »Missa brevis« v Es dur. (Partitura.)

7. Tělocvična.

(Správcem jest d. t. učitel tělocviku *Jaroslav Zych.*)

[illegible] tělocvičné má 57 čísel o 361 kusech. Opotřebované [illegible] ku [illegible] nahrazeno a o 4 rakety ku hře »Lawn tennis« [illegible] má úhrnem 30 čísel o 129 kusech.

IV. Statistický přehled.

	Ve třídě											Úhrnem
	I.		II.		III.		IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
1. Počet žactva.	*a*	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*						
Koncem šk. roku 1904/5	35	33	24	28	25	26	41	33	19	20	18	302
Počátkem šk. r. 1905/6	35	34	29	30	27	27	38	30	34	20	19	323
Ve školním roce přibyli	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Celkem tedy přijato	35	35	29	30	27	27	38	30	34	20	19	324
Z nich:												
odjinud přišedše postoupili	33	33	—	—	1	—	—	—	2	1	1	71
« « opakovali	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
zde zůstavše postoupili	—	—	29	28	20	24	38	29	32	18	18	236
« « opakovali	2	2	—	2	6	3	—	1	—	—	—	16
Ve šk. roce vystoupili	1	1	1	1	4	—	1	1	—	—	—	10
Počet žáků koncem školního roku 1905/6	34	34	28	29	23	27	37	29	34	20	19	314
Z nich bylo veřejných	34	34	28	29	23	27	37	29	33	20	19	313
« « privatistů	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
2. Rodiště.												
Chrudim	12	6	6	5	9	4	9	9	12	4	3	79
Čechy ostatní	20	27	22	23	14	21	26	19	22	15	15	224
Morava	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	3
Dolní Rakousy	1	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	4
Tyroly	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Halič	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Hercegovina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Bulharsko	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Úhrnem	34	34	28	29	23	27	37	29	34	20	19	314
3. Jazyk mateřský.												
Český	34	34	28	29	23	27	37	29	34	20	19	314
Německý	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Vyznání náboženské.												
Katolické	33	32	25	26	20	24	35	27	34	20	18	294
Evang. reformované	1	1	3	2	3	2	1	1	—	—	1	15
Israelské	—	1	—	1	—	1	1	1	—	—	—	5
Úhrnem	34	34	28	29	23	27	37	29	34	20	19	314
5. Věk.												
11letých bylo	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
12 » »	23	17	2	5	—	—	—	—	—	—	—	47
13 » »	8	10	20	8	—	4	—	—	—	—	—	50
14 » »	2	4	3	14	14	13	8	—	—	—	—	58
15 » »	—	—	3	2	5	7	18	1	—	—	—	33
16 » »	—	—	—	—	3	3	8	19	3	—	—	36
17 » »	—	—	—	—	1	—	3	7	16	4	—	31
18 » »	—	—	—	—	—	—	—	2	13	8	2	25
19 » »	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	6	13
20 » »	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	7	10
21 » »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3
22 » »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Úhrnem	34	34	28	29	23	27	37	29	34	20	19	314

	Ve třídě											Úhrnem
	I.		II.		III.		IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
	a	b	a	b	a	b						
6. Bydliště rodičů.												
Chrudim	14	14	11	10	10	10	16	19	15	7	4	130
Mimo Chrudim	20	20	17	19	13	17	21	10	19	13	15	184
Úhrnem	34	34	28	29	23	27	37	29	34	20	19	314
7. Klassifikace.												
a) Koncem šk. r. 1905/6:												
Vysvědčení I. třídy s vyznamenáním	5	2	6	2	6	5	8	8	9	5	7	63
Vysvědčení I. třídy	22	25	17	21	14	15	24	15	24	13	12	202
Opravná zkouška povolena	2	2	4	3	1	3	—	3	—	1	—	19
Vysvědčení II. třídy	1	4	1	2	1	4	4	1	—	1	—	19
» III. »	4	1	—	1	1	—	1	2	—	—	—	10
Pro nemoc k dodatečné zkoušce připuštěni	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Mimořádní žáci	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Úhrnem	34	34	28	29	23	27	37	29	34	20	19	314
b) Dodatek ke šk. r. 1904/5:												
Opravná zkouška povolena	1	3	3+2	2	4	2	3	1	1	—	—	20
Obstáli	1	2	4	1	1	1	3	1	1	—	—	15
Neobstáli nebo nedostavili se	—	1	1	1	3	1	—	—	—	—	—	7
Doplňovací zkouška povolena	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Obstáli	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Neobstáli	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nedostavili se	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jest tedy konečný výsledek r. 1904/5:												
Vysvědčení I. třídy s vyznamenáním	8	5	6	12	8	6	14	9	7	6	7	88
Vysvědčení I. třídy	23	23	16	13	10	14	25	23	12	14	11	184
» II. »	3	5	2	3	5	5	2	—	—	—	—	25
» III. »	1	—	—	—	2	1	—	1	—	—	—	5
Nezkoušenými zůstali	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mimořádní žáci	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Úhrnem	35	33	24	28	25	26	41	33	19	20	18	302
8. Platy žákův.												
Celé školné platili:												
v I. pololetí	18	20	8	11	14	13	15	8	7	10	9	133
v II. »	13	13	10	11	11	14	14	11	11	10	8	126
Od polovice školného byli osvobozeni:												
v I. pololetí	—	—	1	2	1	2	6	7	5	—	1	25
v II. »	—	1	2	3	2	3	5	5	5	—	1	27

	V e t ř í d ě											Úhrnem
	I.		II.		III.		IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
Od celého školného byli osvobozeni:	a	b	a	b	a	b						
v I. pololetí	17	15	20	17	12	12	17	15	22	10	9	166
v II. »	21	20	17	16	12	10	18	13	18	10	10	165
Školné obnášelo K:												
v I. pololetí	540	600	255	360	435	420	540	345	285	300	285	4365
v II. »	390	405	330	375	360	465	495	405	405	300	255	4185
Celkem . . .	930	1005	585	735	795	885	1035	750	690	600	540	8550
Přijímací taxy obnášely K	138·6	138·6	—	—	4·2	—	—	—	8·4	8·4	4·2	302·4
Příspěvky na učebné pomůcky obnášely K . .	70·0	70·0	58·0	60·0	54·0	54·0	76·0	60·0	68·0	40·0	38·0	648·0
Úhrnem K	208·6	208·6	58·0	60·0	58·2	54·0	76·0	60·0	76·4	48·4	42·2	950·4
9. Předmětům nezávazným se učili:												
Jazyku německému . . .	34	34	27	25	22	27	34	25	20	8	13	269
Jazyku francouzskému (na vyš. gymnasii) . .	—	—	—	—	—	—	14	7	7	10	6	44
Kreslení (na vyš. gymn.)	—	—	—	—	—	—	—	5	5	1	1	12
Těsnopisu v I. oddělení	—	—	—	—	—	—	20	6	—	—	—	26
» v II. »	—	—	—	—	—	—	—	8	7	10	4	29
Zpěvu v I. oddělení .	12	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
» v II. » .	—	—	4	6	4	6	2	—	—	—	—	22
» v III. » .	—	—	—	—	—	—	—	5	11	4	3	23
10. Stipendia.												
Počet stipendistů	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	4
Stipendia obnášela ročně K	—	—	—	—	252	400	—	200	220	—	—	1072

V. Maturitní zkoušky.

Dodatek ke školnímu roku 1904–5.

Písemná zkouška opravná konána dne 20. září 1905. Pracován byl z jazyka řeckého tento úkol: Homer. Odyss. XIX. 123—163.

Ústní zkoušky opravné konaly se dne 21. září za předsednictví c. k. zemského školního inspektora Dra Fr. Krska. Oba abiturienti k nim odkázaní byli uznáni dospělými k návštěvě university.

Byl tedy konečný výsledek maturitních zkoušek v roce 1904/5 tento: Z 18 abiturientův uznáno dospělými s vyznamenáním 6, dospělými 12.

Ve školním roce 1905–6.

Ke zkouškám maturitním přihlásilo se všech 19 veřejných žáků třídy VIII.

Zkoušky písemné konaly se od 7. do 11. května. Pracovány byly tyto úkoly:

1. Z jazyka latinského:
   a) Překlad z češtiny do latiny: Kterak rozuměti máme výroku Apollinově »Poznávej se!«
   b) Překlad z latiny do češtiny: Vergil. Aeneid. VIII. 152–197.
2. Z jazyka řeckého: Herod. IX. 17., 18.
3. Z jazyka českého: Kulturní význam bojů Rakouska proti islamu. (Pojednání.)
4. Z mathematiky:
   a) Účet zněl 7 *kg* po 2·*5 K = 19·*5 K, při čemž číslice označené hvězdičkou byly nečitelny. Vypočítati tyto číslice.
   b) Vypočítati vrchlík, dán-li poloměr koule $r = 10\ m$ a platí-li, že vrchlík se má k základně úseče, k níž vrchlík přináleží, jako 1 : 0·7.
   c) Balon má svislý rozměr $v = 12{\cdot}6\ m$; nejnižší jeho bod viděn jest z nějakého místa zemského povrchu ve směru, který uzavírá s rovinou vodorovnou úhel $\beta = 58^0\,47'\,32''$. Z téhož bodu rozměr v jest viditelný pod úhlem $\alpha = 2^0\,27'$. Vypočítati výšku nejnižšího bodu balonu nad obzorem.
   d) Nalézti rovnici kružnice, která prochází body M (0, 5), N (3, —4) a dotýká se přímky $C \equiv 3x - 4y + 25 = 0$.
5. Z jazyka německého: Charakteristik Rudolfs von Habsburg.

Ústní zkoušky započnou dne 17. července za předsednictví c. k. zemského školního inspektora Dra Frant. Krska.

VI. Podpory udělené chudým žákům.

A. Stipendia viz IV. 10.

B. Podpůrný spolek.

Představenstvo spolku na podporu nemajetných žáků gymnasijních skládá se z předsedy a 8členného výboru; stálým předsedou jest ředitel c. k. reálného a vyš. gymnasia pan František Reiss; členové výboru, zvolení valnou hromadou dne 12. března

1906 konanou, byli pp.: Drahorad Josef, ředitel dívčí školy měšťanské, Havelka Karel, JUDr., advokát, pokladník spolku, Kobrle Oldřich, c. k. gymnasijní professor, jednatel spolku, Th. Dr. Plešinger Adolf, c. k. gymn. professor, Preininger Jaroslav, JUDr., advokát, Roček Jan, c. k. gymn. professor, Štěpánek Adolf, hôtelier, Wollmann Karel, c. k. praesident krajského soudu, místopředseda spolku. Za revisory účtů zvoleni pp.: Holub František, ředitel občanské záložny, a † Vondrák Antonín, městský důchodní. Koncem správního roku má spolek 72 členy zakládající s obnosem nejméně 100 K jednou pro vždy, 59 členů přispívajících s ročním příspěvkem nejméně 4 K. Dárců s menšími příspěvky bylo 19.

Členové čestní:

Pan Bernhard Josef, Ph. Dr., c. k. vládní rada, ředitel státního gymnasia na Král. Vinohradech.
Pan Pošusta Václav, c. k. vládní rada v Chrudimi.
† Pan Trapl M., c. k. vládní rada v Praze.

Členové zakládající:

P. T. pánové:	Příspěvek zaplacený K letos	celkem
Abiturienti z r. 1879. (čistý výtěžek z věnečku) . .	—·—	280·—
J. J. kníže z Auersperga František Josef, c. k. tajný rada, dědičný člen panské sněmovny atd. . .	—·—	100·—
Beer Robert, c. k. gymn. ředitel v. v. v Praze . . .	—·—	100·—
Bačkovský Fr., Ph.Dr., nakladatel a knihkupec v Praze	—·—	100·—
† J. M. Brynych Edvard Jan, biskup v Hradci Králové	—·—	100·—
Borovec Josef, ředitel cukrovaru	15·—	85·—
Vdpp. Čeští faráři v Americe: K. Bleha, J. Janeček, L. Klouček a P. X. Till	—·—	100·—
Členové c. k. zem. subkomise pro uprav. daně pozemkové z r. 1875.	—·—	195·14
J. M. Doubrava Josef, biskup v Hradci Králové . .	10·—	20·—
† Dříza Jan, c. k. rada vrchního zemského soudu .	—·—	100·—
† Figar Jan, JUDr., advokát	—·—	160·—
Paní Figarová Anna, vdova po advokátu	—·—	100·—
† Paní Figarová Terezie, statkářka v Praze . . .	—·—	100·—
† J. M. Th. Dr. Hais Josef Jan, biskup v Hradci Králové, státní úpis z 1./11. 1868., č. 298.303. s kupony v ceně nominelní	—·—	200·—
† Hálík Antonín, posluchač vys. školy zeměděl. ve Vídni	—·—	100·—
Hálík Michal, MUDr., c. k. vrchní okresní lékař . .	—·—	100·—
Havelka K., MUDr., c. k. generální štábní lékař v. v. ve Vídni	—·—	100·—
Havelka Karel, JUDr., advokát	5·—	120·—
Jeřábek Emanuel, stavitel a měšťan	—·—	100·—
† J. J. kníže Kinský Ferdinand, c. k. tajný rada, rytíř zlatého rouna a dědičný člen panské sněmovny atd.	—·—	100·—
† Klimeš Josef, purkmistr a majitel realit	—·—	160·—

P. T. pánové:	Příspěvek zaplacený letos	K celkem
Vdp. Klouček Ladislav, farář v Clevelandu	50·—	50·—
Kobrle Oldřich, c. k. gymnasijní professor	20·—	100·—
Vdp. Kopecký Václav, c. k. gymnasijní katecheta v. v.	—·—	100·—
† Machek Josef, JUDr., advokát	—·—	200·—
† Nevole Jan s pí. chotí † Terezií, velkostatkář ve Sv. Hamrech	—·—	100·—
† Pacák Antonín, c. k. notář	—·—	100·—
Paní z Peyersfeldu Vilemína	—·—	100·—
Vdp. Pilný František, c. k. gymn. professor a katecheta v Plzni	—·—	60·—
† Pippich Emanuel, advokát	—·—	100·—
† Pippich rytíř Havelka Karel, právník	—·—	100·—
Pošusta Václav, c. k. vládní rada	—·—	100·—
Preininger Jaroslav, JUDr., advokát	104·—	104·—
Preininger Tomáš, c. k. dvorní rada	—·—	100·—
† Paní Procházková Marie, choť gymn. professora .	—·—	100·—
Rebensteiger z Blankenfeldu August, c. k. místodržitelský rada	—·—	150·—
Reiss František, c. k. gymnasijní ředitel	20·—	60·—
Rosický František, rytíř řádu želez. koruny III. tř., c. k. zemský školní inspektor v Praze	—·—	100·—
† Roth Karel, JUDr., advokát	—·—	200·—
† Roth Julius, c. k. školní rada (věnováno p. Drem Cvrčkem a chotí)	150·—	150·—
Sachsl Jakub, JUDr., advokát, státní úpis od 1./VIII. 1868. čís. 377.693 v ceně nominelní	—·—	200·—
Schmöger Karel, MUDr., lékař v Chrasti	25·—	225·—
† Schück Emanuel, oekonom ve Stolanech	—·—	100·—
Staněk Čeněk, aut. úř. civil. inženýr, státní úpis s kupony od 1./V. 1888. č. 418.327 v ceně nominelní	—·—	200·—
Týž mimo to v roce 1889	—·—	20·—
† Vdp. Střebský Tomáš, čestný kanovník, bisk. vikář a děkan v Mikulovicích	—·—	100·—
Svoboda Jan, c. k. finanční rada v. v.	15·—	100·—
Sýkora Josef, JUDr., advokát	—·—	100·—
Šmaha Jan, c. k. gymnasijní professor	—·—	100·—
Štěpánek Adolf, hôtelier	—·—	100·—
Štěpánek Adolf, syn hôteliera	—·—	100·—
Paní Štěpánková Františka, choť hôteliera	—·—	100·—
Šťovíček František, stavitel v Chrasti	—·—	100·—
† Till František, lékárník v Jevíčku	—·—	100·—
† Trapl Matěj, c. k. vládní rada v Praze	—·—	100·—
† Vdp. Walter František, arciděkan	—·—	74·—
† Uroz. svob. pán z Wiedersperga Hugo, velkostatkář v Medlešicích	—·—	100·—
† Wiesner František, velkoprůmyslník	—·—	100·—
Wiesnerové bratři, Karel a † František, velkoprůmyslníci	—·—	100·—
Zapotil Jan, ředitel cukrovaru	—·—	100·—

Ctěné korporace:

Akciová továrna na cukr v Chrudimi	—·—	400·—
Akciový lihovar v Chrudimi	—·—	100·—
Akc. společnost pro výrobu piva a sladu v Chrudimi	—·—	100·—
Akciová sladovna v Chrudimi	—·—	100·—
Cercle français v Chrudimi	—·—	100·—
Hospodářská beseda v Medlešicích	—·—	100·—
Místní výbor prvního všeobecného spolku úředníků mocnářství rakousko-uherského v Chrudimi	40·—	760·—
Občanská záložna v Chrudimi	—·—	920·—
Okresní výbor v Chrudimi	20·—	460·—
Společnost divadelních ochotníků v Chrudimi	—·—	100·—
Spolek paní a dívek v Chrudimi	—·—	100·—
Spolek akademiků chrudimských	—·—	110·—
Spořitelna chrudimská	—·—	200·—

K tomu do jmění základního zařaděno bylo:

Čistý výtěžek z koncertu na oslavu stříbrné svatby J. J. Veličenstev dne 24. dubna 1879. konaného		—·—	400·—
Čistý výtěžek z akademie gymnasijní	dne 23. dubna 1887.	—·—	200·—
	dne 14. dubna 1888.	—·—	100·—
	dne 11. května 1889.	—·—	200·—
	dne 27. května 1893.	—·—	312·—
	dne 2. června 1894.	—·—	208·—
	dne 17. března 1905.	—·—	300·—
Čistý výtěžek z věnečku gymnasijního	r. 1900.	—·—	227·—
	r. 1902.	—·—	337·27
	r. 1903.	—·—	406·49
	r. 1904.	—·—	319·80
	r. 1905.	—·—	168·44

Do jmění výdajného zařaděno bylo:

Čistý výtěžek z věnečku gymnasijního r. 1906	349·54
Čistý výtěžek z akademie gymnasijní r. 1906	340·—

Členové přispívající jsou:

P. T. pánové:	Příspěvek na r. 1906 zaplacený K
Bačkovský Josef, ředitel měšťanské školy v Heřm. Městci	4·—
Barvíř Josef, c. k. gymnasijní professor	4·—
Beneš Antonín, c. k. gymnasijní professor	4·—
Brýdl Rudolf, c. k. gymnasijní professor	4·—
Cejp Jan, c. k. gymnasijní professor	4·—
Dokoupil Antonín, professor zemské střední hospodář. školy	8·—
Drahorad Josef, ředitel měšťanské školy dívčí	4·—
Dříza Jan, c. k. soudní adjunkt	4·—
Donát Viktor, ředitel cukrovaru v Rosicích	5·—
Dušánek František, Ph.Dr., c. k. gymnasijní professor	4·—
Filippi Jindřich, c. k. gymnasijní professor	4·—

P. T. pánové:	Příspěvek na r. 1905 zaplacený K
Fittera Václav, JUDr., advokát	4·—
Formánek Maxmilian, c. k. rada zemského soudu	4·—
Hanus Václav, c. k. gymnasijní professor	4·—
Havránek Jan, Ph.Dr., c. k. professor v Hradci Králové	4·—
Holub František, ředitel občanské záložny	4·—
Ježek Václav, sekretář okresního zastupitelstva	4·—
Jeschke Alvín, c. k. notář v Rychnově	4·—
Josefy Leopold, c. k. gymnasijní professor	4·—
Jirauch Josef, c. k. rada vrchního zemského soudu v. v.	4·—
Keil Bohumil, knihkupec	4·—
Kohoutek Karel, antikvární knihkupec	4·—
Vdp. Kosan Ladislav, katecheta	4·—
Kosina Josef, knihkupec	4·—
Kotěšovec Oldřich, c. k. gymnasijní professor	4·—
Kotýnek Fr. X., MUDr., městský lékař v Žižkově	4·—
Kouba František, mistr tesařský	10·—
Křížek Alexander, c. k. gymnasijní professor	4·—
Linha František, c. k. notář ve Žďáru (na Moravě)	4·—
Vdp. Mrštík Josef, Th. Dr., vikář a arciděkan	4·—
Muška Eugen, Ph. Dr., c. k. gymnasijní professor	4·—
Petrů Václav, koncipista okresního výboru	4·—
Pippich Jindřich, ředitel spořitelny	4·—
Pippich Karel, JUDr., advokát, zemský poslanec	5·—
Vdp. Plešinger Adolf, Th. Dr., c. k. gymn. professor	4·—
Podroužek Vilém, MUDr., lékař	5·—
Pí. Polková Růžena, vdova po c. k. radovi zem. soudu	5·—
Pí. Ponetzová Marie, vdova po c. k. vrch. radovi zem. soudu	4·—
Rebensteiger August z Blankenfeldu, c. k. místodržitelský rada	4·—
Roček Jan, c. k. gymn. professor	4·—
Pí. Rothová Marie, vdova po advokátu	10·—
Rypáček Matěj, c. k. rada zemského soudu	5·—
Řehoř Tomáš, Ph.Dr., c. k. gymn. professor a ředitel paedagogia	4·—
Sachsl Jakub, JUDr., advokát	4·—
Smutný Fridolín, kooperátor v Želeticích na Moravě, zaplaceno v r. 1904 5.	
Vdp. Sobotka Jan, katecheta dívčího paedagogia	4·—
Svoboda Karel, c. k. ředitel průmyslové školy	4·—
† Stára Antonín, c. k. rada zemského soudu	4·—
Steffal Šimon, c. k. gymnasijní professor	4·—
Štěrba Dominik, c. k. inspektor fin. kontroly	5·—
Trojan František, c. k. gymnasijní professor	4·—
Vaníček Alexander, JUDr., advokát v Holicích	4·—
Vaňura Alois, c. k. gymnasijní professor	4·—
Velíšek Karel, Ph.Dr., c. k. gymn. professor	4·—
Veverka Josef, c. k. gymnasijní professor	4·—
Vodička August, JUDr., advokátní koncipient	4·—
† Vondrák Antonín, městský důchodní	4·—
Wagner František, JUDr., advokát a purkmistr	4·—
Wollmann Karel, c. k. praesident krajského soudu	4·—

Dárcové v tomto roce přispěli:

P. T. pánové:	Příspěvek zaplacený K
Adámek Jaroslav, professor střední zem. hospodářské školy	2·—
Andres Augustin, c. k. finanční komisař v Hradci Králové	2·—
Balzer Jan, správce pivovaru	1·—
Dykast František, c. k. finanční rada	2·—
Eckert Adolf, ředitel zemské střední hospodářské školy v. v.	2·—
Flieder Karel, c. k. rada zemského soudu	2·—
Frič Prokop, c. k. rada zemského soudu	2·—
Hofmann Ondřej, c. k. rada zemského soudu	2·—
Holakovský M. E., majitel knihtiskárny	2·—
Hradecký Karel, c. k. vrchní správce pošty	2·—
Kasper Karel, JUDr., c. k. soudní sekretář	2·—
Kinšt Václav, c. k. soudní sekretář	2·—
Kratochvíl František, knihař	2·—
Liebscher František, c. k. rada zemského soudu	2·—
Novák František, c. k. finanční sekretář	2·—
Pošek Jaroslav, c. k. rada zemského soudu	2·—
Scholle Jan, majitel knihtiskárny	2·—
Štěpánek František, zvěrolékař	2·—
Schütz Josef, obchodník	2·—

Mimořádné příjmy k jmění výdajnému byly:

Josef Bekerus, ředitel ob. školy na paměť † svého syna	20·—
Nejmenovaná Paní na místo věnce † Jiřinky Veverkové	4·—
Nejmenovaná Paní na místo věnce † Lidunky Zychové	4·—
Paní Ponetzová na místo věnce na rakev † slečny Mařenky Skřivanové	6·—
Rev. Lad. Klouček, farář v Clevelandě, přebytek za program	4·60
Aug. Rebensteiger z Blankenfeldu z peněz jemu k disposici daných	21·60
Týž	50·—
Dp. Zitko Jan, kaplan v Potěhách	20·—
Příspěvky žáků: I.*a* 6·80 K, I.*b* 5·— K, II.*a* 12·70 K, II.*b* 13·90 K, III.*a* 6·50 K, III.*b* 6·— K, IV. 15·60 K, V. 10·60 K, VI. 9·— K, VII. 3·90 K, VIII. 7·20 K	97·20
Přebytek výletu třídy V.	3·35
Za lístky na žádosti	3·68
Místní výbor spolku úřednického daroval na oblek	30·—

Výkaz příjmův a vydání.*)

Příjem:

A. Jmění základné:

Koncem správního roku 1905 bylo	K 13058·14
Příspěvky členů zakládajících	„ 474·—
Přeneseno z jmění výdajného	„ 10·—
Úhrnem	K 13542·14

*) Do 10. července 1906.

B. Jmění výdajné:

Koncem správního roku 1905 bylo	K	1059·38
Příspěvky členů přispívajících	„	254·—
„ dárcův a mimořádné příjmy	„	990·97
Úroky a kupony	„	559·28
Úhrnem . . .	K	2863·63

Vydání:

Obědy	K	913·—
Příspěvek na byt	„	84·—
„ na oblek	„	30·—
Knihy a jejich vazba	„	173·77
Lístky do lázní	„	45·30
Za lékařské ošetření	„	2·—
Příspěvek na léčení v nemocnici	„	20·—
Ze jmění výdajného do základního převedeno . .	„	10·—
Traplovu fondu přiděleno	„	50·—
Remunerace školnímu sluhovi	„	20·—
Drobná vydání	„	—·44
Úhrnem . . .	K	1348·51

Výsledek:

Odečte-li se od jmění výdajného	K	2863·63
vydání	„	1348·51
zbývá jmění výdajného . . .	K	1515·12
a přidá-li se jmění základní	„	13542·14
činí vše hotové	K	15057·26

Vykázané jmění uloženo jest takto:

Hotově u pokladníka	K	86·98
V poštovní spořitelně č. 64133	„	203·50
Tři státní úpisy z roku 1868 à 200 K	„	600·—
Uloženo v občanské záložně v Chrudimi č. kn. 34005 .	„	12217·02
„ „ „ „ „ „ 34137 .	„	24·64
„ „ „ „ „ „ 34283 .	„	1200·—
Uloženo v Chrudimské spořitelně č. kn. 9145 . . .	„	725·12
Celkem . . .	K	15057·26

Pp. lékaři: Dr. *St. Mikeš,* Dr. *A. Pachner,* Dr. *V. Podroužek,* Dr. *J. Sviták* a Dr. *J. Štěpán* zřekli se honoráře za lékařské ošetřování chudých studentů; též pp. lékárníci *Jan Novák* a *Frant. L. Markalous* poskytli jim veškeré léky zdarma.

Pan *Ferdinand Kočí,* majitel lázní a elektrárny, dával lázně studujícím v cenách značně snížených.

Pan *Jan Scholle,* majitel knihtiskárny, dodal všechny tiskopisy ve prospěch spolku zdarma.

Knihovna spolková, z níž se potřebným žákům knihy zapůjčují, obdržela darem učebnice od slav. nakladatelství: Bursík a Kohout 4 ex., Höfer a Klouček 5 ex., Ed. Hölzel (3 ex. atlantů), M. V. Kotrba 3 ex., J. Otto 7 ex., Unie 4 ex., Al. Wiesner 4 ex., od slav. Jednoty českých filologů 8 ex., od slav. Jednoty českých mathematiků 5 ex., od nejmenovaného 2 ex. Koupeno bylo 59 nových učebnic. Knihy opotřebované počtem 66 byly z knihovny vyloučeny. Nyní má knihovna spolková 864 učebnice, mezi nimiž jest 177 slovníků.

* * *

Fond k uctění památky c. k. vládního rady býv. ředitele zdejšího gymnasia, † pana M. Trapla:

	K
Dle účtů za rok 1904/5 vykázáno	428·60
Během roku 1905/6 přibylo:	
Pí. Marie Traplová na paměť úmrtního dne † p. M. Trapla	60·—
Pan JUDr. Al. Vaníček, advokát v Holicích	10·—
Z výdajného jmění spolkového dle usnesení valné hromady	50·—
Úroky do dne 30 6 1906	18·42
Celkem	567·02

Jmění toto uloženo jest v Chrudimské spořitelně na knížku čís. 9186.

* * *

Všem lidumilům, kteří spolku chudých studujících podporou svou přispěli, vzdávají se tímto díky nejvroucnější!

VII. Tělesný výcvik žactva.

Tělesnému výcviku žactva byla i v tomto školním roce náležitá péče věnována.

Za příznivého počasí trávili žáci respirium v 10 hodin a ve 4 hodiny před budovou gymnasijní, kdež se v lipovém stromořadí na čerstvém vzduchu 20 minut procházeli. Bylo-li počasí nepříznivé, procházeli se žáci po chodbách. V té době školní místnosti pokaždé se provětraly.

Povinného tělocviku účastnili se 304 žáci. Osvobozeno bylo 10 žáků.

Bruslení účastnili se studující všech tříd na kluzišti sportovního klubu chrudimského, který jim tytéž výhody jako svým členům poskytoval.

Koupat se chodili žáci na městskou plovárnu za levné předplatné nebo na místa v řece Chrudimce ke koupání vykázaná.

Za doby zimní užívali žáci vanových lázní v závodě pana Ferd. Kočího za ceny značně snížené. Některým chudým žákům dával lístky do těchto lázní spolek pro podporování chudých studujících zdarma.

Hry tělocvičné trpěly na počátku školního roku (v měsících podzimních) nepříznivým počasím, takže se hrálo jen dvakráte. Za to se započalo z jara hráti již dne 18. dubna. Od té doby se hrálo až do konce roku týdně dvakráte na novém rejdišti, jež se osvědčuje dobře. Písek potřebný hlavně na opravení polí tennisových dal dovézti zdarma p. K. Wiesner, začež mu podepsané ředitelství vzdává jménem žactva upřímné díky. V uplynulém roce hrálo se celkem 21krát.

Účast žactva v tělesných cvičeních jeví se přehledem takto:

Ve třídě	I.		II.		III.		IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Úhrnem
	a	*b*	*a*	*b*	*a*	*b*						
Žáků veřejných . .	34	34	28	29	23	27	37	29	34	20	19	314
Závaznému tělocviku se učilo	34	31	27	28	23	25	35	27	34	18	19	304
Od tělocviku bylo osvobozeno . . .	—	—	1	1	—	2	2	2	—	2	—	10
Bruslilo žáků . . .	16	17	21	18	17	19	31	11	18	19	17	204
Plavců jest . . .	7	11	15	16	14	18	27	14	19	17	17	175
Her tělocvičných se zúčastnilo . . .	21	25	17	19	18	19	30	14	19	16	14	212

Vycházky se žáky jednotlivých tříd byly podniknuty tyto:

I. Fysikální. Dne 9/2 s tř. IV. do elektrárny p. Kočího; vedl Š. Steffal, žáků 38. — Dne 23/3 s tř. III.*ab* do přírody *(pozorování jarní rovnodennosti)*; vedl O. Kobrle. — Dne 21/6 s tř. III.*ab* do přírody *(letní slunovrat)*; vedl O. Kobrle.

II. Botanické a geologické. Dne 16/6 s tř. II.*ab* do Váp. Podola *(flora Železných hor)*; vedl L. Josefy, ž. 44. — Dne 30/6 s tř. V. do Škrovádu *(pískovcové lomy)*; vedl L. Josefy, ž. 29. — Dne 3/7 s tř. II.*ab* do okolí *(seznání flory domácí)*; vedl L. Josefy, ž. 40.

III. Chemicko-technologické. Dne 19/12 s tř. IV. do cukrovaru chrudimského *(zařízení cukrovaru a výroba surového cukru)*; vedl Š. Steffal, ž. 35. — Dne 22/6 s tř. IV. do městské plynárny *(zařízení plynárny a výroba plynu)*; vedli L. Josefy a Š. Steffal, ž. 35.

IV. Měřická. Dne 9/7 s tř. VII. na silnici pardubickou *(měření theodolitem)*; vedl O. Kobrle.

V. Turistické. Dne 15–16/5 s tř. VIII. na Prachovské skály a Turnovsko; vedli J. Zych a A. Vaňura, ž. 18. — Dne 9/6 s tř. VI. na Oheb a Lichnici; vedli J. Zych, L. Josefy, O. Kotěšovec; ž. 27. — Dne 9/6 s tř. IV. do Potštýna, Litic, Hradce Král. *(s výkladem historickým)*; vedl J. Veverka. — Dne 9/6 s tř. I.*ab* do Heřm. Městce; vedli J. Trojan a J. Cejp, ž. 54. — Dne 16/6 s tř. VII. a VIII. do Váp. Podola, na Lichnici *(vyjížďka bycyklistická)*; vedli J. Zych a Š. Steffal. — Dne 28–29/6 s tř. VII. do Moravského Krasu; vedli O. Kobrle a Dr. K. Velíšek.

VI. Umělecké a historické. Dne 9/2 s tř. VII. prohlédnuty chrudimské stavitelské památky slohu *české renaissance;* vedl Dr. E. Muška, ž. 19. — Dne 24/2 s tř. IV. prohlédnuty chrudimské stavitelské památky slohu *české renaissance;* vedl Dr. E. Muška, ž. 36. — Dne 24/4 s tř. VIII. prohlédnuty památky gotického slohu v Chrudimi; vedl Dr. E. Muška, ž. 18. — Dne 25/5 s tř. VII. navštívena výstava reprodukcí J. Manesa a výtvarných umělců v Průmysl. museu. Vedl a vykládal Dr. E. Muška, ž. 18. — Dne 18/5 s tř. VII. prohlédnuty *barokové a empirové* stavby chrudimské; vedl Dr. E. Muška, ž. 18. — Dne 16/6 s tř. III.*ab* na Košumberk a Rychmburk; vedli A. Beneš, O. Kotěšovec a J. Cejp, ž. 39. — Dne 9/6 s tř. V. shlédnuty *historické památky kutnohorské;* vedl Dr. K. Velíšek, ž. 21. — Dne 20/6 s tř. VIII. prohlédnuty *renaissanční a barokové* stavby chrudimské; vedl Dr. E. Muška, ž. 17. — Dne 9/7 s tř. IV. shlédnuty *barokové* památky chrudimské; vedl Dr. E. Muška. — Dne 9/7 s tř. VII. navštíveno Průmyslové museum a shlédnuty *umělecký nábytek moderního slohu,* jakož i jiné předměty umělecké; vedl Dr. E. Muška.

VII. Zeměpisné. Dne 23/9 s tř. I.*a* na pardubickou silnici *(orientace v obzoru, podzimní rovnodennost);* vedl Dr. E. Muška. — Dne 29/9 s tř. I.*b* na pardubickou silnici *(orientace v obzoru, podzimní rovnodennost);* vedl Dr. E. Muška. — Dne 17/11 s tř. I.*b* údolí Chrudimky *(základy vodopisu v přírodě);* vedl Dr. E. Muška. — Dne 27/1 s tř. I.*a* údolí Chrudimky *(jevy vzduchovodní);* vedl Dr. E. Muška. — Dne 20/12 s tř. I.*b* na pardubickou silnici *(zimní slunovrat);* vedl Dr. E. Muška. — Dne 15/1 s tř. I.*b orientace se speciálkou v přírodě;* vedl Dr. E. Muška. — Dne 8/2 s tř. I.*a orientace se speciálkou v přírodě;* vedl Dr. E. Muška. — Dne 24/3 s tř. I.*ab jarní rovnodennost;* vedl Dr. E. Muška. — Dne 7/4 s tř. I.*a* údolí Chrudimky *(základy vodopisu v přírodě);* vedl Dr. E. Muška. — Dne 21/6 s tř. I.*b letní slunovrat;* vedl Dr. E. Muška. — Dne 17/5 s tř. VI. na pardubickou silnici *(praktické užití speciálky);* vedl O. Kotěšovec. — Dne 18/5 s tř. II.*b* na pardubickou silnici *(denní zdánlivá dráha slunce);* vedl O. Kotěšovec. — Dne 21/5 s tř. III.*a* na pardubickou silnici *(letní slunovrat ;* vedl O. Kotěšovec. — Dne 3/7 s tř. II.*a užívání speciálky v přírodě;* vedl O. Kotěšovec. — Dne 9/7 s tř. III.*b užívání speciálky v přírodě, denní zdánlivá dráha slunce po slunovratu;* vedl O. Kotěšovec.

VIII. Kronika ústavu.

Zápis žáků, zkoušky přijímací a opravné konaly se dne 16. a 18. září. Přijati 323 žáci, z nichž 1 privatista. Při třídě I., II. a III. bylo třeba zříditi pobočky.

Školní rok počal dne 19. září vzýváním Ducha Sv. a mší svatou.

Opravné zkoušky maturitní vykonány dne 21. září 1905 za předsednictví p. c. k. zem. školního inspektora Dra Fr. Krska; abiturienti k ní odkázaní uznáni dospělými.

Dne 4. října, v den Nejvyšších jmenin Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. byla sloužena v kapli gymnasialní slavná mše sv., které sbor učitelský a veškeré katolické žactvo obcovali. Dne 19. listopadu byly za přítomnosti sboru a katolického žactva smuteční služby Boží za Její Veličenstvo zvěčnělou císařovnu Alžbětu, dne 30. června pak za † Jeho Veličenstvo císaře Ferdinanda Dobrotivého. Kromě toho býval sbor zastoupen deputacemi při slavných službách Božích v arciděkanském chrámu Páně v den Nejvyšších narozenin a jmenin Jeho Veličenstva, jakož i při zádušní mši sv. za Její Veličenstvo † císařovnu Alžbětu dne 10. září.

V den Božího Těla dne 14. června účastnil se ústav theoforické slavnosti na náměstí.

Pravidelné služby Boží konaly se v neděli a ve svátek v kapli gymnasijní za dozoru sboru učitelského. Od 1. května t. r. kromě toho sloužena v gymn. kapli mše sv. každou středu a sobotu ve $^1/_4$8, kteréž se žáci podle možnosti účastnili.

Sv. svátosti přijali žáci katoličtí na počátku školního roku, v čas velkonoční po vykonaných rekollekcích a na konci šk. roku.

Dne 27. a 28. února t. r. navštívil ústav vdp. arciděkan Th.Dr. Josef Mrštík a byl jako biskupský komisař přítomen vyučování katolickému náboženství v několika třídách. Inspekci povšechnou a v předmětech humanistických zvlášť vykonal dne 9. a 10. března, dále dne 30. a 31. května a dne 1. června t. r. p. c. k. zemský školní inspektor Dr. Fr. Krsek, inspekci v předmětech reálních pak vykonal ode dne 2. do 6. dubna t. r. p. c. k. zemský školní inspektor Fr. Rosický.

Vys. vynesením ze dne 7. října 1905 č. 21.086 min. (int. 15/11 1905 č. 45.038 Z. Š. R.) povýšen prof. Jan Roček do VII. hodn. třídy.

Odměny z nadace Vaňkovy za vynikající prospěch vůbec a v kreslení zvlášť uděleny 5 žákům reálného gymnasia. Tentokráte obdrželi po 15 K: Krejčí Josef z I.*a*, Kudláček Ant. z I.*a*, Nepivoda Josef z I.*b*; 19 K obdržel Kavalír Josef z II.*a*, 20 K Kvěch Lad. z II.*a*.

Dle vynesení vysokého c. k. ministerstva kultu a vyučování ze dne 28. září 1870 č. 8643 tyto odměny smějí býti uděleny týmž žákům toliko jednou.

Odměna z nadace paní Bohumily Markalousové založené od jejího manžela † prof. Václava Markalousa v Chrudimi za nejlepší znalost a správné užívání spisovného jazyka českého v slově i písmě udělena byla těmto žákům třídy VIII.: Frant. Heřmanskému »Nerudovy básnické spisy«, Fr. Jelínkovi »I. anthologie z básní Jar. Vrchlického«, Frant. Kolářovi »II. anthologie z básní Jar. Vrchlického«, Jos. Lepšíkovi Mrštíkova »Pohádka máje«.

Rok školní zakončen dne 14. července slav. službami Božími.

IX. Některá důležitá vynesení vysokých úřadů školních v roce 1905—6.

1. Vynesení vys. c. k. ministerstva ze dne 29. prosince 1905 č. 46.903 (26. ledna 1906 č. 386 Z. Š. R.), kterým se povoluje, aby na zdejším ústavě od počátku šk. roku 1906/7 byl vybírán zvýšený příspěvek 4 K na učebné pomůcky.

2. Vynesení veleslavné c. k. zemské školní rady ze dne 20. prosince 1905 čís. 20.224, jímž se dává poučení, kterak škola má přispívati k zamezování a potírání tuberkulosy.

3. Vynesení vys. c. k. ministerstva ze dne 16. ledna 1906 čís. 47.887 z r. 1905 (5. února 1906 č. 4274 Z. Š. R.), jímž se pozměňuje učebná osnova katol. náboženství v nižších třídách středních škol.

X. Seznam žákův a jich rodiště.

Poznámka: Žáci * označení obdrželi vysvědčení první třídy s vyznamenáním.

Třída I.a

Bartoň Jan z Libně.
Bartoníček Josef z Kočí.
Burka Václav z Č. Budějovic.
Cihlář Josef z Čermné.
Doležal Bohumil z Chrudimě.
*Doležal Emanuel z Chrudimě.
Doležal Josef z Topole.
Duffek Josef z Bolzana.
Havlíček Josef z Lánů.
Holeček František z Nymburka.
Horák Josef z Chrudimě.
Hornek Emil ze Štokravy.
Hvížďala Antonín z Chrudimě.
Chrbolka Josef z Vratkova.
Javůrek Josef z Kolína.
*Jebas Josef ze Rváčova.
Jičínský Bohuslav ze Zářečí.
Kalhous Josef z Blata.
Kaplan František z Chrudimě.
Klapka Alois z Dašic.
Košťál Jaroslav z Chrudimě.
*Krejčí Josef z Vratkova.
Kubata Josef z Chrudimě.
Kučera Ladislav z Chrudimě.
*Kudláček Antonín z Chrudimě.
Kudrnka Josef z Rozhovic.
Kuchynka Jaromír z Chrudimě.
Lamberský Josef z Vejvanovic.
Linhart František z Chrudimě.
Mareš Jan z Přelouče.
Menol František z Blata.
Miller Rudolf z Chrudimě.
Navrátil Bedřich ze Slatiňan.
*Pochobradský Soběslav z Kočí.

34 žáci.

Třída I.b

Kruml František z Chotěboře.
Kuldič Alois ze Sušice.
*Nepivoda Josef ze Zaječic.
Pacold Jan z Chrudimě.
Pešek Jiří z Čáslavě.
Pilař Vladimír z Chrudimě.
Pitaš Alfréd z Kyšperka.
Pochobradský Emanuel z Brandýsa n./L.
*Popper Bedřich z Chrudimě.
Pospíšil Josef z Heřm. Městce.
Pospíšil Karel z Medlešic.
Primes Antonín z Chromče.
Půlpán Antonín z Duban.
Roček Josef z Dašic.
Ročeň František z Bezděkova.
Smetánka František z Dřenic.
Sommer Karel z Libáně.
Soudek František z Deblova.
Stára Otakar ze Sušice.
Stehno František z Libice.
Steiner Karel z Dašic.
Svoboda Bohuslav z Chrudimě.
Synek Jaroslav z Nasavrk.
Šip Josef z Bylan.

Štěpánek Jaroslav z Vestce.
Šulc Miroslav z Březnice.
Tejmar Jaroslav z Chrudimě.
Tichý František z Dachova.
Tomš Jan z Chrudimě.
Topič Josef z Dražkovic.
Urban Ladislav z Chotěboře.
Vecek Jaromír z Bylan.
Vejvoda Robert z Peček.
Zitta Jindřich z Milevska.

34 žáci.

Třída II.a

*Boháč Antonín ze Žumberka.
Boháč Jan z Hoješína.
Boháč Vincenc z Hoješína.
Burka Vladimír z Č. Budějovic.
Černík Ladislav z Vorle.
Červenka Jaromír z Trh. Kamenice.
Frinta Josef z Chrudimě.
Hloušek František z Bradla.
*Horák Josef z Prosičky.
Hubáček Josef z Chrudimě.
Chvojka Oldřich z Markovic.
*Jedlička Josef z Tuněchod.
Jeřábek František z Tuněchod.
Jirek Zdeněk z Chrudimě.
Kabrhel Čeněk z Bližňovic.
Kapička Jan z Tuněchod.
Kasper Arnošt z Libáně.
*Kavalír Josef z Modletína.
Kinšt Karel z Mnichova Hradiště.
Kmoníček Vladimír z Rosic
Kölln Otto z Kamence.
Kožený Jaroslav z Bylan.
Kratochvíl Jaroslav z Chrudimě.
*Kratochvíl Miloslav z Morašic.
Kuttner Jaroslav z Chrudimě.
Kůžel Karel z Chrudimě.
*Kvěch Ladislav ze Seče.
Malý Bohuslav z Přestavlk.

Žáků 28.

Třída II.b

Markalous Bohuslav z Chrudimě.
Mikura Adolf z Třibřich.
Mládek Josef z Tuněchod.
Moravec Čeněk z Droždic.
*Novotný Josef z Lánů.
Paschkes Josef z Vídně.
Peycha Jan ze Žumberka.
Pich Josef z Úřetic.
Plšek František z Nových Hradů.
Polke Zdeněk z Chrudimě.
Prášil Josef z Chrasti.
*Preininger Miloslav z Chrudimě.
Přibil František z Tuněchod.
Příhoda Antonín z Čermné.
Queisner František z Chrudimě.
Racek Václav z Rybitví.
Rašín František z Králové Dvora.
Remsa František z Mladoňovic.
Roček Bohumír z Pelhřimova.
Smetánka Jan z Tuněchod.
Svoboda Josef z Morašic.
Šabacký Vladimír z Čes. Herálce.
Šafránek František z Blata.
Škvrňák František ze Slatiňan.
Štěpánek František z Kočí.
Tepera Ludvík z Chrudimě.
Vaško Jaromír z Pelhřimova.
Vecek Miloslav Bylan.
Žídek Josef z Třibřich.

Žáků 29.

Třída III.a

Bažant Jaroslav z Oudoleně.
Celar František z Chrudimě.
Cibulka Josef z Vlčnova.
Čapek Jaroslav z Lupoměch.
Donát Zdeněk z Rosic.
Dubský Václav z Libanic.
*Herrman Karel z Chrudimě.
Hofman František z Přestic.
Hvížďala František z Chrudimě.
Javůrek Ladislav z Kolína.
Jelínek Václav z Chrudimě.
*Jetel Eduard z Chrudimě.
Jirek Vladimír z Chrudimě.
Káles Stanislav z Chrudimě.
Kinšt Václav z Mnichova Hradiště.
Kmošek Jaromír z Kočí.
Kouba Josef z Chrudimě.
Kozlanský Bohumil z Chrudimě.
*Krejčí Albert z Vojnova Městce.
*Kubata Bohuslav z Kočí.
Kučera Josef z Duban.
*Lédl František ze Sobětuch.
*Moučka Karel z Hlinska.

23 žáci.

Třída III.b

Lišňovský Josef z Chrudimě.
Malínský Jaroslav z Chrudimě.
*Nepivoda Josef z Vorle.
Petráš Gustav z Pusté Rybné.
*Pilař Vladimír z Bližňovic.
Pochobradský Adolf z Kočí.
Pochobradský Antonín z Prahy.
*Rakušan Jan ze Siebenhirten.
*Roubíček Jaroslav z Krakova.
Šalus Viktor z Chrudimě.
Sedlák František z Vorle.
Slavíček Josef z Úřetic.
Slavík Václav z Topole.
Slejška Jan z Dřenic.
Svoboda Eugen z Králové Dvora.
Šíp Oldřich z Bylan.
Šťastný Antonín z Heřm. Městce.
Švadlenka Jaroslav z Radochlína.
Tuláček Milan z Hlinska.
Vašák Václav ze Slavic.
Velebný Josef z Vorle.
*Víšek Timoteus z Hradiště.
Vokřínek Pravomil z Krásného.
Vostradovský Vítězsl. z Chotěboře.
Vrzal Josef z Topole.
Wagner Bedřich ze Stříteže.
Wiesner František z Chrudimě.

Žáků 27.

Třída IV.

Adler Otakar z Chocně.
*Bažant Jindřich z Chrudimě.
*Böhm Arnošt ze Sázavy.
*Bošina Jaroslav z Mladé Boleslavě.
Červenka Vladimír z Chrudimě.
Drahorád Josef z Chrudimě.
*Holakovský Michael z Chrudimě.
Horák Karel z Kočí.
Horák Stanislav z Míčova.
*Hrdlička Josef z Možděnic.
Jičínský Čeněk ze Zářečí.
*Klapka Otakar z Ranné.
Kopecký Antonín z Mýtek.
Kovář Theodor z Vídně.
Kratochvíl František z Chrudimě.
Krejčí Karel z Chlumu.
Líbal Bohumil z Hrochova Týnce.
May Josef z Chrudimě.
Mikelka Jan z Pusté Kamenice.
Mühlberger Rudolf z Pardubic.
Nepivoda František z Vorle.
*Ort Ladislav z Hrochova Týnce.
Pochobradský Ferd. z Chrudimě.
Pravda František z Honvic.
Reiss Josef z Jindřichova Hradce.
Resch Adolf z Mor. Křížánek.
Rypáček Vladimír z Kutné Hory.
Římský Bohumír z Doubravice.
Salášek Eduard z Chrudimě.
Sedlák Josef z Liboměřic.
Sedlák Josef z Bojanova.
Smetánka Bedřich ze Dřenic.
Svoboda Bohuslav z Králové Dvora.
Šebek František z Něm. Brodu.
Vobejda Josef z Lovosic.
Votava Karel z Plzně.
*Wiesner Karel z Chrudimě.

Žáků 37.

Třída V.

Čejka Karel z Pardubic.
Frinta Jindřich z Chrudimě.
Hejduk Frant. ze Star Holešovic.
Hoffman Bohuš z Milevska.
Husák Alexander z Horních Orechovic v Bulharsku.
Chalupa Jaroslav z Poličky.
Ježek František z Chrudimě.
*Klein Karel z Chrudimě.
*Kolář Josef z Chrudimě.
Kousal František z Chrudimě.
Kovář František z Chrudimě.
Lichtenberg František z Hlíny.
May Ludvík z Chrudimě.
Med Jan z Chrudimě.
*Mládek František z Chrasti.
Nešpor Pavel ze Soběhrad.
*Novák Josef z Bojanova.
Pazourek Jaroslav z Chrudimě.
Reiss Otokar z Jindřichova Hradce.
Roztočil Jaroslav ze Sobětuch.
Straka Josef z Mezného.
*Schmoeger Bohumír z Chrasti.
*Šotola František z Dobrkova.
Štěrba Jiří z Vysočan u Prahy.
Švadlenka Václav z Lipkova.
*Tichý Bohuslav z Tuněchod.
Vítek František ze Žďárce.
Vondrák Jaroslav z Jičína.
*Zeman František z Bezděkova.

Žáků 29.

Třída VI.

Alexa František z Chrudimě.
Bartoníček Matěj z Chrudimě.
Bažant František z Chrudimě.
Boňatovský Karel z Chrudimě.
Brdička Bohumil z Račic.
Dušánek Otokar z Č. Budějovic.
Dvořák Antonín z Vejvanovic.
Horák Vladimír z Kočí.
Chytil Zdeněk z Č. Budějovic.
*Janeček Josef z Rohozné.
*Kalhous Jaroslav z Blata.
*Kouba Rudolf z Chrudimě.
*Kožený Alois z Bylan.
Kubata Vincenc z Čep.
Kunst Zdeněk z Nasavrk.
*Lát Jaroslav ze Seče.
Matras Leopold z Chrudimě.
Novák František z Rozhovic.
Pavlík Karel z Damašku.
Pilař Zdeněk z Čakovic.
Plecháček Rudolf z Dražkovic.
Polke Felix z Chrudimě.
Pouč František z Chrudimě.
Slejška František z Dřenic.
Šíp František z Bylan.
*Šnopl Karel ze Seslávek.
*Špaček Josef z Medlešic.
Schwabe Karel z Chrudimě.
Volenec František z Velína.
*Weiss Jan z Chrudimě.
Zábranský Antonín ze Škrovádu.
Zitta Bohumil z Chrudimě.
*Žampach Bohumil z Bošova.
Dokoupilova Matilda z Chrudimě, privatistka.

34 žáci.

Třída VII.

Böhm Karel z Chrudimě.
Doležal Frant. z Palučin u Skupic.
Formánek Jaromír z Chrudimě.
*Hájek Stanislav ze Star. Rovenska.
*Loskot František z Mostaru v Hercegovině.
Mikan Jan ze Ctětína.
Nežádal Alois z Třibřich.
Pařík Miloš z Turnova.
Procházka Josef z Medlešic.
Půlpán František z Duban.
Richter František z Heřm. Městce.
Suchý Vlastimil ze Svratky.
Sýkora František z Chrudimě.
Šejnoha František ze Zájezdce.
Štrup Stanislav z Chrudimě.
*Tobiáš Jaromír z Chrasti.
*Urban Josef z Chotěboře.
Vacek Josef z Úřetic.
Vaško Alois z Trpišova.
*Vostradovský Mirosl. z Chotěboře.

Žáků 20.

Třída VIII.

*Heřmanský Frant. z Heřm. Městce.
Horák František z Prosičky.
Horálek Ferdinand z Čáslavě.
Hrdlička Jaroslav z Řestok.
Chvojka Jan ze Žumberka.
*Jelínek František ze Stolan.
*Kolář František z Topole.
Korbel František ze Stolan.
Kudrnka Jaroslav z Bezděkova.
*Lepšík Josef z Chrudimě.
Marek Václav z Čermné.
Paulus František z Proseče.
*Plaček Vincenc z Podlažic.
*Smetánka Václav z Čejkovic.
*Svoboda Karel z Jaroměře.
Veselý Antonín z Mor. Křižánek
Vomočil Josef z Dobrkova.
Všetečka František z Chrudimě.
Zeman Karel z Chrudimě.

Žáků 19.

XI. Návěští pro příští školní rok.

Zápis žáků do **první třídy** díti se bude ve dvou obdobích: dne **14.** a **16.** července a dne **17.** a **18.** září, vždy od 8.—10. hod. dopoledne. Hned po zápise konati se budou každého z uvedených dní zkoušky přijímací od 10. až do 12. hod. písemné, o 2. hodině odpoledne ústní. V každém tom období rozhodne se o přijetí žáka definitivně.

Opakovati zkoušku na témže nebo jiném ústavě není dovoleno.

Žáci mají přijíti k zápisu s rodiči nebo jich zástupci a vykázati se listem křestním anebo rodným a vysvědčením frekventačním o jich prospěchu z náboženství, z jazyka českého a z počtů.

Při zkoušce přijímací požadováno bude od žáků těchto vědomostí:

a) *z náboženství* tolik, čemu mohli se naučiti v prvních čtyřech ročnících pětitřídní obecné školy;

b) hbité ***čtení*** a ***psaní*** české;

c) znalost ***nejhlavnějších pravidel české mluvnice, rozbor jednoduchých rozvinutých vět;*** znalost hlavních pravidel pravopisných;

d) zběhlost ve sčítání, odčítání, násobení a dělení čísel celistvých.

Do tříd ostatních přijímati se budou žáci z jiných ústavů středních přicházející **dne 17. září** od 8.–10. hodiny dopoledne v ředitelně a to žáci z ústavů stejně organisovaných z pravidla beze zkoušky přijímací, žáci pak z ústavů jinak organisovaných jen na základě zkoušky přijímací dle potřeby buďto úplné, nebo jen na některé předměty se vztahující.

Aby žáci tací provisorně byli přijati a teprve po jisté době dodatečné zkoušce se podrobili, nikterak se nepřipouští.

Žákům nově na ústav vstupujícím jest se vykázati: 1. listem křestním anebo rodným; 2. všemi vysvědčeními z předešlých tříd; 3. předepsanou klausulí na odchodnou; 4. jsou-li stipendisté neb od školného osvobozeni, příslušnými dekrety.

Žáci ústavu zdejšího přijímáni budou dne **18.** září o 10. hod. dopoledne ve třídách a zapraví hned povinné poplatky.

Rodičům žáků do **třetí třídy** vstupujících jest počátkem roku školního určitě se pronésti, má-li žák do **gymnasijního** nebo do **reálního oddělení** vřaděn býti. V gymnasijním oddělení jest v třetí i ve čtvrté třídě **jazyk řecký,** v reálním však **jazyk francouzský** pro něj **jazykem povinným;** v ostatních předmětech jest vyučování společné.

Tělocviku vyučuje se ve všech třídách jako **předmětu povinnému** dvě hodiny v témdni. Jestliže by který ze žáků za částečné neb úplné zproštění povinnosti učiti se tělocviku žádati chtěl, nechť podá učiteli tělocviku žádost napsanou otcem anebo poručníkem a doloženou vysvědčením lékaře ve veřejné službě zdravotní ustanoveného. Ve vysvědčení lékařském výslovně budiž uvedeno, jeví-li se potřeba osvobození na semestr, na rok aneb na dobu studií.

Žákům, kteří nebydlíce v Chrudimi z okolních obcí každého dne do školy docházejí, povinni jsou rodiče aspoň přes poledne řádný byt zjednati.

Každý žák zapraví při zápise poplatek 4 K na pomůcky učebné a 1 K na hry; žáci po prvé na ústav vstupující zaplatí mimo to i taxu za přijetí 4 K 20 h. Každý žák jest kromě toho

povinen obstarati si výtisk *řádu kázeňského, řádu domácího* a instrukci pro stravovatele, jimiž má se přesně spravovati.

Zkoušky opravné a dodatné konati se budou dne 17. a 18. září o 8. hodině dopolední. Kdo se nedostaví v čas, nebude později ku zkoušce připuštěn.

Nový školní rok počne dne 19. září o 8. hodině ranní slavnými službami Božími.

V Chrudimi dne 14. července 1906.

František Reiss,
c. k. ředitel.

